

NOVI tednik

GLASILO OBČINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO, SLOVENSKE KONJICE, ŠENTJUR, ŠMARJE PRI JELŠAH IN ŽALEC

NT VSEM ZA RAZPRAVO

Danes smo tiskali Novi tednik (redno številko) v 50.000 izvodi, od tega okrog 39.000 za vse zaposlene v celjski občini. Na notranjih straneh danasnega Novega tednika objavljamo programe dejavnosti samoupravnih interesnih skupnosti in njihove finančne zahteve za izvedbo dejavnosti v tem letu. Vsak delavec, vsak med nami bo imel torej možnost, da se seznani s ponudbo skupne in splošne porabe v celjski občini. Da dejavno sodeluje v procesu družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja med delavci v združenem delu. Zato dobro pregledajte NT.

Tiskali smo tudi dve posebni izdaji NT. Program zdravstvenega varstva, kot ga ponuja samoupravna interesna skupnost zdravstvenega varstva in zdravstvenih zavarovalnic, in program dela skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

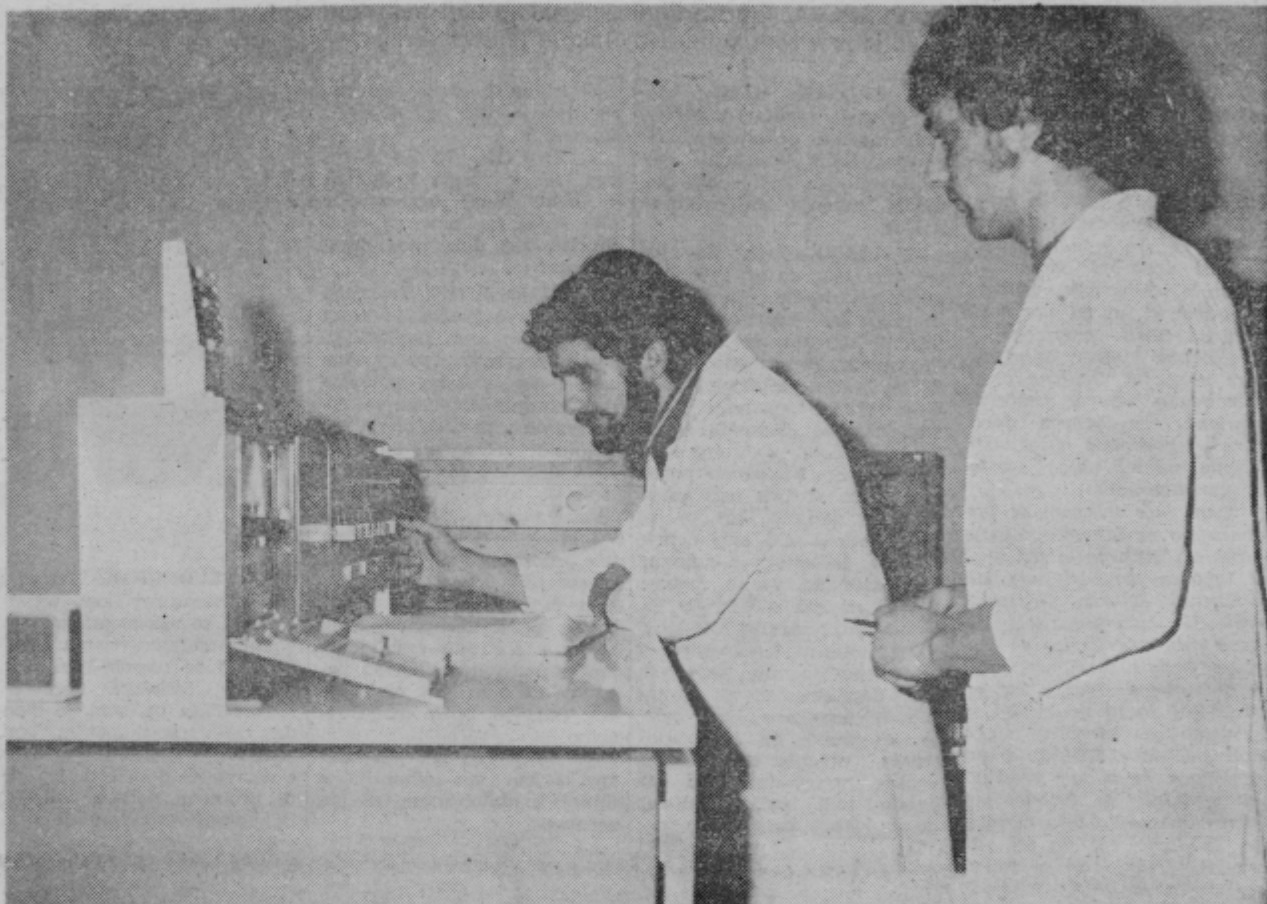
Program zdravstvenega varstva so prejeli vsi zaposleni in še upokojeanci, privatniki in kmetje v celjski občini v organizacijah združenega dela (34.330 izvodov), upokojeancem smo ga dostavili na društvo upokojeancev v Celju (2.700 izvodov), za kmete (1.100 izvodov) na komunalni zavod za socialno zavarovanje v Celju in za privatnike na poslovno združenje Formator (1.100 izvodov). V vseh ostalih občinah pa smo razvozili posebni izdaji NT na sedež koordinacijskih štabov. V Brežice 9.860 izvodov posebne izdaje NT, v Sevnico 6.170, v Laško 5.970, v Sentjur 4.320, v Šmarje 9.990, v Slovenske Konjice 7.030, v Mozirje 4.760 in v Žalec 12.920.

Vodstvo skupnosti zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja oziroma njegova služba je sprejela nalogo, da s koordinacijskimi štabi zagotovi razdelitev gradiva. Veliko naloge bodo morale opraviti osnovne sindikalne organizacije in koordinacijski štabi.

Program dejavnosti samoupravne interesne skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja smo tiskali v posebni izdaji NT v približno 90.000 izvodi. Tudi njihov program morajo dobiti zaposleni v roke po enakem ključu organizacije.

Zaradi naglice pri pripravi vseh teh predlogov se je prikladno v besedila kaka napaka. Tudi programi interesnih skupnosti niso pripravljeni tako, kot smo najbrž pričakovali. V javni razpravi jih dopolnimo.

Na začetku smo šele. Letošnje izkušnje pri pripravi družbenih dogovorov o splošni in skupni porabi naj bodo dobra šola za prihodnje leto.

Malokdaj imamo priložnost pokukati takole v kakšen računski center, kjer elektronika rešuje zamotane računske operacije tako hitro, da bi je »peš« v nekaj letih ne dohiteli. Operaterja MIRO THALER in ALEŠ DIVJAK delata na takšnem elektronskem računalniku na celjskem Zavodu za napredek gospodarstva in sta kljub kratkemu stažu že pridobila nekaj izkušenj v vodenju teh elektronskih možganov

Foto: DRAGO MEDVED

PREMIERA „PASTIRCEV“

Včeraj zvečer so celjski ljubitelji domačega filma doživeli svečano premiero novega slovenskega filma. Po literarni predlogi Franceta Bevka in scenariju Ivana Potrča je lelo režiral France Stiglic. Filmska ekipa z režiserjem se je eljskemu občinstvu dvakrat predstavila — najprej mlajšim, nato pa starejšim gledalcem. Še pred premiernim predvajanjem so se člani filmske ekipe v hotelu Evropa srečali z mentorji filmske vzgoje na celjskih srednjih in osnovnih šolah ter se z njimi pogovarjali o snemanju filma. Vodstvo »Evrope« je goste prijetno presenetilo s skromnimi darili in šopki.

Člane filmske ekipe »Pastirca« pa so po projekciji v inonu organizatorji obdarili s praktičnimi darili, ki sta ih prispevala Merx in Aero.

To pomembno kulturno prireditev sta pripravili redakcija Novega tednika in Radia Celje skupaj s celjskim Kino-odjetjem.

V NAČRTU JE GOLOVEC

O nujnosti izgradnje turistično rekreativnega središča v Celju, pod Golovcem, razpravljamo že nekaj let. Zato je skupščina lani imenovala posebno komisijo za izgradnjo Golovca. Zgraditev tega objekta oziroma več objektov je izrednega pomena ne le za delavce v občini, marveč tudi za afirmacijo Celja nasploh. Izgradnja tega objekta pomeni odpiranje možnosti za najrazličnejše športne, kulturne, gospodarske in podobne prireditve.

V prvi fazi predvidevamo zgraditev manjše prireditvene hale, pokrit bazen in nekaj odprtih športnih igrišč. Poleg tega je treba zagotoviti ustrezno število hotelskih ležišč.

Po prvi oceni bi za izgradnjo prve faze potrebovali okoli 50 milijonov dinarjev. Poleg turističnega kredita naj bi s prispevki delovnih organizacij zbrali približno 10 milijonov dinarjev. Po družbenem dogovoru naj bi delovne organizacije prispevale letos v ta sklad 0,4 odstotka od družbenega proizvoda, ustvarjenega lani, kar pomeni približno 7 milijonov dinarjev. Ostanek do 10 milijonov bi zagotovil nosilec investicije.

PRIHODNJIČ LAŠKO - ŽALEC

Danes objavljamo predloge družbenih dogovorov o splošni in skupni porabi za celjsko občino. Prihodnji teden bodo prejeli programe interesnih skupnosti in njihove finančne zahteve tudi delavci in občani v laški in žalski občini. Za Laško bo posebno stran v NT uredil Jure Krašovec, za Žalec pa Berni Strmčnik. Celjsko prilogo je pripravil Milan Božič.

Kot v Celju bodo tudi v laški in žalski občini prejeli NT v roke vsi delavci.

Prejšnji teden je vodstvo naše redakcije obiskalo laško občino in se z ožjim političnim aktivom pogovarjalo o pripravi posebne strani NT za objavo družbenih dogovorov, največ časa pa smo namenili sedanjim prizadevanjem in načrtom Novega tednika in Radia Celje. Z laške strani so se razgovora udeležili Rudi Grosar, Cveto Knez in Jože Kos.

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO IN MALO
TEHNO-MERCATOR
CELJE

PRODAJALNA KRISTALIJA

— čudoviti izdelki iz kristala
unikati

— servisi, okrasna keramika

Primerna darila za praznične dni

Se priporoča

z urednikove mize

Danes smo izšli v povečanem obsegu. Da ne boste, dragi bralci, prikrajšani za raznovrstno branje. Poslušamo vaše predloge in odsej boste v vsakem NT lahko prebrali kako domačo zgodbo ali humoresko. Tudi na roman še mislimo. Če imate kakšen predlog, na dan z njim.

Vesel sem, da ni preglasnih kritik zaradi nove cene NT. Se vedno smo med najcenejšimi. In priznati morate, da smo dolgo vztrajali pri dobrem, starem dinarju. Ko ni šlo več, smo se morali odločiti — prepričani, da se šopek zvestih prijateljev ne osuje. Se nismo zmotili, ali ne?

Kajti — če staro prijateljstvo res ne zarjavi, potem nam bo še letos lepo. Boste videli.

Sporočilo Sentjurčanom — odslej ponovno hodi v vaše kraje Milan Senčar. Spremljal bo tudi gospodarska gibanja na našem območju. Prošnja sodelavcem — manjkajo mi kratki zapisi o prizadevanjih občanov in delavcev. Obvezna fotografija. Kmalu se dobimo.

VAS UREDNIK

ZALEC

Cokla
razvoja 7

Ze več let predstavlja problem kadrovske politike in slabe kadrovske zasedbe delovnih mest enega najbolj perečih problemov žalske občine. O tem zgovorno pričajo tudi podatki, ki so jih nedavno tega objavili. Na vodilnih delovnih mestih je kadrovska zasedba, milo rečeno, neustrezna. Kar 49 odstotkov vodilnih delavcev ne izpolnjuje zahtev po izobrazbi. Še posebej zaskrbljujoče pa je to, da je od tega števila kar 34 odstotkov ljudi mlajših od 40 let. Kadrovska struktura vodilnih delavcev se sicer počasi izboljšuje, vendar je izboljševanje po stopnji 1 do 2 odstotka letno odločno prepočasno. Zaskrbljenost povzroča tudi dejstvo, da niti družbeni dogovor o osnovah kadrovske politike v občini, ki so ga podpisali lani, ni dosti pripomogel k izboljšanju kadrovske strukture v občini. Delovne organizacije so namreč posvetile izvajanju družbenega dogovora vse premalo pozornosti. Večina zadanih nalog je ostala nerealiziranih.

Vsem tem težavam se pridružujejo še težave s stipendiranjem. Kakšna je slika tu? V tekočem šolskem letu stipendirajo delovne organizacije 275 študentov, tem kadrovskim stipendijam pa moramo dodati še 60 stipendij iz občinskega sklada. Na prvi pogled to ni malo, saj so sredstva za stipendije tako lani znašala 1.679.650 dinarjev. Toda, če imamo pred očmi podatek, da delovne organizacije vsako leto razpišejo približno 150 do 180 stipendij, šolanje pa vsakoletno konča 40 do 50 študentov, vidimo, da le ni vse v redu. Na razpise stipendij se namreč prijavlja vse pre malo kandidatov. Vroko tem pojavom bi vsekakor veljalo podrobneje raziskati. Ze danes pa lahko rečemo, da je eden od njih verjetno — pre nizka stipendija. Čeprav stipendije morda niso nižje od tistih, ki jih dodeljujejo v drugih občinah, bi veljalo imeti pred očmi dejstvo, da si večina mladih želi zaposlitve v slovenskih centrih, kakršni so Ljubljana, Maribor pa tudi Celje. Če želimo te mlade pripraviti do tega, da se vrnejo v manjše občine, jih moramo zato ustrezneje stimulirati.

Kljub vsemu moramo povedati, da se tudi v žalski občini stvari premikajo na bolje. To kaže predvsem velik interes za izredni študij. Za to obliko izobraževanja se je lani odločilo kar 243 delavcev, doslej pa je izredni študij že končalo 378 zaposlenih. Prizadevanja za izboljšanje kadrovske strukture se kažejo tudi v bolj organiziranem pristopu k stipendiranju, ki mu, kljub nekaterim očitkom, le namenijo več pozornosti kot v preteklosti. Pohvalna je tudi politika odpiranja delovnih mest za mlade strokovnjake.

Kljub izrednim dosežkom na gospodarskem področju, kot tudi na mnogih drugih področjih življenja in dela, pa slej ko prej še vedno velja, da so kadrovske problemi v žalski občini ostali in še vedno ostajajo. Damoklov meč nad bodočim razvojem. Čeprav se večina ljudi v občini že zaveda vse teže kadrovske problematike, moramo šol ustroiti, da so slej ko prej premalo storili. Če v občini nečemo, da bi postali kadri cokla v razvoju, bodo morali na tem področju še odločnejše in še bolj organizirano in sistematično zasnovati svoje delo.

Branko Stamefčič

Delavka Marija Fludernik iz Elkroja

ZA MOČNO ZK

Čas, ki nam prihaja nasproti, je izredno pomemben. Predstojee volitve pomenijo uresničitev delegatskega sistema, zaživel bo nov skupščinski sistem, poleg tega pa smo v predkongresnem obdobju, ko bo nujno potrebno napraviti temeljito bilanco doseženih uspehov in seveda tudi, pomanjkljivosti. Nobenega dvoma ni, da smo tudi v minulih letih prehodili pomembno etapo v našem samoniklem družbenem razvoju. Res pa je tudi to, da bi lahko dosegli še več. Veliko možnosti smo imeli...

Sicer pa, da ne bi razmišljali načelno, smo na razgovor povabili delavko ELKROJA, Marijo Fludernik, ki je tudi sekretarka organizacije Zveze komunistov v tem kolektivu. Takole je stekel najin razgovor.

N. TEDNIK: Minulo leto je prineslo veliko uspehov tudi vašemu delovnemu kolektivu. Kako ocenjujete vaše dosežke in kaj je bilo po vašem mnenju najpomembnejše?

M. FLUDERNIK: Res je, da smo lani dosegli več pomembnih uspehov in morda bi bilo kar težavno, da bi izločili katerega še posebej. Pa vendar gre za eno stvar, ki bo našim delavkam najbolj ostala v spominu. Lani smo namreč uresničili željo, da smo končno odpravili nočno delo. Ne da se povedati, kako so bile tega veselje naše delavke, saj je to prav gotovo ena izmed pridobitev, za katero v mnogih kolektivih še vedno zamažajo težjo, pri nas v Elkroju pa je postala stvarnost. Nadalje je potrebno med pomembnejše uspehe lanskega leta šteti tudi dograditev novih proizvodnih prostorov, kar nam je omogočilo, da smo smotrneje organizirali celotni proces proizvodnje. To bo dajalo tudi večji poslovni uspeh. Novi prostori pome-

nijo možnost zaposlitve novih delavk, kar je še zlasti pomembno.

N. TEDNIK: Ni še dolgo tega, ko v vašem kolektivu še niste imeli organizacije ZK. Sedaj jo imate, pa nam povejte, kaj dela vaša organizacija?

M. FLUDERNIK: Trenutno šteje naša organizacija deset članov, dva smo namreč izgubili, ker nista več zaposlena pri nas. Več kot polovica vseh komunistov nas je neposrednih proizvajalcev, v absolutni večini pa smo seveda delavke. Med člani ZK je le en tovariš. Sicer pa ni čudno, saj smo pretežno ženski kolektiv. Kar pa se dela tiče, moram reči, da si je organizacija že v tem kratkem času, kar obstoja, pridobila precejšen ugled. Smo vedno v središču vseh dogajanj v podjetju in seveda pazimo, da nam kaj ne uide, kot radi to po domače rečemo.

N. TEDNIK: In katerim vprašanjem ste odmerili v minulem obdobju največ pozornosti?

M. FLUDERNIK: Tega je bilo pravzaprav kar veliko. Najbolj so nas angžirali problemi samoupravljanja. Veliko smo se naprezali za formiranje delavske kontrole, največ časa pa nam je menda vzela problematika konstituiranja podjetja v zvezi z ustavnimi dopolnili. No, tudi problem delitve dohodka in nagrajevanja po delu so

bili v središču naše pozornosti.

N. TEDNIK: Povsod ugotavljamo, da se je aktivnost organizacij po Pismu tovariša Tita in Izvršnega biroja močno povečala. Kako gledate na to vi?

M. FLUDERNIK: Slep bi bil, kdor ne bi ugotovil, da je temu resnično tako. Pismo nas je vse spodbudilo k aktivnejšemu delu, bolj smo se obrnili do lastnih slabosti, jih kritično preanalizirali ter se dogovorili za nadaljnje delo. Vsem nam je jasno, da potrebujemo močno Zvezo komunistov, ki bo tudi v bodoče kos vsem težkim in odgovornim nalogam, ki jo čakajo. Povečana aktivnost, zlasti pa še vse večji ugled pri ljudeh, se občuti tudi v naši občini, k čemur je nemalo prispevalo tudi novo vodstvo občinske konference ZKS.

N. TEDNIK: Malo prej ste rekli, da ste se komunisti precej ukvarjali tudi z ustanavljanjem delavske kontrole. Kako gledajo na ta organ delavci?

M. FLUDERNIK: Vsi se s tem strinjajo in pozdravljajo tako odločitev, kajti prepričani so, da se bomo v bodoče lahko pravočasno izognili prenekateremu problemu, ravno zaradi pravočasnega poseganja organov delavske kontrole. Seveda bodo v začetku mnoge težave. Potrebni bi bili razni seminarji, saj ljudje ne morejo kar sami od sebe takoj vsega spoznati. En seminar je za člane organov delavskih kontrol sicer že bil, vendar mislim, da je to premalo.

N. TEDNIK: Z ustavnimi spremembami vnašamo v našo življenje mnogotere bistvene novosti. Kaj mislite o tem — ali je delavcem povsem razumljivo, zakaj sploh spremembe in podobno?

M. FLUDERNIK: Nobenega dvoma ni o tem, da delavci o ustavnih spremembah

še vedno veliko premalo do. Res, da so bila to tolačenja. Ponekod bolj drugod zopet slabša. Vem osebno mislim, da bi potrebno še bolj razložiti stvari, kajti resnično se vedo, zakaj pravzaprav in kaj hočemo, s temi spremembami v bodoče dosegati. Pri vsem je res, da delavci nimajo časa, da bi se izpopolnjevali. Ne morejo posvetiti temu. Zato moramo o tem več razmišljati, podjetjih in jim preko njih oblikovati omogočiti uspešljanje.

N. TEDNIK: Ko govorimo kolektivno, vedno govorimo o delavcih, kar je tudi razumljivo, pa vendar nas ob nekaj zanima. Kakšna je vezanost teh vaših delavk na kolektiv, čutijo pripadnost podjetju?

M. FLUDERNIK: Naše delavke, ali delavke, kakor čete, so na podjetje izredno močno navezane, vsekakor dosti bolj, kot si to običajno predstavljamo. Čeprav je večina primerov za kmeti dekleta, je njihovo delo v varni eksistenčnega pomenu. Zato se zavedajo, da morajo dobro delati, dobro gospodariti, potem pa bodo dobi tudi večji osebni dohodek. Pri nas fluktuacije prakse ne poznamo, kdor pride v kolektiv — praviloma ostane.

N. TEDNIK: Pred letom sta oba partijska kongresa bi bili izvoljeni za deleže, o čem bi razpravljali na kongresu?

M. FLUDERNIK: Jaz? Vprašanje je, ki se jim bomo ne mogla izogniti. V vi vrsti bi se lotila nekih problemov samoupravljanja, pa tudi o dosežkih govorila. Nadalje se mi da ne bi mogla mimo stva, da nam je stan malce zdrknil navzdol.

Razgovor pripravila
BERNI STRMC

Že jeseni v novem

Srednje šolstvo v Celju, ki nosi pravi na področju izobraževanja izrazit pečat naravnega regionalnega središča, v zadnjih več kot desetih letih skorajda ni razširilo prostorskih zmogljivosti. Ali točneje — razen sedanje novogradnje šolskega centra za blagovni promet in nekaterih prizidkov ter razširitev srednje šolstvo v Celju ni doživelo bistvenih prostorskih sprememb. Na račun učencev, seveda. Če bi bilo drugače, tedaj ne bi v preteklih štirih letih zapirali abiturientom osemletnik šolska vrata in jim onemogočali izvirno željo in pravico za doseganje srednješolske izobrazbe. Vzrokov za sedanje razmere je mnogo. Tudi preskromno medobčinsko sodelovanje in še nesprijetno spoznanje, da so šole v Celju — šole območja.

Če bomo torej vendarle v jeseni svečano odprli novo poslopje šolskega centra za blagovni promet, tak dogodek zasluži nadrobni pogled v nastajanje in izvedbo načrta.

Zakaj taka kriza s prostori? Kako se je moglo zgoditi, da je center za blagovni promet moral pri vpisu odklanjati vsakega drugega učenca? Kako poteka financiranje gradnje? Kakšne težave spremlja gradnja novega šolskega poslopja s telovadnico? Na ta vprašanja je odgovorjal ravnatelj Ludvik Rebeusek, magister ekonomije.

LUDVIK REBEUSEK: Pred približno šestimi, sedmimi leti je trgovina na našem območju zastajala v razvoju. Nato pa je začela graditi samopostrežbe, zrasla je veleblagovnica T, razširila so Ljudski magazin, spremembe je doživela Kovičeva, pa Varteks, Jelša, Savinjski magazin in tudi v Velenju se je razvila močna trgovina. Da omenim najvažnejše. Prodajne površine so v trgovinah povečali. Premalo pa smo mislili na povečanje števila učencev, na strokovne kadre. Do kadrovskega manka je prišlo tudi zato, ker pri nas v stroških novih investicij ne vračunavamo tudi ustreznih stroškov za kadre. Če bi taka sredstva v šolstvu dobili, da bi se lahko vselej pravočasno pripravili na potrebe gospodarstva. Razvoj centra nam to omogoča.

KAKšno ŽIVLJENJSKO POT JE PREHODIL ŠOLSKI CENTER ZA BLAGOVNI PROMET?

LUDVIK REBEUSEK: Šolski center za blagovni promet je bil v okviru šolske mreže te vrste šol v Sloveniji zgrajen v šolskem letu 1957/58. Takrat je premogla šola za trgovske učence samo okrog 250 učencev z oddelkom poslovoške šole. Sedaj je vse drugače. Naš center združuje tri šole — šolo za prodajalce (za okrog 750 učencev), poslovno šolo in srednjo komercialno šolo, ki je lani praznovala desetlet-

nico. Organiziramo tudi seminar za prekvalifikacijo. Nekaterih drugih načrtov zaradi pomanjkanja prostorov nismo mogli uresničiti. Ogromno učencev pa ob vpisu odklanjamo.

POSEBNO ZANIMIV POLOŽAJ V SESTAVU CENTRA IMA KOMERCIALNA SREDNJA ŠOLA. KAJ STE DOSEGLI Z USTANOVITVIJO TE ŠOLE?

LUDVIK REBEUSEK: To, kar želimo v Jugoslaviji sedaj doseči, odpraviti dvojnost v srednjem šolstvu, smo šolski centri v Sloveniji storili že pred desetimi leti. Naš učenec hodi tri leta v šolo za prodajalca (pol leta k teoretičnemu pouku in pol leta na prakso v trgovsko delovno organizacijo). Po končanem pouku lahko nadaljuje šolanje na srednji komercialni šoli — pogoj je, da je uspešno končal šolo in da je zaposlen v blagovnem prometu. Tako lahko učenec po

skupno petih letih šolanja doseže poklic komercialnega tehnika. Našim absolventom je takoj odprta vrata mariborska VEKS, lani pa tudi ljubljanska fakulteta. Naraven prehod iz poklicne v srednjo strokovno šolo je torej učencu odlična možnost, da doseže širše in srednjo izobrazbo. Doslej je na komercialni šoli absolviralo okrog 200 komercialnih tehnikov. Ustanovili smo društvo absolventov komercialne šole. Vse več zanimanja za nov sistem je pri učencih drugih poklicnih šol in hočejo pri nas nadaljevati srednješolsko izobraževanje. Tudi na to šolo, ki jo trgovina podpira, je prevelik vpis. Zato nove prostore nujno potrebujemo.

ALI GRADNJA POTEKA PO NAČRTIH?

LUDVIK REBEUSEK: Moram še najprej povedati, da je bilo v okviru centra za blagovni promet leta 1958/59 ponovno oživljena gostinska šola. In sedaj, ko gradimo novo stavbo, rešujemo tudi neustrezne prostore gostinske šole. Ta se bo preselila v naše prejšnje poslopje. S prizidkom in telovadnico bo nova šolska stavba stala okrog 1,6 stare milijarde. Kajti prvotni projekt sanacije obstoječega centra za blagovni promet je bil razširjen zaradi primerne razšitve za gostinsko šolo. Investitor gradnje je skupščina občine Celje. V novi šoli bomo imeli 15 na-

vadnih in 5 specialnih učilnic. Moram poudariti izjemno finančno sodelovanje domicilnih organizacij, trgovine in gostinstva s celotnega območja. Manjkajoča sredstva bi morali še prispevati republiška izobraževalna skupnost in občine na cejskem območju. Enotno bi morali nastopiti, da republiška izobraževalna skupnost prisluhne upravičenim potrebam naše šole in načrtu tehniškega centra. Denar moramo zbrati. Sliši pa se, da bo zmanjkalo sredstev za novo opremo. A prepričan sem, da se zavedamo pomena te novogradnje za nadaljnjo sanacijo razvoja srednjega šolstva v Celju.

Najbrž je težko sprejeti mnenja, da bi v novi šoli namestili skoraj dvajset let staro opremo. Meseci do novega šolskega leta tudi neusmiljeno zahtevajo prizadevanja za uspešno dokončanje gradnje in za dodatno združevanje sredstev. Razveseljuje pa je, da se s to novogradnjo srednje šolstvo prostorsko prebuija. Prvič tako lahko pohvalimo razmišljanja šolskega centra za blagovni promet, kjer menijo, da bodo morali obogatiti učni program, upoštevati nastajajo novih profilov in razvijati misel o ustanovitvi stopnje višješolskega študija na centru.

Nova šola odpira drugačne perspektive mladim učencem na celjskem območju. Jože Volčar

Pogovor s Francem Jelenom:

SAMO NADALJEVANJE

Na prvi seji nove občinske konference ZK Zalec so izvolili Franca Jelena (mlajšega) za novega sekretarja občinske konference. Poprosili smo ga za kratek pogovor o bodočem delu ZK v žalski občini.

Naj vas najprej zaprosim za nekaj besed o vašem dosedanjem delu.

V političnem življenju žalske občine sodelujem že mnogo let. Bil sem član občinskega komiteja ZK v eni mandatni dobi, v prejšnjem obdobju sem bil predsednik kadrovske komisije, trenutno pa sem še vedno član republiške konference ZKS. Prav zato sem bil vedno na tekočem s političnimi dogodki v občini. Kljub temu, da sem bil v svoji delovni organizaciji bolj odmaknjen od političnega dela — delo tu je bilo pač strokovne narave — upam, da bom kljub veliki spremembi v svojem delu s pomočjo sodelavcev le uspel.

Kako vam je uspevalo usklajevati delo na tako različnih področjih?

Usklajevanje delovnih dolžnosti z dolžnostmi v političnih organih in drugje je bilo dokaj težko. Če sem hotel dobro delati, sem se moral odpovedati marsikateri urici prostega časa. Prav zaradi te nujnosti samoodpovedovanja se marsikdo rad izogne različnim funkcijam, saj prosti čas človeku res veliko pomeni.

Kakšni so vaši načrti za bodoče delo?

O načrtih tako kmalu po izvolitvi ni lahko govoriti. Predvsem mislim nadaljevati delo tam, kjer se je ob izteku mandata dosedanega vodstva ustavilo. Nadaljevati moramo s pozitivnimi tradicijami političnega življenja žalske občine. Oživljati moramo prlično aktivnost na področju občine, predvsem

moramo Zvezo komunistov in druge družbeno-politične organizacije še aktivneje vključevati v vsakodnevno delo. To dejavnost moramo kolikor mogoče programsko us-

merjati, delati načrtno, izogniti se pavšaliziranju in predvsem doseči zadovoljivo stopnjo sodelovanja vseh družbeno-političnih organizacij. To je predpogoj za uspešno delo.

Katere konkretne naloge vas najprej čakajo?

Teh nalog je precej. Ena glavnih je brez dvoma politično izobraževanje, predvsem preko političnih šol. Tu imamo že bogato tradicijo, ki jo moramo nadaljevati in organizirati več oddelkov politične šole prve in druge stopnje. Druga naloga so seveda čim boljše priprave na 7. kongres ZKS in na 10. kongres ZKJ. Ne mislim le na kadrovske, ampak tudi na vsebinske priprave, saj kongresa ne pomenita le prelomnice v delu ZK, ampak sovpadata tudi s spremembo republiške in zvezne ustave, uvajanjem delegatskega sistema in drugimi spremembami. Stalna naloga, ki je ne smemo pozabiti, je seveda skrb za nadaljnje jačanje in krepitev ZK, obnavljanje njenih vrst, jačanje osnovnih organizacij in dobro delo izvoljenih organov ter komisij. Seveda so to le nekatere od nalog. Nedvomno jih bomo morali uvrstiti še dosti več.

BRANKO STAMEJCIC

DOGOVOR O NT IN RC

V teh dneh so prejele družbenopolitične skupnosti na celjskem območju, organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in drugi družbeni organizmi družbeni dogovor o sofinanciranju informativne dejavnosti Novega tednika in Radia Celje in o sofinanciranju informativne dejavnosti, ki jo za občane in delavce na celjskem območju opravljata regionalna informativna medija NT in RC.

Sredstva, združena na tak samoupravni način, bodo zagotovila prepotrebni nakup UKV oddajnika in s tem boljšo slišnost ter odmevnost našega radia v vse občine naše regije, v najoddaljenejših krajih in vasi. Z večjim družbenim deležem za javno obveščanje in s spremenjenim odnosom do javnosti dela bo omogočeno boljše, kakovostno in popolnejše obveščanje delavcev in občanov o vseh aktualnih družbenopolitičnih, ekonomskih, kulturnih, socialnih, telesnokulturnih, vzgojnoizobraževalnih in drugih dogajanjih. Z boljšo in obsežnejšo lokalno informacijo pa bo delovni človek lažje uveljavil svojo samoupravno vlogo.

Ustavne spremembe zahtevajo povečanje obsega in čedalje večjo kakovost obveščanja. Podružbljanje javnega obveščanja in javnost dela pa zahtevata tudi drugačno medsebojno odvisnost med sredstvi informiranja in nosilci družbenega dogajanja, med delovnimi ljudmi.

To medsebojno odvisnost in sodelovanje ponujamo s spoznanjem, kaj lahko pomeni objektivna, kakovostna in javna informacija vsakemu med nami. Novi tednik in Radio Celje ter podpisnik samoupravne pogodbe sprejmeta obveznosti, ki bodo pripeljale do vse boljše informiranja.

Družbeno nesporejmljivo pa je, da morata Novi tednik in Radio Celje na račun krnjenja vsebine odstopati izredno močan prostor reklamno-propagandni dejavnosti. Kajti le na ta način lahko opravljata širše, družbeno koristno poslanstvo.

Ponujeni družbeni oziroma samoupravni dogovor lahko pomeni veliko pobudo nadaljnjemu razvoju Novega tednika in Radia Celje.

Zato pričakujemo uspešno sodelovanje in dober rezultat. Pa v vseh družbenih in delovnih sredinah polno podporo.

J. VOLPAND

Študentska politika

VEČ S ŠTUDENTI

Uresničevanje družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike na področju pripravištva in štipendiranja daje določene, vendar še ne povsem zadovoljive rezultate

Pripravištvo in štipendiranje sta v celjski občini v zadnjih letih zavzela svoji mesti, vendar z uspehi še ne moremo biti povsem zadovoljni. Številke, ki nam jih ponuja mesečni pregled gospodarskih gibanj skupščine občine Celje so sorazmerno ugodne. Vendar je potrebno pri obojem zasledovati nove kvalitete in boljše odnose.

Planirano število pripravnikov za preteklo leto je bilo 267 — od tega je težišče na pripravnikih s srednjo šolo — vendar ugotovitev iz preteklih let kažejo, da delovne organizacije zaposlijo le 40 odstotkov planiranega števila pripravnikov. Vzrok temu ni v nezainteresiranosti delovnih organizacij, temveč odraža odnos ponudbe in povpraševanja. Na žalost so še redke delovne organizacije, ki bi prakticirale obiske svojih predstavnikov v zaključnih razredih osnovne ali srednje šole, kjer bi učencem pojasnili potrebe in možnosti, ki se jim ponujajo za nadaljnje šolanje v določeni smeri in seveda za poznejšo zaposlitev. Šolajoči mladi človek, ki se hoče zaposliti na območju, iz katerega izhaja, mora izbrati takšno smer izobrazbe, kot jo to območje potrebuje. V nasprotnem primeru prihaja do nezaposlenosti, prenasitosti v določenih poklicih in celo, da se strokovnjaki ukvarjajo z manj zahtevnim delom, kot bi to bilo primerno njihovega znanja.

Podobno stanje je tudi v namem štipendiranju. Težišče štipendiranja je na srednjih šolah in to predvsem specializiranih, medtem ko je zelo nizko število štipendistov na gimnaziji. Temu bi lahko dejali ne preveč dolgoročno gledanje na potrebo kadrovske strukture v prihodnjih letih. V šolskem letu 72/73 je bilo v celjski

občini 795 štipendistov, 71/72 pa 531. Vsekakor razveseljivo povečanje, kljub temu da so še delovne organizacije, ki sicer prispevajo svoj delež za štipendije, vendar nimajo štipendista. Zanimivo je, da ni niti enega štipendista v gostinstvu.

Višine štipendij so zelo različne, odvisne predvsem od možnosti podjetij in stopnje študija — na srednjih šolah od 300 do 450, na višjih in visokih pa od 600 do 800 dinarjev. Še vedno pa štipendije niso — vendar bi morale biti — odvisne od dohodka na člena družine štipendista. Če smo uspeli v vzgojno varstvenih ustanovah zagotoviti različno plačevanje varstva, pač glede na dohodek in zaposlenost v družini, bi bilo to tudi nujno v štipendiranju. Dva študenta na isti fakulteti v istem letniku prejmeta enako štipendijo, vendar prvi izhaja iz družine, ki ima 2.000 dinarjev dohodkov, drugi pa iz družine, ki razpolaga z 4.000 dinarji, seveda ob enakem številu družinskih članov. To je poglobljanje socialnih razlik med študenti in hkrati verjetnost, da eden teh dveh študentov mnogo težje. Zato je še vedno resnica, da nadaljujejo šolanje pogosto otroci iz premožnejših družin, kljub slabšim intelektualnim sposobnostim od tistih, ki si zaradi domačih razmer ne morejo »privoščiti« nadaljevanja študija.

Morda je tudi to razlog, da je od leta 1967 vpisanih v visoke šole iz Celja 305 študentov, bil priliv po petih letih le 52 diplomantov. Mnogi od študentov se morajo med študijem dodatno zaposlovati, kar gotovo ne vpliva na pravočasno opravljanje študijskih dolžnosti.

Pomembno je še to, da so organizacije združenega dela lani planirale razpisati na-

daljnih 232 štipendij, kar pomeni 35 odstotkov povečanje na obstoječe število štipendistov.

Štipendiranju in pripravištvu, kot osnovnima elementoma kadrovske politike, bo potrebno še v bodoče dajati veliko pozornost zlasti na področju povezave med štipendistom in štipendisti ter med delovnimi organizacijami, šolami in učenci.

M. SENICAR

CELJE

Za množično javno razpravo

Z objavo osnutkov delovnih in finančnih načrtov samoupravnih interesnih skupnosti pa tudi osnutka proračuna občine Celje za letošnje so bili doseženi prvi pogoji za začetek javne razprave o financiranju skupne in splošne porabe. Po sklepu celjskega koordinacijskega odbora bo razprava o vseh teh materialih od 22. januarja do 5. februarja. Težišče razgovorov bo v temeljnih organizacijskih združenega dela in v delovnih kolektivih nasploh, svoj odmev pa bodo dobili tudi na tere-

Vabimo delovne ljudi in občane, da se teh razgovorov udeležijo v čim večjem številu in z udeležbo v razpravi pomagajo pri razreševanju skupnih nalog.

PRATIKA ZASTONJ

Še vedno velja — za vse bralce in naročnike NT, ki niso imeli sreče v nagradni igri, je na voljo Stoletna pratika.

Oglasite se v uredništvu in jo dobite. Če želite pratiko po pošti, pa nam pošljite znamko za poštno. NT vam podarja pratiko.

Obletnici XIV. in Kajuha

DOSTI PRIREDITEV

V velenjski občini so že pred meseci ustanovili poseben iniciativni odbor za pripravo proslave 30. letnice pohoda XIV. in smrti partizanskega pesnika rojaka Karla Destovnika Kajuha. Odbor, ki deluje pri Občinski konferenci SZDL, vodi ravnatelj osnovne šole »Kajuh« v Šoštanju Karel Kordeš.

Na področju občine Velenje je v letu 1944 bila XIV. divizija svoje najsrdečje in odločilne boje s sovražnikom. Takrat je v bližini svojega doma padel med drugimi tudi partizanski pesnik, naš rojak, Karel Destovnik Kajuh. Družbeno-politične organizacije občine Velenje občini zaradi tega dolžnost in odgovornost, da v letošnjem letu pripravijo vrsto prireditvev in proslav v spomin na legendarni pohod XIV. divizije in smrt pesnika Kajuha. Program proslav je zasnovan tako, da omogoča množičnost, sodelovanje mladine in odraslih z različnih področij, združuje in zadovoljuje družbenopolitične organizacije v občini ter z izdajo spominskega gradiva zagotovi za več let material za sмотno uporabo pri praznovanju in ohranjanju tradi-

cij NOB. Nekatere prireditve presegajo zaradi svojega značaja okvire občine in pritegujejo k sodelovanju tudi pristojne republiške organe. S prireditvami bodo začeli že 26. januarja, ko bo na Paškem Kozjaku tradicionalni smuk za partizansko puško. 8. februarja, na dan slovenskega kulturnega praznika, bo večer Kajuhove poezije, osrednja proslava pa bo 22. februarja, na dan obletnice Kajuhove smrti. Poleg domačinov bodo v programu nastopili tudi priznani umetniki iz Ljubljane in gostje iz Trsta in Celovca, s katerimi imajo Šoštanjčani dobre odnose na kulturnem področju. Ta dan bo tudi začetek pohoda velenjske mladine po poti XIV. divizije od Vitanja do Zlebnika pri Zavodnji. Naslednji dan bodo podelili Kajuhove bralne značke, bo pa tudi otvoritev reprezentativne likovne razstave, kjer bodo sodelovali otroci iz vse Slovenije z ilustracijami Kajuhovih pesmi in »Naši narodi med NOB«. Zvečer bo v Zavodnji še kviz »Saleška dolina v revoluciji« za udeležence spominskega pohoda. 24. februarja bo zanimiv tur-

Pogovori bodo že konec januarja, v naslednjih mesecih pa bomo sprejeli še družbeni dogovor o financiranju splošne in skupne porabe.

Damjana Stamejčić

Ob številnih proslavah bodo izdali tudi veliko najrazličnejšega spominskega gradiva, kot ponatis Kajuhovih pesmi, izdanih leta 1944, ciklus razglednic Kajuhovega življenja in pohoda XIV. divizije, mapo s spominskim gradivom (fotografije, faksimile »Kajuh« — pesmi 44», faksimilni list »Slovenska pesarja »Kajuh« — življenje in delo), ki bo v glavnem namenjena šolam za pouk in priložnostne razstave, katalog za likovno razstavo »Kajuhove pesmi v ilustracijah«, spominske žige in značke.

TONI VRABL

IZ
DELOVNIH
KOLEKTIVOV

V KONUSU v Slovenskih Konjicah imajo to lepo navado, da prav radi pomagajo tudi osnovnim šolam v konjiški občini. Ob novem letu so vsem osnovnim šolam na območju šole podarili po dva tisoč dinarjev kot pomoč pri organizaciji proslavljanja dedka Mrza. Prav tako po dva tisoč dinarjev vsako leto nakažejo šolam za organizacijo zaključnih izletov. Te pomoči so po šolah zelo veseli, saj učiteljem olajša, da lahko pripravijo dobre zaključne izlete, ki se jih lahko udeležijo tudi tisti učenci, ki izhajajo iz socialno šibkejših družin.

V CINKARNI v Celju posvečajo med drugim veliko pozornosti tudi izumiteljskemu delu, za katerega se prav posebej skrbi društvo ljudske tehnike. Društvo vključuje vse tiste strokovnjake, ki se ukvarjajo poleg svojega rednega dela tudi z inovacijskim delom. Tehnične izboljšave ter izumi pomenijo za kolektiv pomembno pridobitev, saj z njimi prihranijo veliko denarja. Med večje izume zadnjih let v tem kolektivu je potrebno šteti takolmenovan, disorberski mešalec, ki je tudi patentiran, uporabljajo pa ga v grafiki. Pri razvoju planetnega mešalca sodeluje celo sklad Borisa Kidriča, veliko prihranka pa predstavlja uvedba takolmenovanega suhega transporta v žvepleni kislini, katerega neposredni rezultat je v tem, da ob njegovi uvedbi naprej pritne ostanke, ki jih dobe pri proizvodnji žveplene kisline, prodajajo, medtem ko so jih prej odmetavali onstran Teharij. Nadalje so v tem kolektivu izvedli pomembne tehnične izboljšave pri rotacijski peči v litoponu, izdelali pa so tudi stroj za proizvodnjo SCHIDLOVIH dimnikov. Lepi uspehi!

V TEKSTILNI TOVARNI Prebold praktično ne poznajo stanovanjskih problemov in to že kar precej časa. S posebnim sistemom stanovanjskega varčevanja, ki so ga vpejali v podjetje, so znali pritegniti člane kolektiva v tolikšni meri, da sproti praktično pokrivajo vse potrebe po stanovanjih, ki se pojavljajo. Pri tem pa velja opozoriti tudi na to, da poleg individualne gradnje, za katero odmerjajo kredite, v veliki meri skrbijo tudi za gradnjo družbenih najemnih stanovanj, kar je nedvomno še zlasti pomembno.

V JUTEKSU v Žalcu, kjer je že stekla proizvodnja toplih podov, ki jih za podjetje uspešno prodaja kolektiv Savinjskega magazina, so pri svoji novi proizvodnji žal naleteli tudi že na prve težave. Nihče namreč pri načrtovanju nove proizvodnje ni računal z možnostjo nafte krize, nafta pa predstavlja temeljno surovino za PVC folijo, s katero izdelujejo gornjo plast toplih podov — termotal. Prepričani smo, da bo kolektiv uspešno prebrodil tudi te trenutne težave in stopil na pot še hitrejšega razvoja, kar si je po vseh teh letih odrekavanja in velikih naporov nedvomno tudi zaslužil.

Odgovarja Štefan Nemeš

NAJPREJ KAKOVOST

V eni izmed zadnjih števil, ko smo pisali o dosežkih gospodarstva v Slovenskih Konjicah, smo obljubili, da bomo nekaj več zapisali tudi o dosežkih in rezultatih kolektiva COMET iz Zreč. Ta prizadevni kolektiv je namreč v minulih letih napravil takšen razvoj, da moramo o tem spregovoriti nekoliko bolj podrobno.

Na razgovor o nekaterih dosežkih kolektiva, načrtih in bodočih nalogah smo povabili direktorja podjetja, inženirja kemije ŠTEFANA NEMEŠA.

N. TEDNIK: Za začetek morda na kratko predstavite podjetje in vaš kolektiv ter dosedanje razvojno pot.

S. NEMEŠ: Začetki proizvodnje brusov v Cometu segajo štirinajst let nazaj, ko je skupina delavcev, menda sta bila čisto na začetku celo samo dva, kasneje jih je bilo sedem, pričela s proizvodnjo brusov za potrebe kovške industrije. Iz tega je potem postopoma rastlo novo podjetje, ki se je v teh štirinajstih letih razvijalo izredno naglo in doseglo dokaj lepe rezultate. Danes šteje kolektiv nekaj nad 160 delavcev, zvečinoma mladih ljudi, saj je povprečna starost kolektiva le nekaj nad dvajset let. V vseh teh letih je proizvodnja naraščala iz leta v leto.

N. TEDNIK: Čemu ste namenili največ pozornosti in kakšne so bile vaše težave?

S. NEMEŠ: Prva naša skrb je bila doseči kakovost, kajti zavedali smo se, da je to edino, s čimer se lahko prebijemo na tržišče, kjer so bila doslej usidrana druga podjetja. Poleg tega je bil tudi prost uvoz brusov in v mnogih naših podjetjih so bili po eni strani navajeni teh

proizvodov, po drugi strani pa smo si mi šele pridobili svoje ime. Borba je bila trda še zlasti, ker so nas pri naših naporih najbolj ovirali prostori, ki smo jih sicer povečali, toda kmalu so postali cokla razvoju. Spoznali smo, da nam vsa prizadevanja pri doseganju vrhunske kvalitete kmalu ne bodo nič koristila, če ne bomo imeli ustreznih proizvodnih prostorov. Bitko za kakovost smo dobili. Uvedli smo strogo in dosledno kontrolo kvalitete in temu posvečamo vso pozornost tudi danes. Kajti zavedali smo se, da je potrebno najprej doseči kakovost izdelka, rešimo na tržišču in potem šele pristopili h količinsko večji proizvodnji.

N. TEDNIK: Odločili ste se za novo gradnjo. Povejte nam nekaj besed tudi o tem.

S. NEMEŠ: Vsa ta leta smo v COMETU poslovali praktično brez slehernih kreditov, saj smo obračali kar 95 odstotkov lastnih sredstev. Poleg borbe za kvaliteto smo vso pozornost namenili tudi storilnosti in pri tem smo poželi dokaj pomembne rezultate. Iz podatkov SDK je razvidno, da smo dosegli pri nas v tem letu na pri-

mer kar 91 tisoč dinarjev družbenega proizvoda na zaposlenega delavca, kar je za skoraj dvakrat več kot znaša slovensko povprečje. Nič čudnega torej, če se bomo letos z ostankom dohodka, to je s skladi, že močno približali eni milijardi starih dinarjev, kar je za takoj majhen kolektiv nedvomno izjemen uspeh. Sicer pa povrnimo se k novogradnji.

Več kot nujno je bilo, da smo pristopili h gradnji preko dva tisoč kvadratnih metrov prostorne hale skupaj z upravnimi prostori. Investicija bo terjala nekaj preko dve milijardi starih dinarjev, od katerih pa smo 60 odstotkov zagotovili sami, ostalo pa je kredit. Dela izvaja celjski Ingrad in doslej smo s potekom del zadovoljni, čeprav v primerjavi z dogovori malce zamujamo. Mislim, da je odveč govoriti o tem, kaj bo nova hala pomenila za kolektiv in njegovo nadaljnjo razvojno pot.

N. TEDNIK: Omenili ste perspektivo. Povejte nam še nekaj besed tudi o tem.

S. NEMEŠ: V novih proizvodnih prostorih bomo proizvodnjo povečali za petkrat in bomo proizvedli pre-

ko pet milijonov enot. S tem bomo postali največji jugoslovanski proizvajalec umetnih brusov in za sabo bomo pustili celotno konkurenco. Poleg slovenskega tržišča, ki ga pokrivamo sedaj, mislimo v večji meri kot doslej prodirati tudi na jug. Zlasti pa se bomo usmerili na izvoz, saj nameravamo že letos prodati na tuje za preko milijon dolarjev izdelkov oziroma okoli 40 odstotkov naše celokupne proizvodnje. Seveda pa ne gre zgolj za bruse. Tu so še drugi proizvodi. Posebej ugodni so rezultati pri raziskavah pohorskega marmorja, ki mu nameravamo v bodoče odmeriti vidno mesto v proizvodnji. Mislim, da ima kolektiv pred sabo še obetavne možnosti, le izkoristiti jih bomo morali v celoti.

Razgovor pripravil: BERNI STRMCNIK

SOLIDARNOST V SAMO-UPRAVI

S podpisom samoupravnega sporazuma se pri Izletniku v Celju niso odločili le za pet temeljnih organizacij združenega dela (potniški promet, tehnične delavnice, hotel Celeja z obrati, Golte in turistična agencija) ter za samoupravno delovno skupnost skupnih služb, marveč tudi za medsebojno solidarnost, ki v praksi pomeni kritje predvidene poslovne izgube pri turističnem rekreacijskem centru na Golteh. Ta enota je še edina, ki zaenkrat dela s planirano izgubo. Seveda pa grejo vsa prizadevanja v kolektivu v smer, da bi se tudi Golte čim prej postavile na svoje noge. Zato tudi vsako leto vlaganja v nove naprave itd.

Hkrati s podpisom samoupravnega sporazuma in povezavi petih temeljnih organizacij združenega dela in samoupravne delovne skupnosti skupnih služb so pri Izletniku stekle tudi priprave na konstituiranje novih samoupravnih organov ter na razpis vodilnih delovnih mest v temeljnih organizacijah združenega dela.

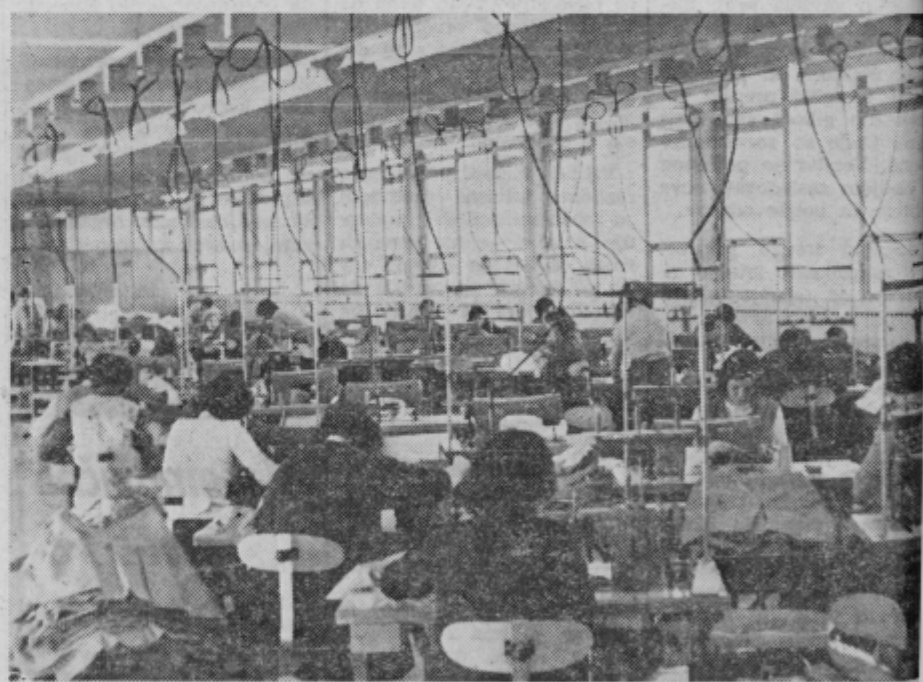
LIBELA BO KMALU
POD NOVO STREHO

Izredno toplo in ugodno vreme omogoča delavcem Gradisa, da pri celjski Libeli na Spodnji Hudinji nemoteno nadaljujejo z delom pri gradnji poslovne zgradbe, v kateri bodo dobili svoje mesto člani tehnične in proizvodne službe.

Gre za sklepno gradnjo poslovnih prostorov v izmeri 116x8 metrov z dvema nadstropjema. Tu bo Libela dobila 2600 kvadratnih metrov novih prostorov, katere nujno potrebuje za svoje službe, ki so po požaru poslovnih prostorov na Mariborski cesti 1. ostale razdrobljene po ostalih obratih te tovarne.

Gradnja se bo predvidoma zaključila prve dni avgusta letos. Takoj po končani gradnji in urejanju okolice bo ta celjska tovarna imela svoj praznik. Podjetje, ki zaposluje 700 ljudi, bo imelo 80. obletnico obstoja. Ob tej priložnosti bo večje slavlje in številne prireditve. Skratka, pri celjski Libeli nameravajo z zaključkom gradnje proslaviti svoj praznik. Člani kolektiva bodo končno zbrani pod skupno streho. Na posnetku vidimo gradnjo poslovne aneksa v teh dneh.

J. KUZMA

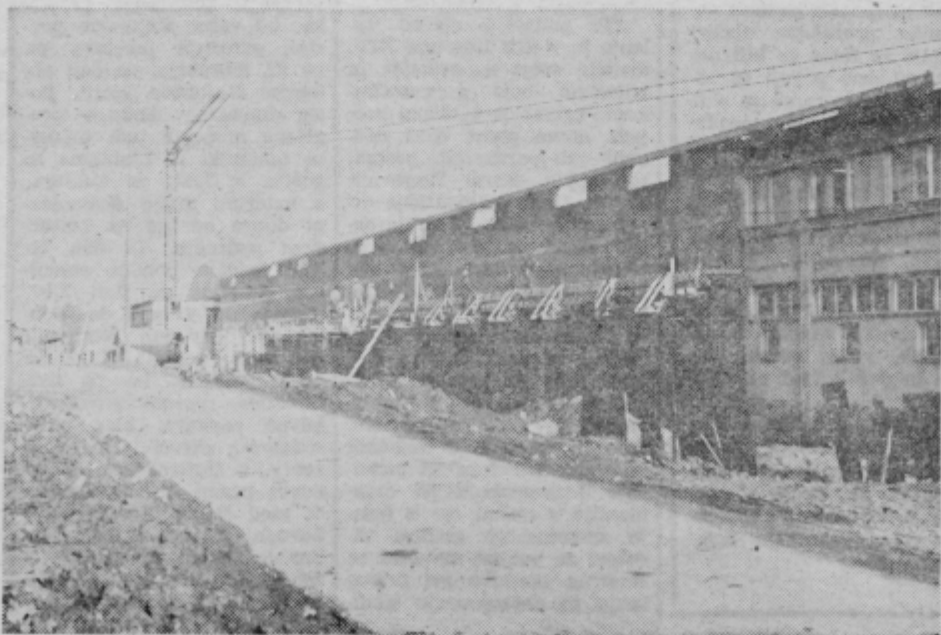

Pred dnevi so v Sentjurju tudi uradno odprli nov, sodobno urejen obrat podjetja Elegant. Obrat je sicer poskusno že proizvajal zimsko športno konfekcijo, ženska krila in plašče, vendar ga uradno niso odprli, dokler ni imel celotne naročene opreme. Novi obrat zaposluje okoli sto novozaposlenih žensk, proizva pa predvsem za izvoz.

Foto: BRANE STAMEJCIC

KOLIKO NAS JE

Po štetju 1971. leta ima celjska občina 57.994 prebivalcev, med njimi 4.886 kmečkih ali 8,4 odstotka in 34.525 mestnih (upoštevamo je mestno območje). Število zaposlenih v družbenem sektorju pa je bilo po stanju konec novembra lani 31.128.

Štore

SZDL IN VZGOJA

V tem zapisu ne bi načelnjali vprašanja, kako in v kakšnem obsegu je naša najširša družbenopolitična organizacija zainteresirana in odgovorna za vzgojno ter izobraževalno delo, ampak bi ob primeru dela Krajevne konference SZDL v Storah radi spodbudili realizacijo osnovno misel, ki je zapisana v naši ustavi — da je treba v vzgojno izobraževalnih sredinah učvrstiti vpliv ne samo delavcev iz temeljnih organizacij združenega dela, ampak predvsem občanov, krajanov, torej ljudi iz neposredne okolice v teh družbeno tako pomembnih delovnih organizacijah in kdo drug je še bolj odgovoren za to, kot ravno krajevna konferenca SZDL?

V Storah je krajevno organizacijo SZDL misel iz predloga nove ustave stalno vznemirjala. Vedeli so, da je potrebno v delovnem programu storiti nekaj za vzgojo in izobraževanje. Interes delavcev za dobro vzgojo je vsekakor prisoten v vseh delovnih sredinah. Le do izraza ne pride. O šoli in vzgoji se pogovarjajo doma, v ožjih sredinah. Malo hvalijo,

več graja. Do tja, kamor bi moral ta klic prispeti ne pride. Zato je IO SZDL smelo v povezavi s šolama pripraviti temeljito uvodno poročilo, pa so skicirali konferenco z osnovno temo, na kateri so obravnavali vlogo dejavnosti pri vzgoji odrasla-joče mladine.

Razprava je bila konkretna in živa. Izkazala je globoko zainteresiranost vseh prisotnih za boljšo vzgojo pa tudi izobraževanje. Zato tudi ni nič čudnega, če so bili sklepi razumljivi, določeni in jasni. Med njimi naj omenimo (zapisano zelo zoženo) samo naslednje:

— dolžnost in pravica vseh delovnih ljudi je, da sodelujejo pri oblikovanju programa šol, ki pa mora biti tak, da bo ustvarjal kritično, demokratično, humano in samoupravnemu socializmu predano mlado osebnost;

— v celoti so zavrnili nevtralnost oz. pluralistično šolo.

Tudi naloge, ki jih morajo opraviti posamezni činitelji na področju dela KK SZDL, so bile zelo konkretne. Tako morajo starši spoznati socialistične vzgojne smotre, udeleževati se morajo vseh

izobraževalnih oblik, ter aktivno sodelovati v vseh samoupravnih organih šol, ter tam, kjer se odloča o ukrepih, ki neposredno zadevajo vzgojo otrok. Vse družbene organizacije morajo vključiti v svoje delo še več otrok, za vse vodje (mentorje) otrok pa je potrebno pripraviti poseben razgovor o socialistični usmerjenosti življenja v prostem času. O tem, da je na šolah potrebno še okrepiti idejno politično izobraževanje učiteljev in otrok je pa samo po sebi razumljivo.

Konferenca je bila dober napotek dela vsem, ki so v stiku z vzgojo. Teh je izredno veliko. Zato ni nič presenetljivega, če je bil izrečen tudi predlog, da bi v Storah pripravili posebni samoupravni sporazum, ki bi povezoval in obvezal vse, ki so po predlogu nove ustave najbolj odgovorni za pravilno socialistično vzgojo in izobraževanje otrok. Skratka za podružabljenje tega dela.

Zapis je napisan kot spodbuda za podobne akcije v vseh KK SZDL.

J. ZUPANČIČ

Žalec: DAN ŠOFERJEV

Predsednik ZSAM v Zalcu Franc Turk podeljuje podpredsedniku SZDL Zalcu Zoranu Razboršku priznanje za uspešno sodelovanje med SZDL in ZSAM Zalec.

Združenje šoferjev in avtomobilstov Slovenije, podružnica Zalec, je pripravila minulo nedeljo ob prazniku dneva šoferjev, ki ga praznuje vsako leto 15. januarja, srečanje savinjskih šoferjev. Prireditelj je bila v Hmeljarskem domu v Sempetru, kjer je zbranim najprej spregovoril podpredsednik SZDL Zalec Zoran Razboršek, nato pa Rudi Cerar, podpredsednik Združenja šoferjev Jugoslavije. Za tem so izvedli kulturni program, v katerem so sodelovali: šoferski moški pevski zbor, gojenci glasbene šole iz Zorca ter ansambel Veseli hmeljarji s pevcema. V nadaljevanju je predsednik ZSAM Zalec Franc Turk podelil plakete, zlate in srebrne značke zaslužnim šoferjem.

Tekst in foto: T. Tavčar

Ivanka Žvar

Pri nekaterih ljudeh se zgodovina začne kar natančno, z nekim natanko določenim dnevom ali obdobjem. Pred tem dnevom ali obdobjem je bilo vse dogajanje podobno kot pri drugih ljudeh: vsakdanjost, dogodki, skorajda že vnaprej določeni in upanje, da je usoda res tisto, kar včasih spremeni tok življenja.

Tako nekako so se stvari odvijale tudi pri Ivanki Žvarjevi, ki pred začetkom druge svetovne

vojne še ni imela dvajset let. Zgodovina je bila za njo to, kar za njene vrstnike. Druga svetovna vojna, v katero je prišla kot toliko drugih mladih, mlado drevesce, vrženo v veter, je takorekoč pomenila pomembno prelomnico v njenem življenju. Takrat se je začela pisati njena zgodovina.

V času vojne je bila pri stricu v Ljubljani. Ker dalj časa pri njem ni mogla ostati, je odšla na Primorsko, kjer je imela teto. V Košani, kjer je nekaj časa živela, je začela sodelovati s partizani in tu se je pravzaprav tok njene zgodovine obrnil v čisto določeno smer, ki ji je poslej natančno določila življenjski smisel.

8. avgusta 1943 je na kurirski postaji v Vovčah počakala na Serčerjevo brigado, ki je okoli 16. septembra tudi prišla. Ivanka se je priključila borcem in z brigado odšla na pot, ki se je končala na Stajerskem. Seveda so se še prej vrstili borbe na Notranjskem in

Primorskem, vmes pa je bilo še Kočevsko.

Suhor v Beli Krajini, Stirinajsta divizija, kamor je spadala tudi Serčerjeva brigada in z njo vred tudi Ivanka, se je pripravljala na odhod. Kam, ni vedel nihče.

Do šole je še nekam šlo, pravi danes Ivanka. Srečno se spominja mitingov, Kajuha, Spika, Brine in drugih. Ob spominih ji postane lepo. Raznane se ob pripovedovanju. Kako čudoviti sprejemi na hrvaških ravlinah, Ivanka tega ne pozabi nikoli. Spik s harmoniko! Utrinki, vredni zanosa in veselja, kadar govore o njih borci divizije.

Sotla. 6. II. 1944. Ivanka je stala tik vrbe, ki se je še danes spominja, kadar se vozi mimo Sedlarjevega Vrba še stoji...

Zivi zid. Smrt Ilje Badovinca, ki je padel tik Ivanki, bdi v njenem spominu in njegov lik še živi.

In potem Dolč, pekel, v katerem borci Stirinajste niso vedež, ne kod ne

OBRAZI

kam. In vendar so se prebili. Tudi Ivanka, če-tudi ranjena. Na nosilih so jo takorekoč privlekli na Paški Kozjak, kjer pa je zaradi izdaje bila odpeljana v dolino, potem v Maribor in nato v taborišče Ravensbrück.

Na Paškem Kozjaku, kjer je bila izdana, so izgubili življenje nekateri njeni prijatelji. Izdaja, kot pri njej. Ranjenci so morali umreti. Tako so odločili Nemci. Za Ivanko se je pohod Stirinajste divizije končal pri Dolču.

Trpljenje, ki ga je bilo na pohodu več kot dovolj, se je nadaljevalo v Ravensbrücku. Ivanka pravi danes, da je bilo po svoje v taborišču huje kot na pohodu. Svobode ni bilo, tiste svobode, za katero se je borila.

In vendar je prišla, svoboda. Ivanka se je vrnila domov. Rana, ki jo je staknila v bojnem metežu pri Dolču, se je zacelila in drugi del zgodovine se je začel...

VELIK PROMET

Ena najbolj obremenjenih postaj na progi Celje-Velenje je brez dvoma postaja Smartno ob Paki. Tu je obenem tudi največ tovarnega prometa. V letu 1973 je bilo naloženih na postaji 3937 vagonov ali 110.323 ton tovara. Največ so nalagali tuf iz kamnoloma Gorenje, rezan les in drugo lesno blago iz Nazarij v Zgornji Savinjski dolini ter hidrirano apno iz kamnoloma v Podgori v Smartnem. Razloženih pa je bilo 1266 vagonov ali 22.712 ton, največ drv iz Bosne za tovarno ivernih plošč v Nazarij pa tudi precej gradbenega materiala za trgovino Tehnomercator v Smartnem ob Paki.

Tudi kosovna odprava ni bila majhna, saj je bilo odposlano 417 ton kosovnega blaga, prispelo pa ga je 453 ton. Skozi Smartno ob Paki je v preteklem letu peljalo v obe smeri 4254 osebnih in 4803 tovornih vagonov. Vseh odpravljenih potnikov s postaje Smartno ob Paki je bilo v preteklem letu 161.963 ali za 8.397 potnikov več kot predlansko leto.

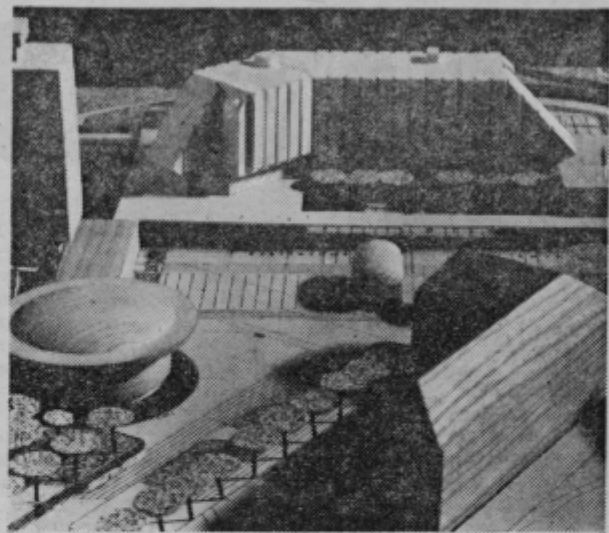
GIBANJE PREBIVALSTVA

Na območju krajevne urada Smartno ob Paki se je rodilo v preteklem letu 41 otrok, 13 več kot predlansko leto, umrlo pa je 37 ljudi, 14 več kot predlansko leto.

Število umrlih preseneča. V glavnem so bili ljudje, ki so dosegli že kar lepo starost. Med njimi je bilo 8 članov ZB.

V vsak dom
NOVI
TEDNIK

TURIZEM

Maketa novega hotela v Rogaški Slatini, ki bo tik ob hotelu Zdraviliški dom. Hotel že gradijo. Pod njegovo streho pa bo vrsta turističnih in gostinskih dejavnosti.

Rogaška Slatina

DELO IN USPEH

Tolike aktivnosti Zdravilišče Rogaška Slatina že zlepa ni zabeležilo kot v pravkar minulemu letu. Tako mislijo vsi, od direktorja Lojzeta Libnika pa tja do poslednjega delavca zdravilišča, kjer se sicer še borijo s problemi, ki pa jih je iz dneva v dan manj.

Zlasti močna je bila dejavnost zdravilišča pri uveljavljanju ustavnih dopolnil, to je pri organizaciji temeljnih organizacij združenega dela. Takšne težnje niso šle mimo kolektiva mimogrede. Povedati je namreč treba, da je bila pri mnogih razpravah, pripravljenih v ta namen, prisotna bojazen, da se ne bi ponovila praksa iz leta 1954, ko je bilo Zdravilišče kot organska celota razdrobljeno na devet majhnih enot. Le te vsaka zase pa tudi skupno niso bile sposobne skrbeti za razvoj in napredek. Prav zaradi tega je bilo nujno, da so v zdravilišču pristopili k uveljavljanju ustavnih dopolnil z vso možno resnostjo in zavzetostjo, kar jim je v končni fazi, to je, pri registraciji TOZD-ov, tudi uspelo. Da je bilo delo uspešno končano, so pokazali vsi zbori, na katerih so se delovni ljudje zdravilišča enoglasno odločili za novi sistem. Hkrati so bile te razprave tudi najboljši porok, da so bile stvari pravilno zastavljene.

Enake rezultate pa kaže tudi gospodarjenje v zdravilišču. V lanskem letu je močno porasla prodaja mineralne vode, plina, povečalo se je število gostov, nočitev, s tem pa tudi zdravniški pregledi ter fizioterapevtske usluge. Tako je bil bruto produkt zdravilišča v mesecu januarju 1973 59 milijonov in 175.530 dinarjev, konec leta, v oktobru pa že 71 milijonov 458.940 dinarjev. Če bi analizirali vse dejavnosti, bi lahko ugotovili, da beležijo rast povsod. Pri penzijskih storitvah, to je pri osnovni dejavnosti zdravilišča, rast ni tako velika, vzrok temu pa so omejene nastanitvene zmogljivosti. Večjih sprememb najbrž tudi letos ne bo, odnosno vse dokler ne bo zgrajen nov hotel.

V podjetju je tudi skrb za delavce vse večja. Osebnih dohodki so večji tudi za 60 odstotkov kot določa za nekatere kategorije družbeni sporazum. Za dopuste in zdravljenja je bilo porabljenih 35 milijonov starih dinarjev. Za gradnjo stanovanj je bilo v preteklem letu namenjenih 148 milijonov starih dinarjev, od tega 90 milijonov za družbeno gradnjo 58 pa za individualno. Kredite za stanovanjsko gradnjo ima že 137 delavcev, kar pomeni vsak četrty zaposleni v zdravilišču.

Končna bilanca Zdravilišča Rogaška Slatina v lanskem letu je torej uspešna. To leto utegne biti še boljše, sploh še sedaj, ko so stvari okoli temeljnih organizacij združenega dela urejene in ni več zaprek, da v to ne bi verjeli.

STRAŠEK M.

NOVICE

PROF. ZORAN VUDLER, znani celjski turistični delavec, je bil na zadnjem obnem zboru Turistične zveze Slovenije izvoljen za podpredsednika zveze. Sicer pa je sprememba nastala tudi pri samem vrhu. Novi predsednik Turistične zveze Slovenije je inž. Franc Razdevšek, dosedanj dolgoletni predsednik dr. Danilo Dougan pa je zasedel podpredsedniško mesto.

DRUŽABNE PRIREDITVE — Kot vse kaže, bo tudi letošnji spored celjskih družabnih prireditev tak kot je bil lani in prejšnja leta. Plesu članov društva inženirjev in tehnikov, v soboto, 2. februarja, bodo sledili akademski ples ter tradicionalni valčkov večer. Torej nič novega na tem področju.

PUSTNI KARNEVAL — Prve priprave na pustne prireditve so že stekle. Tako tudi v Celju, kjer je vajeti za izvedbo karnevala znova prevzela trnoveljska Zarja. Lantske prireditve je bila pod naslovom »pustni kefir«. Ime za letošnjo še iščejo. Pomagajte z nasveti.

SMUČARSKÉ VLEČNICE — Zima zamuja, smučarske vlečnice čakajo. Sicer pa je nekaterim prav prišla zamuda v snegu. Letos bodo obratovala naslednje vlečnice: pri Celjski koči, na Svetini, v Sentjurju, v Rogaški Slatini, Libolah, Braslovčah, na Belih vodah, Zavodnji, Golteh, v Mozirju, Gornjem gradu, na Ljubnem in v Lučah. Na Rogli delata dve vlečnici. Neprekinjeno obratuje vlečnica v Saleku pri Velenju, svojo vlečnico pa bodo imeli tudi otroci na Pohluh.

Celje

POT DO DELEGATOV

Pretekli ponedeljek sta se v Celju sestala na skupni seji izvršni odbor občinske konference SZDL ter predsedstvo občinskega sindikata sveta. V osrednji točki dnevnega reda sta obravnavala aktualne politične in organizacijske naloge v zvezi s predstojajočimi volitvami.

Ze v uvodnih besedah, podal jih je BOJAN VOLK, še zlasti pa v sprejetih zaključkih, predlagal jih je JANKO ZEVART, je bilo poudarjeno, da pomenijo predstojajoče volitve pričetek uresničevanja delegatskih odnosov v naši družbi. Pomenijo tudi uresničitev novega skupščinskega sistema in jim zaradi tega pripada izredno pomembna politična vloga. Vse to pa terja vsestranske temeljite priprave, katerih nosilka je v krajevnih skupnostih predvsem socialistična zveza v organizacijah, v temeljnih organizacijah združenega dela pa sindikata. Seveda v obeh primerih skupaj z vsemi ostalimi družbeno političnimi organizacijami ter samoupravnimi institucijami. Na seji je bilo poudarjeno, da za razliko od prejšnjih let, organizacija SZDL (enako seveda tudi sindikat) ne hosta stopala pred občane in delovne ljudi z volilnim programom, temveč je treba na sestankih predložiti ljudem konkretne rezultate, preteklih dosežkov ter se pogovoriti o izhodiščih družbeno ekonomskega razvoja v bodoče, za kar se bodo zavzemale vse

zavestne socialistične sile. To pa je torej tudi tisto, kar zgoščeno predstavlja interese delovnih ljudi in občanov.

Na seji so sprejeli tudi rokovnik nekaterih konkretnih nalog, ki jih bo potrebno opraviti v prihodnjem obdobju, še zlasti pa so se konkretno dogovorili o dveh nalogah, ki sodita v sklop najpomembnejših zadolžitvev sedanjega trenutka. Tako v krajevnih skupnostih kot v temeljnih organizacijah združenega dela morajo nemudoma in brez odlašanja takoj

pristopiti k konstituiranju koordinacijskih odborov, ki morajo takoj pričeti z delom. To je neposredna in konkretna naloga, ki jo je treba izvršiti brez odlašanja. Druga naloga, ki je širšega značaja, pa je proces evidentiranja možnih kandidatov za člane delegacij. Kljub temu, da evidentiranje že dlje časa poteka, da je bilo doslej v celjski občini evidentiranih že 1.150 možnih kandidatov, je to še vedno le tretjina vseh, ki so potrebni. Okoli tri tisoč možnih kandidatov

je treba evidentirati v celjski občini. Ugotovljeno je bilo, da je doslej delo veliko boljše steklo v krajevnih skupnostih, saj so v 15 do 22 že v celoti opravili vse delo, medtem ko so doslej to storili le v 24 organizacijah združenega dela.

V nadaljevanju skupne seje so razpravljali še o družbenem dogovarjanju o skupni in splošni porabi ter obravnavali tudi informacijo o konstituiranju temeljnih organizacij združenega dela ter potek njihovega vpisovanja v sodni register pri gospodarskem sodišču.

BERNI STRMCNIK

MARIJAGRADEC: ŽELIJO CESTO

Na razširjeni seji krajevne organizacije SZDL Marijagradec pri Laškem so pred dnevi morali prvo točko dnevnega reda ertati. Nameravano imenovanje režijskega odbora in predsednika za nadaljevanje modernizacije ceste v Lahomsko dolino se je izjalovilo, ker vabljenih z območja, ki bi morali biti najbolj zainteresirani, ni bilo. Od uspeha sestanka, ki bo jutri v Tevčah, bo odvisno, ali se bo akcija nadaljevala.

LOKA PRI ŽUSMU: NOV LOKAL

V četrtek, 10. januarja, smo potrošniki presrečno in zadovoljno vstopili v preurejeni in modernizirani trgovski lokal Kmetijskega kombinata Sentjur-poslovalnico Loka pri Žusmu.

Dolgo smo zrlili v novo pohištvo in strokovno urejene police. Skoraj nismo mogli verjeti, da je vse to pri nas mogoče. Trgovina ima tudi vodo in sanitarne naprave. Tako bomo potrošniki lahko nabavljali vse artikole doma in ne bo več nepotrebnega iskanja drugod.

To leto bodo začeli graditi tudi obljubljeno šolo in obnovili poštni urad. Ko bi še pri Cestnem podjetju imeli vsaj malo posluha za nas, za vzdrževanje naših cest, za asfalt, potem bi se Loka pri Žusmu res dvignila iz zaostalosti.

Potrošnik iz Loke pri Žusmu

ŠOLA ZA MLADE

SREČO ZUPANC

Občinska konferenca Zveze mladine Celje je prejšnji teden organizirala politično šolo za mlade iz delovnih organizacij. Šola, ki je zajela okoli 80 slušateljev, je bila programsko izredno bogata, saj so mladim predavali o samoupravnem organiziranju, delitvi dohodka TOZD, sodobnih poteh marksističnih značih, odnosu mladine do religije in cerkve, komuniciranju, pripravi na 10. kongres ZKJ in 7. kongres ZKS, reorganizaciji ZM, vlogi mladim v samoupravljanju, nacionalnih vprašanjih, splošnem ljudskem odporu in tako dalje. Ob koncu šole so morali vsi slušatelji opraviti posebne izpite, s katerimi so preverili, koliko so se v tednu dni mladim naučili. Slušatelji, ki so uspešno opravili tudi to preizkušnjo, so dobili posebna spričevala.

Nekatere od mladincev iz politične šole smo povprašali, kaj jih je pripravilo do modelovanja v tej šoli in ka-

SONJA HALER

ko so s potekom šolanja zadovoljni:

SREČO ZUPANC, zaposlen v Železarni Store:

»V politično šolo sem se vključil iz večih razlogov. Železarna je velik kolektiv, v katerem je veliko mladim, ki pa jih nismo dovolj vključevali v delo, saj so premalo politično usposobljeni. Vsi trije iz Železarne, ki sedaj obiskujemo politično šolo, bomo po povratku v podjetje na tem področju lahko veliko storili. To je bil glavni razlog moje udeležbe v tej šoli.

Šolanje v redu poteka, osebno sem zelo zadovoljen in se ne morem pritoževati. Šola nam bo res veliko dala.

SONJA HALER, zaposlena v Zavarovalnici Sava:

»Pri zavarovalnici doslej ni bilo mladinskega aktivna, ustanovili smo ga šele pred kratkim. Ker nimamo dovolj izkušenj z delom, nam bo šola prišla ravno prav, saj

IVAN TOPLAK

bomo sedaj znali pravilno pristopiti k problemom v mladinski organizaciji, izbor tem in področij dela bo sedaj dosti lažji.

Snov, ki jo obravnavamo je obsežna, lahko pa veliko odneseš od predavanj. Edina pripomba je, da je program dela preveč natrpan za ta kratek čas, ki ga imamo na razpolago.

IVAN TOPLAK, zaposlen v Klimi:

»V šolo sem prišel zato, ker izredno rad pomagam vsem družbeno-političnim organizacijam pri njihovem delu. Šola, ki jo bom opravil, mi bo še bolj pomagala pri tem. Od šole bi rad odnesel čim več, da bi bil takoj kar najbolje usposobljen za nadaljnje delo pri reorganizaciji.

Šola nam bo pri določenem delu zelo koristila, saj danes brez dobrega poznavanja problematike ne moreš kaj dosti storiti.

BRANKO STAMEJCIC

LAŠKO

BORCI SO JEZNI

Na konferenci krajevne organizacije ZB NOV v Laškem so v nedeljo borci razpravljali o perečih problemih in družbenih nalogah organizacije. Ugotovili so aktivnost borcev v razvijanju SLO, pri uveljavljanju ustavnih razprav in drugih akcijah. Sklenili so, da se bodo letos začeli sistematični zdravstveni pregledi borcev iz let 1944 in 1945. Ugotovili so, da je med borci še vedno pet perečih stanovanjskih problemov, enega teh so odkrili na konferenci sami. Zelo so se hudovali nad odgovornimi v občinski upravi, ki tako dolgo ne uredi vsega okoli aktiviranja kreditov borcem-kmetom in drugim proslcem, ki potrebujejo denar za popravila stanovanj. Okoli 28 jih čaka že od lanskega leta na odobritev, ni pa jim mogoče ustreči, čeravno je s strani organizacije ZB in občinskega vodstva vse urejeno in pripravljeno.

Borci so sprejeli tudi naloge za bodoče delo, ki vsebujejo reševanje borčevskih zadev in vključevanje organizacije v obče družbene akcije.

—ec

ŠKODO ODPRAVITI

Lani so občani krajevne skupnosti Vrh nad Laškim začeli graditi nov cestni odsek med Tevčami in Vrhom. Cesta naj bi bila zgrajena v etapah, kakor bi se nabiral denar. Vendar so lani z buldozerjem odprli celotno traso, niso pa poskrbeli za odvodnjavanje ob deževju, zlasti ob nalihih. Deroča voda je začela nositi kamenje in neplodno zemljo po travnikih in njivah, pa so občani Tevč terjali od vodstva svoje krajevne skupnosti Marijagradec, da zadevo z občani in odborom za gradnjo v Vrh uredi.

Sestanek je bil v torek popoldne. Predstavniki obeh krajevnih skupnosti in prizadeti občani Tevč so se dogovorili, da bodo takoj, ko bo vreme ugodno, najprej popravili nastalo škodo in opravili potrebna dela.

Pionirji v Lesičnem o pohodu XIV. divizije

6. februarja 1974 bo minilo 30 let, odkar je skozi naš kraj šla junška in legendarna XIV. divizija. Svoj pohod je začela 6. januarja 1944 iz Suhorja v Beli krajini in po enem mesecu pohodov, hajk in junških bojev z ustaši, Nemci in domačimi izdajalci prispela preko Sotle na štajerska tla. Pot jo je vodila iz Suhorja mimo Zagreba, Ivancice, Varaždina preko Hrvatskega Zagorja v Slovenijo. Iz Sedlarjevega prehoda XIV. divizije iz Hrvatske v Slovenijo, je nadaljevala pot v bližino Lesičnega in se tu ustavila za nekaj ur. Nato je odšla na Bohor, od tam pa je napadla bližnje in pomembne sovražnikove objekte.

Zadrževanje XIV. divizije v teh krajih je velikega zgodovinskega in legendarnega pomena. Zato je tudi prav, da pionirji naše šole počastimo obletnico tega pomembnega dogodka. V spomin na te čase med vojno bomo pripravili več prireditev. Člani zgodovinskega krožka, ki so zelo aktivni in prizadevni, pripravljajo kviz, ki bo 6. februarja 1974 v znanju o XIV. diviziji za učence od III. do VIII. razreda. Ob koncu leta bo likovna razstava, spomladi pa bodo pionirji odšli po poti XIV. divizije. Pionirji in mladinci pa se bodo udeležili že tradicionalnega tekmovanja v sankanju, ki bo 7. februarja.

Mi pionirji smo ponosni, da živimo v kraju z bogato preteklostjo narodnoosvobodilne vojne in se prav vseh dogodkov XIV. divizije zelo radi spominjamo.

Peter Klakočar,
VI. b razred osnovne šole Lesično

USPEŠNA „SVOBODA“

Pred dnevi je imelo prosvetno društvo »Svoboda« Slovenske Konjice občni zbor, kjer so člani upravnega odbora ocenili delo tega kulturno prosvetnega društva. Franček Selih, dosednji predsednik, je v poročilu dejal, da zanimanje za dramska dela med prebivalci pada in da je zelo težko dobiti igralce za amatersko delo. Tudi bolj razveseljivo pa je, da se lepo uveljavljajo nekatere druge kulturne dejavnosti, kot so zborovsko petje, pa tudi godba na pihala je prejšnje leto slavila 45-letnico svojega uspešnega delovanja.

Na občnem zboru so opozorili na potrebo po prostori, kjer bi lahko kulturno prosvetna društva nemoteno delovala. Podprli so pobudo,

da bi v Slovenskih Konjicah zgradili dom družbenih organizacij, kjer bi našle svoje prostore občinske in krajevne prosvetne organizacije, pa tudi knjižnica in delavski univerza.

Na občnem zboru so s udeleženci Frančku Selihu zahvalili za uspešno in dolgoletno delo, pohvalili so delo Mare in Dušana Smala pri organiziranju in vodenju mladinskih filmskih matinej. Rudiju Hlačariju pa so se zahvalili za dolgoletno in vesno poslovanje v društvu. Novi upravni odbor, v katerem so predstavniki vseh večjih konjiških delovnih organizacij, so izvolili 19 članov, predsednik kulturno prosvetnega društva »Svoboda« pa je postal Dušan Smal. Vinko Langerholc

KOLIKO ZASLUŽIMO

Po podatkih oddelka za gospodarstvo in družbene službe pri celjski občinski skupščini je znašal povprečni mesečni osebni dohodek na zaposlenega v enajstih mesecih lani 2.187 din. od tega v gospodarstvu 2.140 in v negospodarstvu 2.469 din.

V primerjavi z istim obdobjem 1972 leta so se osebni dohodki od januarja do novembra lani povečali za 16,5 odstotka. V primerjavi z letom 1972 v celoti pa za 15,5 odstotka.

Po istih virih je bilo ob koncu novembra lani zaposlenih v družbenem sektorju gospodarstva 31.128 ljudi, od tega v gospodarstvu 26.621 ter v negospodarstvu 4.507. Med vsemi zaposlenimi je bilo 12.666 žensk ali 40,7 odstotka do skupnega števila zaposlenih.

BRASILCÓLOS
25 - SÃO PAULO - SP
Vista de São Paulo
View of the "Tee Viaduct"

CEHISKEGA ŠPORTNIKA
RITERO

SPREJIMATE JESE
ROZDANJE IN
VINA DA 188000

SPREJIMATE JESE
ROZDANJE IN
VINA DA 188000

SPREJIMATE JESE
ROZDANJE IN
VINA DA 188000

SPREJIMATE JESE
ROZDANJE IN
VINA DA 188000

SPREJIMATE JESE
ROZDANJE IN
VINA DA 188000

Novemu tedniku je poslal pozdrave s silvestrskega teka v Sao Paulu (Brazilija) Peter Svet, ki je zelo uspešno zastopal naše barve, saj je bil sedmi. Peter, hvala za pozdrave in veliko uspehov v letošnjem in prihodnjih letih.

Filmski (ne) okus

Najprej podatki. Lani so v celjskih kinematografih vrteli 379 filmov. Od tega 237 premiernih in 142 repriznih. Po žanru pa so bili udeleženi: vesterni (87 filmov), drame (63), komedije (50), kriminalke (48), pustolovski filmi (43), mladinski (27) itd. Če se ozremo na to prvo statistično tabelo, potem smo lahko zadovoljni zaradi precejšnjega števila mladinskih in otroških filmskih del. Zanimamo na voljo podatkov o izvoru oziroma zastopanosti nacionalnih kinematografij. Najbrž prerez ne bi bil simpatičen, saj tudi v celjskih kinematografih, kot drugje, prevladujejo stvaritve zahodnih kinematografij.

Po priljubljenosti, če je število gledalcev lahko vsaj eno izmed meril te označbe, so se domači filmi takole odrezali: Sultjeska je prva (10.729 rednih in 6.270 šolskih obiskovalcev, skupaj 16.999), Cvetje v jeseni (2371 gledalcev), Volk samotar, Ljubezen na odoru, Bombaši in Ko pride lev. Kot zanimanje velja povedati, da je bila najmanj zanimanja deležna Ziva resinca (z Božidarko Frajt v glavni vlogi). Film, ki je bil v Puli sprejet s skorajda nedeljeno hvalo.

Kaj pa tuji filmi? Lestvica filmskih uspešnic je takale: Kaj delajo z dolgočasne gospe (nemško erotično dokumentarno pričevanje, 7312 gledalcev), Diamanti so večni (angleška kriminalka, 5661), Past za dvojnega agenta (francoska pustolovska zaseda, 5537), Sola za dekleta (danska seksualna komedija, 5304), Pregrešni vikar (švedska erotična komedija, 4867), nato pa še V službi njenega veličanstva, Rektor v postelji, Boter (4383 obiskovalcev), Revolverašine in Homo eroticus. Francoska zveza je šele na trinajstem mestu.

Med prvimi desetinami najbolj gledanimi filmi v letu 1973 v Celju je torej kar pet (5) spolno-erotičnih in pikantnih zgodbic. Če navidezno to ne bi moglo biti vzemirljivo, saj se pač radi zabavamo in spolnost je obseidenost XX. stoletja, potem se pač moramo zaustaviti ob lestvici nečesa drugega. Med filmi, razen Botra, ni niti enega socialno angažiranega, idejno in umetniško kakovostnega dosežka. Prav nasprotno — med najslabše tuje filme se je uvrstila znana in odlična italijanska politično-delavska drama Sacco in Vanzetti. Ali ta prerez filmskih dogajanj ne zasluži odmeva — v šolah, na kulturni skupnosti, v družbenih organizacijah, pri vseh tistih, ki se zavedajo izredne komunikativne vloge sedme umetnosti?

Ali ta idejna brezbarvnost v okusu celjskega filmskega občinstva skriva globlje korine? Ali je v repertoarju premalo umetniško izpovedanih in angažiranih filmov? Ali napor organizirane filmske vzgoje ne daje dovolj rezultatov? Več je teh vprašanj, ki zaslužijo družbeno odzivnost. V uredništvu Novega tednika in Radia Celje se bomo zato odločili za okroglo mizo o odnosu celjskega gledalca do filmske izpovednosti.

Lani je bilo Celje namreč prizorišče nekaj zanimivih kulturnih filmskih prireditvev. Tedna domačega filma, retrospektive kratkega filma, podelitve Badjurvih nagrad, svečanih premier, nadaljevanja akcij za mladinsko filmsko gledališče in pionirski kino, kinotečnih predstav v okviru filmskih srečanj za odrasle ipd. V čem torej uspevamo? Kaj moramo spremeniti? Kaj se da spremeniti?

J. V.

IV. abonmajski koncert

Doživeto, enotno

V ponedeljek, 7. januarja, je bil v Narodnem domu ponovno prvovrstni glasbeni kulturni dogodek: gostovanje ansambla Zagrebških solistov. Natanko pred 20 leti so imeli svoj prvi koncert v Celju, tedaj pod taktirko izvrstnega violončelista Antonia Janigra. Kmalu jih je vodila pot po vsem svetu in povsod so želi velike uspehe. Sedaj igrajo brez dirigenta, a njihova izvajalska moč je vedno na enako visoki ravni.

V Celju so igrali uvodoma Corellijev »Concerto grosso«, zatem čudoviti »koncert za dve violinii Johana Sebastiana Bacha. V drugem delu smo poslušali Koncertni kvartet hrvatskega klasičnega komponista Jarnovića, »Septeta Čeha Bohuslava

Martinuža, sodobno impresionistično delo in za zaključek barvite »Romunske ples« madžarskega skladatelja Bele Bartoka.

Ansambel Zagrebških solistov je izvajal ves program tehnično zanesljivo, izredno muzikalno doživeto in enotno. Vsi člani tega malega komornega telesa so odlični glasbeniki in tvorijo homogeno celoto, ki daje marsikdaj vtis orkestralnega zvoka. Posebej velja omeniti Bachov Koncert za dve violinii s solistoma Niničem in Detićem, ki sta obvladala svoj part mojstrsko, z dobrim občutkom za stil. Zelo zanimiv je bil »Septet« za godala B. Martinuža, v dvojini zasedbi s kontrabasom, izvirna skladba s pestrimi kontrasti v tempih in raz-

položenju.

Razpoloženje v dvorani, ki žal ni bila polna, je bilo izvrstno. Občinstvo je izvajalce burno pozdravljalo, nakar so Zagrebčani dodali še dve skladbi. Popoldne je bil koncert za celjsko mladino, ki je napolnila dvorano do zadnjega kotička.

Po koncertu so zapisali Zagrebški solisti v celjsko koncertno kroniko naslednje vrstice:

»Neobičajno nam je drago, da smo mogli ponovno nastopiti u Celju, u gradu o kom smo nastupili prvi puta izvan Zagreba točno prije 20 godina, odakle je i počeo naš umjetnički put, koji nas je odveo po čitavom svijetu. Hvala organizatorima in divnoj publici Celja!«

EGON KUNEJ

Šmarje

Razcvet?

Kulturnoprosvetno delo v šmarski občini je in je bilo izrazito amaterskega značaja. To pomeni, da se je kulturna dejavnost v šmarski občini omejevala zgolj na domače prireditve (igre, proslave itd.), k temu pa lahko prištejemo še gostovanje posameznih kulturnih skupin, razstave in nekaj literarnih večerov. Tak okvir je deloma tudi razumljiv — do ustanovitve temeljne kulturne skupnosti je bilo kulturni namenjeno le malo denarja. Skupščina občine je sofinancirala Zavod za spomeniško varstvo in arhiv, zelo skromen delež pa je dobila še Zveza kulturno prosvetnih organizacij.

Kljub vsemu so uspešno delovala mnoga prosvetna društva. Pri življenju so navzlic mnogim težavam ostale

ljudske knjižnice v skoraj vseh večjih krajih občine. To je zasluga ljubiteljev, ki delajo na teh področjih, ki pa jih žal, vse premalo upoštevamo, še manj nagradujemo. Pomankanje knjižničarjev je hudo. V petih knjižnicah v občini je 31.148 knjig, kar pomeni — niti pol knjige na občana. Knjižni fond je zastarel. Nič bolje ni s prostori, kjer te knjižnice, ki so sicer obiskane, životarijo. Še to! Podobne razmere, da so tudi v kulturnih domovih.

Ko je občinska skupščina Šmarje izdelala podroben osnutek srednjeročnega programa razvoja občine za obdobje 1971—1975, je pomembno mesto v programu, ki so ga sicer pozneje sprejeli, dobili tudi kultura in prosveta. Cilji tega programa so jasni: pospešiti razvoj posameznih področij kulturne dejavnosti, zlasti še tistih, za katere se občanji zanimajo in so potrebni za njihov kulturni standard. Semkaj bo treba zajeti razvoj knjižnične mreže še posebej pa ustanovitev matične knjižnice. Da bo prišlo do ustanovitve takšne institucije je treba izpolniti več pogojev. Zaplete se že pri strokovnem kadru: na vsakih 10.000 prebivalcev mora biti vsaj en knjižničar ali višji knjižničar in manipulant. Ta in druge pogoje bodo v občini lahko le delno uresničili do leta 1975. Prostori matične knjižnice bodo zaenkrat v stavbi nekdanje zdraviliške uprave v Rogaški Slatini.

Izposojevališča še naprej zelo spodbudno razvijajo krajevne knjižnice v Šmarju, Rogatcu, Bistrici ob Sotli, Kozjem in na Pilištanju. Toda tu di tukaj so problem kadri. Povsod, kjer omenjene knjižnice so, bo potreben višji knjižničar. Knjižnice bodo financirali: temeljna kulturna skupnost in republiška kulturna skupnost, delovne organizacije, skupščina in družbene politične organizacije.

Del programa kulturne dejavnosti v občini na uresničitev še čaka, najbrž pa ne bo v celoti realiziran do leta 1975. Kakorkoli bo že, bo dobro. Pomemben je vsak korak naprej v občini, ki je bila doslej takorekoč na repu tovrstnih prizadevanj.

MILENKO STRASEK

V gledališču

Fritz: Kralj Malhus

Tema o oblasti v slovenski povalni dramatik ni nova in tudi enkratna ne. Počasi se izčrpa v svojih različnih variantah. Sovpada z razmišljanjem naše samoupravne družbe o njenih izvorih, funkcijah — pa tudi deformacijah. Polpretekla zgodovina je izostrila naš čut za vse odtenke deformirane in uzurpirane oblasti. Kočljiva problematika si je vprilo žive sodobnosti, ozkega prostora in časovne neodmakljenosti rada iskala odgovarjajoče snovi v antični dramatik (Smole: Antigona), srednjeveški pripovedki (Sirišča: Samorog), ali pa tudi novejši literaturi (I. Cankar: Kralj Malhus). Oblasti smo spoznali v zaslepljenosti, samosilništvu in moralni pokvarjenosti. Skoraj vsi pisatelji so ji v svojih dramah postavljali nasproti prave človeške vrednosti: mladost, lepoto, ljubezen, moralno pristnost, utemeljeno v naravnih zakonih itd.

Nekaj takega bi lahko rekli tudi za Ivana Cankarja v letu 1899, ko je nastajala njegova novela o kralju Malhusu. Prav gotovo gre v njej tudi za Nietzschejev vpliv, govo negacije, saj je kralj Malhus trdimo pa lahko, da gre že v nje. Na koncu poražen in mora svoj novi zakon o prepovedi ljubezni preklicati. Cankar je svoj namen sporočil v pismu: »Napravi mi silim trgovino en gros s trupom upornosti, neuvaževanja vseh avtoritet, cerkvenih, državnih itd.« Pa tudi v samem tekstu je več mest, kjer se Cankar sam opredeljuje. Pravi, da je človek v državnih, cerkvenih in moralnih zakonih ujet kakor pajek v mreži. Človek naj živi svoje življenje — kakor mu je dano. Njegov Malhus je ostareel, okorel in dolgočasen možak, ki ve, da je samo še simbol oblasti. Rad bi tja med množico, da bi bil del njenega valovanja. In ko tako sreča lepo Mileno Ti. maus, krznarjevo hčerko, si jo požel in jo hoče dobiti. Na poti mu je le Milan — študent, nosilec lepote, mladosti, moči in življenja. Kar hoče, si vzame — za oblast in kralja se že zmeni ne. Zato jo lepo pobriše, ko si Malhus požel njegovo nevesto. Zatečeta se k grofu Magnificu na samotni grad. Grof je v nemilosti in mora prenašati sito izganstvo s svojim pobežnim menihom in strežnikom. Je zaščitnik mlade ljubezni, dokler si ne požel Milene. Zato morata ljubimca pobežniti. Pa tudi sedaj nimata mira. Kralj je razposlal tiralice in nikjer nimata obstanka. Ker ni mogel drugače, je izdal zakon, da je ljubezen prepovedana. Potem so ljubimca ujele. Kralj pa ni nehal biti ožeten. Šel je med ljudi in spoznal, da se ljudstvo ne zmeni za njegovo prepoved ljubezni. In končno mora zakon preklicati — življenje naj gre svojo pot naprej. Milan in Milena pa sta prosta. Življenje je podrla samovoljo, nasilje, zlaganost in nepotreben zakon. Tako je Cankar premagal Malhusa — podošlo izmalice in utesnjujoče oblasti.

Ta okvir je služil Fritzu za njegovo dramsko predelavo in razširitev. Obdržal je Malhusa, njegovega osebnega strežnika Kolokotronija, ministra Sulfurija, Milana in Mileno, brivca Porfirija, grofa Magnifica in pobežlega meniha, dodal pa še obveščevalni agentki Gildensternovko in Rosenkrančevko, personificirani Strah, Recitatorko, kraljico Gertrudo in dva stražarja. Cankarjevo zgodbo je

Iz dnevnika SLG (13)

Ponovno v Trst

Danes zjutraj je odšlo naše gledališče na daljšo turnejo z Gombrowiczovo IVONO, PRINCESO BURGUNDIJE. Prvega dne bo to delo uprizorilo v Gorici, nato pa bo v Trstu v Slovenskem gledališču odigralo osem predstav za celotni abonmajski cikel. Po vrtni bo to komedijo uprizorilo še v ljubljanski Drami in v zagrebškem narodnem gledališču. S tem se bo cikel gostovanj s to uspešno uprizoritvijo zaključil. Kajpak bo delo še na razpolago okoliškim krajem. Celje bo v februarju sprejelo v zameno več gostovanj. Po včerajšnjem gostovanju Mestnega gledališča ljubljanskega s Shawovo komedijo POSLI GOSPE WARRENOVE bo bržčas že 15. februarja vrnila obisk ljubljanskega Drama, ki ima v programu prav tako Witolda Gombrowicza, njegovo znamenito OPERETO. 25. februarja pa se bo za šole in odraslo publiko predstavilo novogoriško gledališče z uspelima enodejankama, v režiji Dušana Mlakarja: Ionesco NOVI NAJEMNIK in nemški avtor Karl Valentin SELITEV.

Kljub številnim gostovanjem, ki hromijo kontinuiteto študijskega dela, se SLG Celje intenzivno pripravlja na novo krstno uprizoritev (po uspelem krstu KRALJA MALHUSA Ervina Fritza). To bo CELJSKI GROF NA ZREBCU Frančka Rudolfa v režiji Dušana Mlakarja. To delo nedvomno sodi v najzrelejša in gledališko najbolj dognana dela, kar jih je bilo pri nas napisanih o Celjanih. Premiera bo sredi februarja.

jz

Fritz predelal in pripovedno zaokrožil v smislu in stilu srednjeveške pravljice. Dramska zgodba se od Cankarjeve oddalji, ko na samotnem gradu Kolokotronij in njegovi stražarji aretirajo vso družbo in jo pripeljejo pred kralja. Dodana je tudi zgodba o atenu, tatu na kralja Malhusa. Kralju bi moral prerezati vrat brivec Porfirij med jutranjim britjem. V to sta ga sili anarhistki Gildensternovka in Rosenkrančevka — ki sta pravzaprav kraljevi zaslepljenki. Ker je zarota odkrita — Porfirij se je kralju izpovedal, ker ga je bilo enostavno strah — mora resnica na dan. In tako kažejo drug na drugega: Porfirij na Gildensternovko in Rosenkrančevko, ti dve na Sulfurija, ta pa na kraljico Gertrudo, ki živi kot zakletka kraljčina v bližnjem vodnjaku. Kralj ima že Mileno na kolenu, ko se žaba spremeni v človeka — zato mora sprejeti spet ulovljeno ženo. Se več: ljubezen bo spet dovolil — in Milan bo dobil Mileno.

Omenjenih in podobnih obratov je več in preveč. Družbena satira se menjava z burko, ta pa z reklamami za tovarno TOFER, ki je deloma oblekla igralce. Resnost in ideološka napetost se spreminita v pravljčni razplet in srečen konec. Če takole gledamo Kralja Malhusa in se vprašamo, s kom se je spopadel avtor, smo malce v zadregi. Malhus je nič in nihče: ostareel, odebelel, navlečen, pohoten, dvomeč vase in svojo oblast — ravnanje se po svojih muhah in razpoloženjih, ni nakršen junač. Življenje suče — obrne pa je nazadnje sam. Milan in Milena se na koncu dobita — potem ko je Milena že prijazno sedla na kraljevo koleno, da bi se irtvovala in rešila Milana. Rešeni Milan pa jo bo sprejel onečasteno iz kraljevih rok. Začarana kraljica — žaba pa reši vse te zadrege. Resno in neresno, moralno in nemoralno, resnično in pravljčno je pomešano v čuden klobčič, ki bolj sili k smehu kot pa k intelektualnemu razreševanju. Vidi se, da je avtor napravil kompromis iz nekega bolj naporenega teksta, kot sam pravi v uvodu v gledališki list. Zato je čudež glavni junak te zapletene človeške skupnosti. Vprašamo, kaj ljudi pravzaprav lepi, da vzdržijo skupaj. Vrednot — razen ljubezni — skoraj ni, pa še ta je skoraj onečastena. Kralj je cinik in pokvarjenec, ki ne sledi niti samemu sebi, ampak slučajni situaciji. Brivec in David sta topla brata; Gildensternovka in Rosenkrančevka sta le izvrševalki tuje volje, grof Magnifico — pijanec in požrur — je v nemilosti, Sulfurij in Kolokotronij sta zahrbtnježa, Milan zatebeban in neosveščeni študent, Milena pa koprneča ljubica, ki bi zlezla tudi v kraljevo posteljo. Zato tej čudni bratovski, ni recitira personificirani Strah s samotnega gradu optimistično pozivjo socialnih pesnikov med dvema vojnoma — seveda z nasprotnim delovanjem in učinkom. Zato ima Sulfurij v kraljevi ječi za najvišjo kazen recitiranje Salamonovih verzov. Bodice na današnjico je še več, zlasti na študente in delavce. Ali je avtor risal noč še bolj črno, da bi bil svetlejši jutrišnji dan, kot pravi Cankar? Tako vprašanje nas spreleti, ko se po srečnem koncu spusti zavesa in zaploskamo spretnim igralcem.

Režiser Franci Kržaj je dal farski potreben tempo in napetost,

ki pa malce preveč uplahneta ob srečni razrešitvi. Sceno je zasnoval ing. Viktor Molka. Bila je stilizirana in simbolična v pravljčnem smislu. Vsekakor pa je predstavljala primeren ambient k igri o oblasti. Tudi kostumi so bili skladni s pravljčnimi liki. O igralcih lahko rečemo, da so se izredno potrudili in uskladili igro. Pavel Jeršin je bil suveren in lah, koten v svojem karikiranju. Bogomir Veras prožen v vlogi Kolokotronija, Borut Alujevič kot brivec igriv in dinamičen, Janez Bermež kot grof enovit v podajanju razkroja, Ivo Ban in Anica Kumrova lahkotna in osvajačica (zlasti za Kumrovo bi morali zapisati, da se ji je lik eterične ljubimke izvrstno posrečil). Jana Smidova in Ljerkia Belakova v vlogi Rosenkrančevke in Gildensternovke spretni in jeguljasti, Brane Gruber pa zadržan in dostojanstven v vlogi ministra Sulfurija. Reklamni nastopi med prizori za tovarno TOFER so igro poživljali in publiko spravljali v smeh.

Tako je farsa potekala v znamenju: pol za šalo pol zares. Napisati pa bi morali celo razpravo, da bi razčlenili ta nenavadni dramski hibrid.

Janez Erklavec

Oživljeni „Obrazi“

Kot predvideva uredniški odbor celjske revije za kulturo in literaturo Obrazi, bo revija, če le ne bo večjih zaostojev, izšla po dolgem prehodu znova v prvih dneh prihodnjega meseca. Revija bo precej obsejna, prinesla pa bo vrsto člankov in razprav z vseh področij celjskega kulturnega življenja. V reviji bodo našli prostor tudi prispevki o problematiki mladine, svoje mesto pa je uredniški odbor namenil tudi mladim ustvarjalcem, ki se zbirajo v klubu mladih literatov. Večji del revije je namenjen celjskim ustvarjalcem, kot prej pa bodo tudi sedaj v njej lahko sodelovali književniki s širšega slovenskega literarnega območja.

Revija Obrazi bo v svoji prvi letošnji številki prinesla tudi prevodno literaturo. Prevodena in predstavljena bosta dva teksta iz sovjetske literature. Teksta sta pri nas prvič prevedena. Takšno prakso bo uredniški odbor izvajal tudi v bodoče. Obrazi bodo torej prinesli mnogo novosti.

—mst—

DOGODKI

VELENJE: ZBOR INTERNIRANCEV

Vsako leto povabi osnovna organizacija ZB v Velenju prvo nedeljo v novem letu na malo zakusko vse še živeče internirance iz velenjske občine, da skupaj pokramljajo in obudijo spomine na strašna leta internacije.

Ob zvokih partizanskih koračnic in pesmi so se tudi letos dobili v Delavskem klubu Velenje interniranci iz občine Velenje. Voščili so si srečno Novo leto pred ssem pa si zaželeli mnogo zdravja.

Ljubeč Ojsteršek

RADEČE: JUBILEJ ŠŠD

Solsko športno društvo osnovne šole v Radečah je pred dnevi slavilo poseben jubilej. Na naši šoli že tri leta dela to društvo. Vodijo ga pionirji pod vodstvom mentorjev.

Člani društva so priredili samostojno akademijo in razvili svoj prapor. Na odru so se ob spremljavi glasbe vrstile ritmične točke in vaje v parterju. Posebno svečan trenutek pa je bil, ko je predstavniki tovarne »Peta«, ki je bila pokrovitelj razvija prapora, razvil zastavo. Zastavo je po ideji likovnega krožka izdelal ročnodelski krožek na naši šoli. Ob tej priložnosti so dobili priznanja najboljši športniki.

Karmen Strnad
osn. šola Radeče

KONJICE: KOŠARKARSKI TURNIR

V petek pretekli teden je bil v telovadnici osnovne šole Dušan Jereb v Slovenskih Konjicah občinski mladinski košarkarski turnir. Tekmovanja so se udeležile ekipe osnovnih šol iz Zreč, Loč in obeh osnovnih šol iz Slovenskih Konjic. Ekipe so bile povečini enakovredne, zato so bile tekme zelo zanimive in napete.

Zmagala je ekipa osnovne šole Boris Vinter iz Zreč, II. mesto je zasedla ekipa osnovne šole Dušan Jereb, III. mesto pa je osvojila ekipa II. osnovne šole iz Slovenskih Konjic. Tribuna telovadnice je bila polna navdušenih navijačev, ki so vztrajno vzdolžali tekmovalce na igrišču.

Jožica Kokot

ŠMARJE: OBLETNICA POHODA

Občinska konferenca socialistične zveze in Združenje zveze borcev NOV se skupaj z občinsko konferenco Zveze mladine pripravila na centralno proslavo v počastitev 30-letnice pohoda XIV. udarne divizije, ki je v noči od 6. na 7. februar 1944 prešla Sotlo in začela svoj znanj pohod na Stajersko. Natanko na dan prehoda preko Sotle bo v Sedlarjevem večja slovesnost, v kateri bo sodelovala šolska mladina in drugi. Tam bo sprejem za borce. Po vsej občini bodo šli na pot mladinci. Pot jih bo vodila po sledovih divizije.

V dneh, ko se bodo v občini vrstile tudi manjše proslave po šolah in ob obeležjih, bo narodni heroj in nekdanji namestnik komandanta divizije Luka Vidmar spregovoril mlademu rodu po vseh osnovnih šolah v občini.

Občinska konferenca socialistične zveze Šmarje pri Jelšah bo v prihodnjih dneh razpisala poseben natečaj za proste spise o pohodu XIV. udarne divizije. Natečaj bo zaključen do 25. maja, ko bodo najboljšim nalogam podelili nagrade.

-mst-

CELJE: IZVOLJEN A. ZIMŠEK

Na prvi seji novoizvoljenega komiteja občinske konference ZKS Celje, bila je prejšnji teden, so izvolili za namestnika sekretarja komiteja Antona Zimška. Ta je to dolžnost opravljal že v prejšnji mandatni dobi. Nato pa je Bojan Volk seznanil člane komiteja o nekaterih spremembah v osnutku zveze ustave. Komite je sprejel osem konkretnih sklepov o tem, kako se morajo komunisti znotraj sindikatov in SZDL angažirati v pripravah na volitve.

ZAČETEK ŠOLE

V torek dopoldne se bo v Zvezarskem domu na Teharjih začela politična šola za neposredne proizvajalce — člane ZK iz celjske občine. Šola bo sirnjena v tri cikle po štiri dni. Program predavanj obsega štiri tematska področja — ustavno problematiko, gospodarska vprašanja, teme o socializmu kot svetovnem procesu in o reafirmaciji marksistične misli ter o pripravah na partijske kongrese. Šola bo obiskovalo okrog 45 slušateljev. Organizator te pomembne oblike političnega usposabljanja za neposredne proizvajalce je komisija za idejna vprašanja pri komiteju občinske konference ZKS Celje.

O INTEGRACIJAH

Danes opoldne se bo na tretji seji sestala komisija za informativno dejavnost in politično propagando pri medobčinskem svetu ZKS Celje. Komisija bo obravnavala gradivo ustrezne komisije pri CK ZKS o povezovanju časopisnih in grafičnih podjetij v Sloveniji. Prav tako bodo spregovorili o prvi seji medobčinske konference SZDL. Sejo pripravila posebna delovna skupina, ki bo izdelala gradivo o vlogi in nalogah SZDL pri obveščanju delavcev in občanov na celjskem območju.

LAŠKO: VLOGA MLADINE POMEMBNA

»Uveljavljanje nove ustave, zlasti v tistem delu, kjer obravnava delegatska razmerja, daje mladim pomembno možnost aktivnega vključevanja v proces dogovarjanja in odločanja. Zato je uspešnost delovanja našega sistema v marsičem odvisna tudi od uspešnosti delovanja organizacije zveze mladine.« je med drugim dejal tovariš Rudi Grosar, predsednik skupščine občine Laško mladim, zbranim na drugi seji občinske konference ZML.

Konferenca je pomenila pomemben korak ZMS v njenem organizacijskem prilagajanju novim razmeram in uresničevanju resolucije 3. konference ZKJ. Delegati aktivov mladih delavcev, mladih iz krajevnih skupnosti in iz mladinskih specializiranih organizacij so se na seji dogovorili za nov način organiziranja in sprejeli tudi nova pravila o organiziranosti OK ZMS, program dela specializiranih konference ter izvolili svoja vodstva. Tako bodo poslej delovali preko dveh specializiranih konference, konference mladih delavcev, konference mladih iz krajevnih skupnosti ter preko koordinacijskega odbora mladinskih specializiranih organizacij.

BOZENA FAVČNIK

VAŠA TEMA TEDNA

KOLIKO SMO VARNI PRI DELU

Delovnemu človeku v naši družbi je že z ustavo zagotovljena pravica, da uživa varstvo pri delu. To je eno izmed osnovnih načel humanizacije, socialnosti in produktivnosti. Varno opravljati sleherno delo, ni samo lepo geslo vseh, ki se ukvarjajo z varstvom pri delu. To je pravica in dolžnost vsakega samoupravitelja. Z zakonom so določena razmerja o vsebini varstva pri delu, pred zakonom smo odgovorni za neizpolnjevanje določil in predpisov iz varstva pri delu. Kljub temu se najpogostejše dogaja, da se začne varstvo pri delu »zares« šele potem, ko je že prišlo do nezgode, ko so posledice neizbežne, očitne. Zakaj?

Razburjamo se nad prometniki, ki izrekajo denarne kazni že za malenkostne napake in prekrške. Kljub temu velika večina kar disciplinirano vzdržuje vozila in se ravna po prometnih predpisih. Kako je pa na delovnih mestih, za stroje? O tem se le redko govori ali piše, čeprav je očitno, da živimo niso majhne. Čas je, da se že enkrat odločno zavzamemo za izboljšanje varstva pri delu, za ureditev delovnih pogojev in za ohranitev zdravega okolja.

Stopnja varnosti pri nas je še zelo nizka. To je s številskimi kazniki nemogoče izraziti, ker nimamo na razpolago analize delovnih mest, na osnovi katerih bi bilo mogoče postaviti oceno varnosti. Stopnja varnosti lahko ocenjujemo (seveda pomanjkljivo) po številu nezgod pri delu, po številu delovnih invalidov, po zdravstvenem stanju zaposlenih ter po materialni škodi.

No, takšni podatki so ponavadi na razpolago v vsaki OZD in TOZD. V veliki večini kažejo podatki k negativni stopnji varnosti pri delu.

Ker so podatki o zgoraj navedenih kazalcih stanja varnosti pri delu največkrat netočni in pomanjkljivi, lahko stopnjo varnosti ocenimo po statističnih podatkih števila poškodovancev.

V industriji (podatki za leto 1972) je bilo na 278.088 zavarovancev kar 26.112 poškodb ali 93,9 poškodb na 1000 zavarovancev. Največje število poškodb je registriranih v gospodarstvu, kjer je bilo od 7.433 zavarovancev kar 1.137 poškodb ali 153,0 na 1000. Precej boljše stanje je v trgovini in gostinstvu ter v družbenih službah, kar je sprito značilnosti dela tudi razumljivo. Poprčje vseh panog dejavnosti je kljub temu visoko. Na 667.779 zavarovancev je bilo 48.818 poškodovancev ali 73,1 na 1000 zavarovancev. Podatki kažejo, da se v letu dni poškoduje skoraj vsak deseti delavec. Ali ni to stranso?

Večina nezgod povzroči dogodki, ki niso povsem nepredvideni. Le malo (cca 10%) je takih nezgod, ki jih ni možno predvideti ali preprečiti. Vse ostale bi se z boljšim organiziranjem varstva pri delu prav lahko preprečile ali bi se njihovo število in resnost bistveno zmanjšalo.

Poleg telesnih poškodb delavcev nastaja še veliko drugih nezgod, ki ne povzročajo direktno osebnih poškodb, temveč velike materialne stroške. Računamo lahko, da odpade na vsako resnejšo nezgodo, ki je povzročila telesno poškodbo, še najmanj deset delovnih nezgod, ki povzročijo zastoje dela in materialno škodo.

Po podatkih, ki so na razpolago za našo republiko, imamo letno še vedno okrog 500.000 delovnih nezgod, med katerimi je tudi več smrtnih primerov.

In vzroki?

Po podatkih socialnega zavarovanja se vzroki za nezgode delijo v % takole: 39, nevarna in nesmotna način dela, 26, kršitev varnostnih predpisov in pravil za varno delo, 11, neustrezni delovni prostori, 6, slaba organizacija dela, 15, drugi vzroki.

Če bi analizirali dalje navedene vzroke, bi dobili za odgovor ugotovitve, da je varstvo pri delu premalo resno upoštevano na vseh ključnih področjih dela od šole, do neposredne proizvodnje.

Profesor Ludovik Kavc (predstojnik VTVS v Ljubljani) je na posvetovanju varnostnikov, ki je bilo pred nedavnim v Portorožu, takole razdelil vzroke za nizko stopnjo varnosti:

1. varnost pri delu je v TOZD in drugih OZD mišljena in obravnavana kot zadeva socialnosti ali kvečjemu humanizacije dela, ne pa kot zadeva skrbnega gospodarjenja z družbenimi sredstvi;

2. varnost se zdaleč ni sestavni in neolčljivi element proizvodnih, tehnoloških in delovnih procesov in vseh delovnih postopkov;

3. v organizacijah še ni uveljavljeno in spoznano splošno priznano pravilo, da višja stopnja varnosti zvišuje, in nasprotno nižja stopnja varnosti znižuje ali celo onemogoča stopnjevanje storilnosti in produktivnosti dela;

4. materialne škode zaradi posledic nezgod pri delu ne nosijo TOZD in druge OZD, temveč le družbeni fondji in socialistična skupnost;

5. nepravilno uporabljeno načelo solidarnosti na področju varstva pri delu: da naj celotna družba nosi vse posledice nezgod, telesnih poškodb in zdravstvenih okvar delavcev;

6. odgovornost in krivdo za delovno nezgodo uspešno zavračamo največkrat na poškodovance in na mrtve namesto na organizacijo dela;

7. šole ne vzgajajo niti ne poučujejo mladih ljudi o varnosti in strokovnih delavcev o varstvu pri delu, delovne organizacije pa same tega ne zmorejo zlasti za vodstvene in vodilne delavce;

8. službe varstva pri delu so največkrat izločene in postavljene na stranski tir, ker so v svojih zahtevah za doseganje varnosti nadležne tako vodstvenim, zlasti pa še vodilnim delavcem OZD;

9. zlasti pa sindikati dajejo premajhno podporo ali pa celo pozašljajo na prizadevanja za nenehni dvig stopnje varnosti in stopnje osebne varnosti delavcev pri delu.

Problematiko varstva pri delu ni mogoče obravnavati le kot formalnost, da bi zadovoljili zakonskim predpisom. Reševanje varnostnih problemov mora biti kompleksno, saj je področje dela zelo široko, pogojni pa so odvisni od drugih. Varstvo pri delu obravnava tehnično varstvo (zaščita delovnih priprav in naprav, zgradbe, komunikacije, zaščitna sredstva in druge ukrepe, ki so povezani s predmetnimi posegi), varnostno vzgojo (izobraževanje, preizkušanje znanja iz varstva pri delu, obveščanje, opozarjanje), higieno, prvo pomoč, sodelovanje z zavodi za varstvo pri delu, z zdravstvenimi zavodi, z inšpekcijami dela, požarno varnost, varstvo narave in okolja, idr.

Varno in neškodljivo delo lahko organizacija zagotavlja svojim delavcem samo z izvajanjem dejavnosti varstva pri delu, ki upošteva nevarnosti in ogrožanja življenja ter zdravja delavcev.

Vsak delavec mora na svojem delovnem mestu opravljati delo tako, da varuje svoje življenje in zdravje, kakor tudi življenje in zdravje sodelavcev. To velja še posebno za vodstvene delavce organizacije, ki vodijo, organizirajo in nadzorujejo delo delavcev.

Posebne naloge varstva pri delu lahko delimo na tehnične, zdravstvene, psihološke in druge. Te posebne naloge pa lahko opravljajo le strokovnjaki za področje varnosti: zdravniki, specialisti medicinske dela, industrijski psihologi, ekologi, varnostni inženirji idr. Zato je nujno, da ima delovna organizacija v svoji kadrovski sestavi tudi strokovnjake omenjenih področij, za manjše pa se priporoča ozko sodelovanje z zavodi in pristojnimi institucijami.

Probleme varstva pri delu lahko rešujejo (in jih morajo reševati) vsi zaposleni, od direktorja do delavcev, ki so zaposleni neposredno na delovnih mestih, kjer izstopajo nevarnosti.

Poleg takega načina urejanja delovnih pogojev imajo danes vsa večja podjetja ali podjetja s povečano stopnjo nevarnosti posebne službe, ki se ukvarjajo specialno samo z varstvom pri delu.

Prvi začetki razvijanja posebnih služb segajo slabo desetletje nazaj; ko je bila v temeljnem in republiškem zakonu iz varstva pri delu postavljena služba varstva pri delu le kadri, ustrezno usposobljeni za opravljanje posebnih nalog varstva pri delu.

Osnetek novega zakona predvideva, da bo morala imeti obvezno vsaka OZD oziroma TOZD svojo službo varstva pri delu, katere vodja bo moral imeti višjo ali visoko ustrezno izobrazbo. S tem bo seveda prisiljena vsaka delovna organizacija poskrbeti za primerne kadre ter sredstva, s katerimi bo zagotovljena boljše varstvo pri delu in višja stopnja osebne varnosti slehernega delavca.

Pept Miklavc

ZA VARNOST PRI DELU MORAJO SKRBE TI VSI ZAPOSLENI

Ali veste, kje živite?

BLOK JE BOMBA!

Če recimo danes izbruhne požar (tega si sicer ne želimo!) n. pr. v dveh najvišjih stolpnih v Celju, bomo ostali presenečeni. Ne toliko nad požarom, kot nad tem, da v teh dveh stolpnih v še ostalih nižjih stavbah, kjer prebiva veliko ljudi, ni primernih varnostno-požarnih naprav. Ste se že kdaj vprašali, kako boste prišli, recimo, če stanujete v desetem nadstropju, dol in se rešili? Zavod za požarno varnost je svoj dobri stari avtomobil, ki seže do osmega nadstropja, razdril, ker ga morajo popraviti. Za novega ni denarja, zasilnih izhodov v »visokih« stanovanjskih hišah pa tudi ni. Torej...

O teh in še ostalih problemih smo se pogovarjali z direktorjem Zavoda za požarno varnost Celje Jožetom ing. Gorzo in predsednikom Občinske gasilske zveze Ivanom Pasero. Prvo, kar smo se domenili, je bilo, da ljudje sploh ne vedo, v kakšnih prostorih živijo. Ne to, da ne vedo za svoje stanovanje ali kaj podobnega, temveč da ne vedo za vse ostalo. Ali recimo veste, da imajo danes v Celju samo dva zasilna izhoda v primeru nesreče v stanovanjskih hišah oziroma gospodarskih organizacijah? Zasilni izhod imajo samo v Domu upokojencev in (naknadno) v upravni stavbi Kovinotehne. Dve najvišji stolpnici v Celju (da o ostalih visokih tudi ne govorimo) sta kljub predhodnim intervencijam brez zasilnih izhodov za primer kakršnekoli nesreče. Zamislite si, da izbruhne požar v desetem nadstropju (Zavod za požarno varnost ima 40-letni avto z »lojtro«, ki doseže osem nadstropij, v popravilu) in kako se bodo oziroma bomo tiste ljudi rešili.

Ivan Pasero: »Zahtevamo takšne zasilne izhode, da ima oseba, ki se rešuje po teh zasilnih izhodih, vtis, kot da premaguje samo eno etažo. Tega pa razen v zgornjih dveh primerih v Celju ne moremo zagotoviti.«

Ivan Pasero

Jože Gorza: »Danes je v stanovanjih okoli 80 odstotkov plastike in v blokih veliko tekočega goriva. Ze pred leti smo dali predlog Stanovanjskemu podjetju, da bi skupaj pripravili enodnevni tečaj za vse predsestnike hišnih svetov, pa je naš predlog bil odbit oz. sprejet brez posebnega navdušenja, češ, ni denarja.«

Ivan Pasero: »Vzemimo za primer večji — 50-stanovanjski blok — kjer ima po zakonu lahko vsako gospodinjstvo 30 kg plina. Če to seštejete in da pride do nesreče, je cel blok prava bomba. Vsaj v večjih blokih bi mo-

Jože Gorza

rali urediti centralno napajanje in montiranje števcev porabe po posameznih gospodinjstvih. To bi bilo varnejše. Ali: problem tekočih goriv. Na vsako stopnišče je dovoljeno 2000 litrov kurilnega olja, za individualno porabo pa dopušča zakon 2 x 25 v stanovanju in 200 v kleti. Teh 200 litrov pa je spravljanih v navadnih drvarnicah, ne pa v prostorih, ki bi bili za to opremljeni. Prepričani smo, da bi akcija morala potekati in to čimprej preko Stanovanjskega podjetja. Mi smo dali iniciativo, ker se zavedamo v primeru nesreče posledic, vendar...«

In kje ste uspeli?

Ivan Pasero in Jože Gorza: »V šolah. Pripravili smo že več tečajev za učitelje po vseh šolah celjske regije, učitelji pa to preko ustreznih predmetov prenašajo naprej na učence.«

Vsaj neke. To je isto, kot v prometu. Prometna vzgoja v šolah je že rodila prve sadove in med ponesrečenci je mnogo manj otrok, kot starejših, ki zaupajo v svoje »sposobnosti«. Isto bi moralo postati tudi v blokih in ne nazadnje tudi manjših stanovanjskih hišah. Če že upravljamo z določenimi vnetljivimi stvarmi, bi bilo nujno potrebno, da se temu tudi prilagodimo in ustrezno usposobimo. Zavod za požarno varnost je dal iniciativo, vsi ostali pa bi jo morali sprejeti zaradi svojega dobrega. »Blok je bomba«, samo tudi bombo lahko ukrotiš, če jo znaš. Kako je z vsemi temi stvarmi po naših »starih« in »novih« blokih bomo še konkretno poročali v naslednjih številkah, ko bomo pripravili posebno akcijo. Akcija o tem, kaj ljudje vedo, v kakšni »tehnični« sredini živijo (ne mislimo na poklice!) in kako so pripravljeni na akcijo ob morebitni nesreči.

Tekst: TONE VRABL
Foto: DRAGO MEDVED

Šaleški grad

BODO ZAŠČITILI

Prizadevno Turistično društvo Velenje si je v letošnjem letu zadalo zelo pomembno nalogo. S skupnimi močmi bo pristopilo k delni rekonstrukciji in ohranitvi stolpa Saleškega gradu. Leta je pomemben predvsem zato, ker ima danes tako zelo bogata dolina po njem ime in je hkrati tudi še edini pomnik nekdanjega mogočnega saleškega grajskega naselja.

Znanj geograf in velenjski rojak dr. Anton Sore, sedaj profesor v Celju, je v svoji študiji o Saleški dolini zapisal: »V vasi Salek, pod istoimenskim gradom, je na župnijskem gospodarskem po-

slopu vzdignjen rimski nagrobni kamen. Na njem so vklesane besede z naslednjo vsebino: »Spomenik je postavil sin Sperad Bebiju Speratinu, ki je umrl 70 let star, in ženi Kandidi«. Če upoštevamo najdbe iz širše okolice, smemo sklepati, da je že v rimski dobi morala biti v bližini naselbina. Verjetno je že v tistih davnih časih vodila pot mimo Stare vasi in Skal čez Graško goro v Slovenj gradec; marsikaj bi govorilo za to domnevo. Kako važen je bil v srednjem veku dohod iz zahodne strani kotline proti severu, lahko spoznamo po utrdbah, ki so čuvala pot:

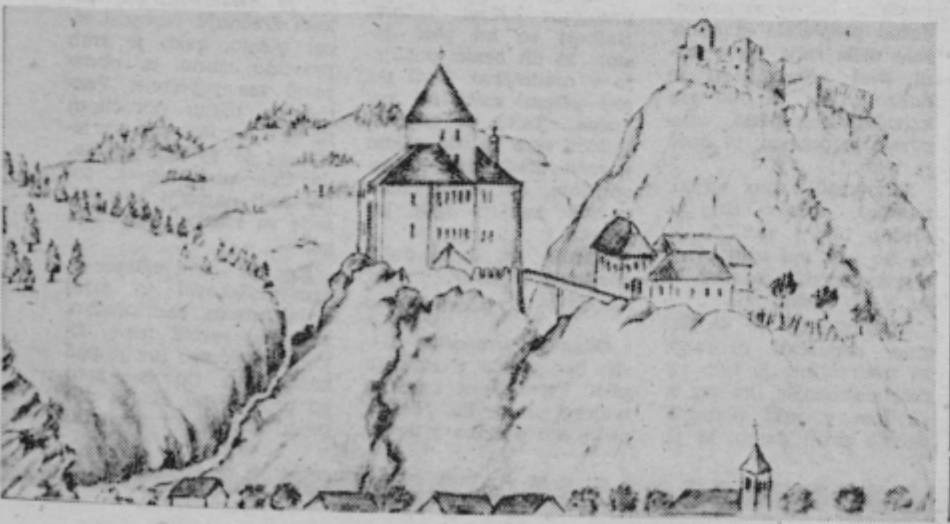
velenjska, šaleška in egenštajnska. Saleški grad so postavili na litavski apnenec, pod njim je nastala vasica Spodnji in Zgornji Salek. Prav gotovo je obstajala utrdba že v 12. stoletju. Grad je imel dve nadstropji in stolp. Prvi lastniki so bili »Schallergerji«. V gradu so stanovali do konca 17. stoletja. Kdaj in kaj je uničilo graščino ne vemo. Po pripovedki naj bi ga uničili Turki 1643. leta, ko so hkrati oblegali Velenje in razrušili več bližnjih manjših gradov. Bolj verjetno je, da je pred 120. leti udarila v graščino strela, ki je presenetila veselo druž-

bo, tako da so opazili požar šele, ko je bilo že prepozno. Večina listin se je izgubila. Streha trikotnega stolpa se je zrušila okoli leta 1860, od takrat je grad nezadržno propadal. Stal je v vzhodnem kotu doline. Ime Salek naj bi tolmáčili po skalah. Znano je, da se je že zelo zgodaj omenjala prafara Skale. Ker v bližini ni skalnatih pečj je verjetno, da je poimenovanje v zvezi s kamnitimi stenami na samem začetku doline pri Hudi luknji. Toliko o Saleškem gradu izpod peresa dr. Soreta.

Danes je Velenje že zavzel takšen razmah stanovanjske izgradnje, da se bo stolp nekdanjega Saleškega gradu kmalu povezal z mestom in bo stal deloma obnovljen kot stražar pred Hudo luknjo in nima priča nekdanje slave šaleške gosposke.

Glede rekonstrukcij stolpa je Turistično društvo Velenje že navezalo stike z Zavodom za spomeniško varstvo v Celju. Sredstva za delno rekonstrukcijo in zaščito pa bodo zbirali na različne načine. Nekaj bo prispevala Temeljna kulturna skupnost Velenje, precejšnja sredstva pa bo dalo domače trgovsko podjetje ERA, za kar zasluži skupaj s Turističnim društvom vsekakor priznanje za ohranitev naših kulturno-zgodovinskih znamenitosti.

V KOJC

**SOSED
SOSEDU**

DEDEK IN VNUČKI

Starček v nekom domu oskrbovancev je bil že dalj časa nemiren. Pričakoval je obisk ob novoletnih praznikih. Dolgo je bilo leto samote in le redkokdaj se ga je kdo spomnil. Prišel je sosed, tudi upokojenec, a besede niso bile nikoli tako tople, kot če bi prišli domači. Vse leto je mislil nanje, zdaj jih je pričakoval vedno bolj nestrpno.

Sina ima poročenega v Nemčiji in snaha Nemka mu je rodila dve deklici — vnučki. Ker govori sin z otrokoma doma slovensko, nekaj našega jezika razume, zato tudi ni težav. Če pridejo v domovino. Takrat ga tudi obiščejo. Ker jih letos ni bilo poleti, jih pričakuje zdaj. Le kje bodo tako dolgo? Starček se korak pogosto zdrsa na pot, od koder naj bi prišli. Stisnil bi vnučki k sebi in čutil, da sta njegova kri. Njuni ročici sta se zgubili v njegovi veliki dlani z otrdelimi prsti. Kako pa so njeni mehkli!

Na stezi, ki pelje h gradu, kjer je starček na-

šel svoj zadnji dom, je veselo zaškrtało. Od nekdaj se je prikotalilo kamenje v znamenje, da je cesta živa. Bolje je napel oči in zagledal dve deklici, ki sta se mu bližali. V hipu je pomislil, da sta vnučki. Pa kaj, trapež neumni, saj bodo prišli ja z avtom, je pomislil takoj in toplo je postalo okrog srca.

Deklici sta se bližali in veselo poprašali, če gresta prav. Radi bi prišli v dom, kjer žive stari ljudje. Prišli sta jim voščiti vesele novoletne praznike. Tako sta čeblijali in med potjo z dedkom veselo poskakovali. On pa si je mislil svoje. Se bolj je vnučki hrepeneče pričakoval. Ko sta tudi njemu stisnili roko in mu voščili, je nekaj v njem popustilo. Hrepenenje zadnjih dni je bilo tako močno, da je pretrgalo pregrade sorodstvenih vezi, roke so se razširile in deklici se stisnili na prsi. Nerodno jima je bilo, a ko sta videli, kako je starček hudo, sta bili zelo resni.

ZDENKA STOPAR

**V VSAK DOM
NOVI TEDNIK**

SREČKO FRANKO

Spoznanje, da se je izteklo življenje človeka, s katerim smo takorekoč še včeraj družno snovali v prihodnost, kovali misli in jih spletali v načrte, za dobro nas vseh, za tiste, ki prihajajo, to spoznanje nosi s seboj neizmerno bolečino, ki leže v dušo, jo oklepa in žge ter nepregna, vedno prisotna ostaja v človeku.

Poln vedrine življenjskega poleta in tebi lastnega optimizma, si Srečko Franko živel med nami skoraj deset let. Le nekaj mesecev manj. Deset ustvarjalnih let si bil z nami, ko smo se družno veselili uspehov, dosežkov, za katere ti je bil odmerjen dober delček zasluga, za kar pa nikoli nisi iskal posebnega priznanja. Del si z nami vse dobro, pa tudi slabo, bil si nam dobovni tovariš, prijatelj, eden izmed tistih redkih ljudi, ki so zmeraj in povsod v delu najprej druge, nato šele sebe, bil si človek, ko si v stiski rad priskočil pomagat pomoči potrebnemu. S tankim poslušom za tečave in tegobe bližnjih si bil vsakokrat pripravljen pomagati, požrtvovalno in nesebično, kakor da si hotel, da bi v tvoji bližini živel le srečni ljudje. Mlajši so se čisto zgredevali v tebi, čisto tisto, kar jim je vlivalo vero v boljše jutrišnj dan kar jim je pomagalo, da so neizkušeni ob tebi, premagovali ovire, črpaljo pri tem moč iz tvojih bogatih izkušenj.

Ni nam bilo dano, da bi tudi v bodoče delili s teboj radosti uspehov, kajti težka bolezen ti je počasi in vztrajno vsrkavala življenjske moči. Kljub bolezni, zavedajoč se neizprososti njenega konca, si vse do zadnjega z izredno vestnostjo, ki te je spremljala skozi vse življenje, opravljal odgovorno in zahtevno delo. Optimist kot vedno, si poskušal ostati nespremenjen, resen vesten in zanesljiv, kot da je bilo delo edino poslanstvo tvoje življenja, ki si ga v svojih ena-

inpedesetih letih temeljito spoznal z obeh strani, z njegove svetle in temne, saj si kmalu, že v svoji mladosti, sam občutil težo zle usode, ki so jo našemu narodu zapisali drugi. Že takrat, ko so te skupaj s tvojimi starši, zavednim Slovenci izselili v Srbijo, si sklenil, da boš pripeljal svoj delec, samo da se ne uresniči tisto, kar nam je nameril tujec. Postal si partizan, komunist, bорец in revolucionar. Krivica, ki so jo delali našim ljudem v tistih letih pohlepni tujci, je ostala globoko odtisnjena v tvoji zavesti, zato si se ji vedno zoperstavil, pa naj si je bila naperjena zoper kogarkoli. Nisi je prenašal in vedno si vztrajal v borbi proti njej do pravične zmage. Viditi, Srečko, v teh prizadevanjih pa nikoli nisi sam, ne takrat, ko si opravljal številne in odgovorne dolžnosti drugod, ne takrat ko si bil na delu kolektiva Zatorog v Mariboru na manjši vasi, ko si bil pri nas v Aeru kjer so ob tebi vedno stali vsi tisti, katerih srca so bila izpolnjena s pošteno mislijo, kot si ji pri svojem delu vedno sledil sam. Nismo te conili le zato, ker si bil vesten človek, ker si z neposrednostjo vzpostavljala stikov navezal tople odnose, pretkane z obojestranskim spoštovanjem s številnimi sodelavci, ker si si neumorno prizadeval, da bi naše delo obrodilo stoteren, tisočeren sad, ne samo zaradi tega; radi smo te imeli, ker si bil naš, ker si govoril naše misli, vodil naša dejanja, jih usmerjal in ustvarjal naš delo, ko je sleherni dan pri našel nekaj novega, nekaj boljšega nekaj večjega. Čeprav na odgovornem vodilnem položaju, si vedno čutil z delavcem za strojem, njemu so veljala tvoja hotenja zanj te je skrbel naša perspektiva, zanj si snoval ter si s tem ustvarjal zaupanje, izhajajoče iz vrednotenja dela vsakogar, ki te usvajal ob tebi.

Sieherno slovo je težko, slovo ob smrti je bolečina, ki nam stiska misli, ki so posvečene tebi. Srečko Franko, ko se poslednje poslavljamo, v delu svojem ki ga zapuščas, v ljubezni, ki si jo odmerjal svojim dragim, zvestobno, ki si jo gojil do nas, ki smo bili ob tebi, pa boš z nami ostal v bodoče. Misel, čista in plemenita bo vez, ki nas bo v spominu vezala odloč. Hvala ti za vse, kar si s svojim plemenitim ravnanjem dobrega pustil za sabo in tega ni malo.

Sodelavci

pisma

KAKO DELATI VOZNIŠKI IZPIT

V Celju danes ni lahko opravljati vozniki izpit, sploh pa, če ga opravljaš pri tovarišu Kukcu, članu izpitne komisije v Celju. Tov. Kuček je meni in mojemu kandidatu tov. Pavčniku pokvaril novoletne praznike, saj naju je storjena krivica zelo prizadela in bolela. Oba!

Skušal bom opisati krivico, ki se mi je zgodila. V petek, 28. 12. 1973 je moj kandidat tov. Pavčnik delal vozniki izpit pri tovarišu Kukcu. Že prejšnji dan sta pri njem delala izpit še dva moja kandidata, ki pa izpita nista opravila. Takoj na začetku je tovariš iz izpitne komisije pregledal svetlobne tlesna na vozilu, nato je pregledal še dokumente in povedal nekaj navodil za vožnjo in že smo krenili. Začela se je izpitna vožnja, vse je šlo lepo po predpisih in brez večje treme. V prvem križišču smo zavili desno, v drugem smo šli pri stop znaku naravnost in v tretjem križišču smo vozili obrnili. Od tu smo spet zavili desno in kandidat je moral avto parkirati ob robu ceste. Vožnjo smo kmalu nadaljevali, kmalu zavili levo in pri stop znaku spet desno po prednostni cesti do križišča, kjer promet urejajo semaforji. Tu smo zavili levo in že drugi smo morali vozilo obračati v križišču, čeprav je šlo do tu, po moj: oceni, brez večjih napak. Pri tem obračanju pa je bilo konec izpita za mojega kandidata tovariša Pavčnika. Kandidat je namreč spet po predpisih obrnil avto tako, da je vzvratno vozil v neprednostno cesto. Ko sem učil tovariša Pavčnika in ostale kandidate sem vedno poudarjal, da morajo pri obračanju vozila pri vzvratni vožnji voziti hlače nazaj, da istočasno pokažejo, kako obvladajo vzvratno vožnjo. To je tovariš Pavčnik tudi hotel, vendar ga je član izpitne komisije hitro ustavil: »Dobro je!«

Takoj sem se vprašal, zakaj nas je tako hitro ustavil in pomislil, da morda zaradi prometnega znaka. Sklonil sem se skozi okno, toda znaka nisem videl. Odprl sem še vrata in zagledal »stop« znak. Tovariš Pavčnik znaka ni videl, ker ga ni mogel videti, ker ga je član izpitne komisije prehitro ustavil. Kandidat je speljal, pogledal levo in desno in, ker je bila cesta prosta, vožnjo nadaljeval. Član izpitne komisije pa se je samo nasmehnil in dejal: »No, tako pa ne gre!«

Vprašal sem ga, če misli na obračanje v križišču in mu lepo pojasnil, da tovariš Pavčnik prometnega znaka ni mogel videti, ker ga je prehitro ustavil. Toda videl sem, da se s članom izpitne komisije ne bom mogel pogovoriti, zato sem dejal, da se bom pogovoril s predsednikom izpitne komisije, ker je kandidat res odlično vozil in edina večja napaka je bila, da je prevozil stop znak zato,

ker ga ni videl. Predsednik izpitne komisije pa nisem mogel dobiti kljub temu, da sem ga čakal celo uro.

Mislil, da tudi tovariš Kuček ni bil popolnoma prepričan v pravilnost svojega ravnanja, ker mi je vrnil kandidatov karton orez podpisa, da je na izpitu padel, kar bi po predpisih moral narediti.

Vprašujem se, ali veljajo predpisi, da mora kandidat, ki je pravilno ustavil pri dveh »stop« znakih, ustavljati še pri tretjem in četrtem? Ali je potrebno, da obrača v križišču spet po tem, ko je pravilno obračal že v enem križišču? Ugotavljam, in to potrjujejo tudi razgovori z ostalimi inštruktorji s celjskega območja, da so takšna izživljanja prisotna le pri članu izpitne komisije tovarišu Kukcu. Naj povem še to, da nisem inštruktor-začetnik in da sem naučil voziti že precejšnje število kandidatov, vendar do sedaj še nisem naletel na takšno postopanje člana izpitne komisije. Tovarišu Kukcu bi želel več razumevanja, saj se bomo tako lažje razumeli vsi — člani izpitne komisije, inštruktorji in seveda naši kandidati.

VRABEC STANKO,
Inštruktor pri AMD
Laško

VSEM, KI BI RADI POSTALI PESNIKI IN PISATELJI

Pisala bi, pa ne vem, o čem in kaj. Knjigo napisala bi, pa ne vem, o čem pišem naj.

Kaj, mar to je pesnik, ki ne ve, kaj piše naj? Mar to pisatelj je, ki ne ve, kako in kaj? Zame pesnik ni, ki ne ve, kaj piše naj in pisatelj ne, ki ne ve, kako in kaj. Kdor skladati ne zna in pisati, ta želi naj ne, da pisatelj bi postal.

Vesna Plank
7. c os. šola Store

SRČNA LEGITIMACIJA

Dandanes si, če nimaš avta, res malo vreden. Kar priznajte fantje, da danes že nobena smrklija noče več hoditi peš. Pa vendar jaz ne maram dosti za »pšhe«, zato se že leta in leta vozim z avtobusi. Z različnimi avtobusi celjskega Izletnika: z ropotajočimi muzejskimi starinami, s srednje dobrimi avtobusi, pa tudi z dobrimi, če se peljemo na izlet. Toda takrat dolgo ne opazim razlike, saj se del poti ponavlja jezično zaradi zamude, včasih po krivici, včasih pa po pravici. Takšni smo pač ljudje. In ker so tudi šoferji avtobusov ljudje, si tudi oni včasih po pravici, često pa tudi po krivici, privoščijo neslano šalo. Ne, saj ne mislim posploševati, toda zgodi se, da kdo izmed njih vstane z levo nogo. To se je namreč zgodilo šoferju,

ki je 23. 11. 1973. ob 18 in 10 minut vozil na progi Celje—Zalec—Velenje—Šoštanj. Žal je resno delo zamenjal za klavno komedijo.

V Celju je namreč hip pred odhodom povedal, da ne bo peljal skozi Zalec (čeprav bi po voznom redu moral). Štirje potniki smo hoteli izstopiti, šofer pa je odpeljal, čeprav smo prosili, naj za trenutek počaka, da izstopimo. Prišel je sprevednik, zaračunal karto do Zaleca, toda v Petrovčah je šoferjevo veličanstvo z vso brzino zapeljalo proti Arji vasi, čeprav smo pozvonili in je obvezna proga skozi Zalec (mislim, da je vsaj pri takšnih stvareh treba biti dosleden). Za presenečenje potnike je ustavil šele v Mali Pirešici.

Ljudje so se zgražali. Mi, prizadeti, pa smo bili potem na milost in nemilost prepuščeni temi in roganju šoferjev osebnih avtomobilov, saj nam ni preostalo nič drugega kot avto stop, ker je bilo do prihoda drugega avtobusa celo uro.

Tovariš šofer, lahko bi se pozanimala za vaše ime, pa se nisem. Ime ne pove nič; vsi ga imamo, eni takšno, drugi drugačno. Imamo pa tudi vsak svojo srčno legitimacijo in ta je važnejša od imena.

MAJA

REKLI SO

IVAN VODLAK je bil najstarejši med pogostitelji v Braslovčah za Novo leto, na prireditvi, ki so jo pripravile organizacije v krajevni skupnosti. Doma je iz Gornjih Gor, star pa je 89 let. Prav zato smo prav njega prosili, naj nam pove svoje mnenje o pozornosti, ki so je bili deležni najstarejši: »Nam najstarejšim, ki se včasih že sami sebi zdimo odveč, je takšna pozornost še posebno dobrodošla. Pomeni, da nisi pozabljen, da nisi odveč da še vedno mislijo tudi nate, da nas želijo razveseliti. To, da bi nas razveselili, jim je v celoti uspelo. Hvaležni smo organizatorjem te pogostitve in upamo, da se nas bodo še spomnili.«

T. Tavčar

LEPA GESTA TKANINE

Ob uspešnem zaključku gospodarskega leta 1973 je v mali dvorani hotela Evrope pozdravil bivše sodelavce TKANINE

POGOSTITEV NAJSTAREJŠIH — Tudi letos so se vse organizacije v Braslovčah odločile, da bodo za novo leto pogostili najstarejše občane Krajevne skupnosti Braslovče. Tako se je nedavno zbralo v mali dvorani KK v Braslovčah okoli 30 občanov, kjer so jim pripravili pogostitev. Vsi tisti pa, ki se je niso mogli udeležiti, jih bodo obiskali na domu v prihodnjih dneh. Učenci osnovne šole so jim pripravili kulturni program. Tekst in foto: T. Tavčar

novi direktor podjetja BRENCIC IVO, dipl. oec., ter vsem zaželel srečno in zdravo novo leto.

Pojasnil nam je perspektivni program podjetja, katerega želijo letos realizirati. Z velikim zanimanjem smo ugotovili, da so zadane naloge zelo obsežne. Novoletno tovariško srečanje upokojencev, zakuska in priznanja nam bodo ostala v prijetnem spominu. Prizadevnim aktivnim članom renomirane združenega podjetja TKANINA in VELE-BLAGOVNICA (bivši Ljudski magazin) želimo nemoteno poslovanje v tekočem letu.

V imenu upokojencev
K. D.

DEDEK MRAZ V KOZJEM

Nekaj dni pred Novim letom je kozjanske otroke obiskal dedek Mraz. V prijetno okrašeni, docela nabiti dvorani, je razdeljeval darila, ki so bila letos še posebno vabljiva. Pri aranžiranju letih je nedvomno botroval dober okus. Bogata jelka je segala prav tja do stropa. Oboje je stopnjevalo praznično vzdušje. Četudi so bili med nami tudi najmlajši — in tem je dedek še najbolj namenjen — ni bilo joka ali slabe volje, saj je v peči prijetno prasketalo. Dedek je že star in ga pri nas ne sme zebsti! Naj omenim še to, da je dvorana na novo prepletkana, da je celoten vtis moral osrečiti tudi najbolj zahtevnega obiskovalca.

Dedek je pripeljal s seboj tudi barvno risanko. Splet čudovitih zgodbic iz živalskega kraljevstva nam je pričaral sanjski svet, ki si ga lahko samo želimo. Pastelne barve so se čudežno prepletale in odnašale naše želje tja v širni svet plemenitosti in dobrote, saj je bilo vse krivično kaznovano, zmagovala je pravica; in prav je tako.

Zasovražili smo vojno, nasilje, zaželeli smo si srečno 1974 v veri, da je ne bo več, saj smo otroci partizanskih staršev — in si to zaslužimo.

Mračilo se je že, ko smo zapuščali dvorano, in pretresljivo je bilo videti najmanjše, ko so z darilom v roki nerodno drobili proti domu, ki je

bil za mnoge tudi uro hoda daleč; v samotni domačiji, tam nekje v hribih, si je kozjanski malček s tresočo se roko in z očmi, polnimi pričakovanja, odvijal darilce. Pa kaj tudi ne bi bil vznemirjen, saj se je dedek med toliko otroci spomnil tudi nanj.

Tajda Mekinda,
7. b razred
Osnovna šola Kozje

ZAHVALA

Ob koncu leta navadno delamo obračune in načrte. Spominjamo se prijateljev in znancev. Ob zaključku leta pa se navadno nekateri delovni kolektivi spominjajo tudi svojih upokojencev, jih povabijo medse in se z njimi pogovore o minulem in sedanjem delu.

Letos prvič pa se je svojih upokojencev spomnil tudi kolektiv Delavske univerze v Celju. Lepo je bilo med člani kolektiva, v katerem je po spremembi vodstva prišlo do novih, bolj pristnih in tovariških odnosov.

Malce presenetilo je vabilo tega kolektiva nas, ki smo v zadnjih štirih letih zapustili to ustanovo, mnogi zagrenjeni spričo nemogočih odnosov.

Kolektivu se zahvaljujem v imenu povabljenih in sem prepričan, da bo kolektiv uspešno delal, saj člane preveva tovarštvo in veselje do dela. To pa je glavno.

Drago Bradač,
CELJE, Ljubljanska 10

RAD PIŠEM

Najprej želim vso srečo uredniku in sodelavcem NT v letu 1974.

Naj povem, da redno prebiram Novi tednik. Najbolj so mi všeč pisma, ki jih bralci pošiljajo v uredništvo. Tudi jaz rad pišem spise ali pesmice. Tako za zabavo. Odločil sem se, da pišem v vaše uredništvo in povprašam, če bi mi lahko objavili kakšen spis ali pesem.

Upam, da bom dobil pozitiven odgovor.

Gusti Aškerc

Odgovor urednika: Gusti, kar pisalo v roke in piši! Veseli bom vsakega tvojega prispevka. Nikdar pa ne vrzi »puške v koro-

zo«, če tvoj spis ali pesmica ne bosta objavljena takoj. Veš, bralci nam pridno pišejo, prispevkov je veliko, toda brez skrbi, tudi ti boš prišel na vrsto.

KAJ JE ŽREB?

Nagradna žrebanja so srečno končana in vroča kri, ki so jo povzročala, se počasi zopet ohlaja. Če so nekateri naročniki svoje grožnje tudi izpolnili, potem je naklada NT pač padla za tri ali štiri izvođe. Le redki pa so pravilno pojmovali, da je NT eno, žreb pa drugo. Ker tako pojmujem tudi jaz, moje pisanje ni naperjeno proti listu, pač pa proti žrebu.

O tem, kaj žreb pravzaprav je, so mnenja zelo različna. Za tiste, na katere posije žarek njegove naklonjenosti morda celo večkrat, je žreb seveda fin, vsega spoštovanja vreden gospod, kateremu smo ob srečanju dolžni poljubiti roko. Za one, na katere pa se tudi v petdesetih letih ni ozrl niti enkrat, pa je žreb navadna baraba, ki podobno kot procentualno zviševanje pokojnin, vneto skrbi za povečanje že tako dovolj velikih socialnih razlik. Le redko se mu namreč posreči, da pomotoma zadene reveža. Navadno pa deli svoje darove po istem sistemu, kot je nekoč črnogorski knez Nikola svojim podložnikom delil koruzo. Ker torej žreb praviloma lahko podari na primer televizor samo tistim, ki ga že imajo, veselje takih obdarovancev ne more biti popolno, saj ga kali skrb, kam sedaj s starim televizorjem. Zato se mi zdi sodba onih, ki pravijo da je žreb muhast, mnogo premila. Prej bi rekel, da je nesramen. Po vsakem žrebanju časopisi sicer pišejo, kako je žreb pravilno izbral in obdaroval res potrebne. Vendar pa takim poročilom ne gre stoddostno verjeti, saj je splošno znano, da ima vsak človek, torej tudi največji bogataš, sebe za najbolj potrebnega.

Ker od zreba ničesar nisem pričakoval in torej sedaj nisem razočaran, zato naj zaradi mene živi, kakor dolgo mu je pač namenjeno. Odločno sem pa proti temu, da bi mu po njegovi smrti postavili

spomenik in to morda celo z neprostovoljnimi prispevki tistih, katere je celo svoje življenje zaničeval in preziral.

Vitanjčan.

POJDIMO ISKAT DEDKA MRAZA

Za novoletno praznovanje je naš dramski krožek pripravil igrice: »Pojdimo iskat dedka Mraza«. To smo si ogledali 26. 12. 73. Predstavo si je ogledalo precej staršev.

V igri smo opazovali otroke, ki so odšli iskat dedka Mraza. Na svoji poti so srečali zajčke in se z njimi poigrali. Prišli so do hišice sedmih palčkov. Pri njih je bila Sneguljčica, ki se je k njim zatekla pred nočjo. Palčki so jo sprejeli za svojo gospodinjico. Skupaj so čakali dedka Mraza, ki je kmalu prišel.

Dedek Mráz se je pogovarjal tudi z nami in dejal, da moramo oiti pridni. Hkrati nam je zaželel srečno novo leto. Prinesel nam je lepa darila.

Igrica, ki jo je napisala Darinka Jošt in jo sama tudi režirala, nam je bila všeč. Z igrice se je dramski krožek predstavljal tudi cicibanom iz družin, katerih starši so zapostveni pri železniško transportnem podjetju Celje in Skupščini občine Celje.

Zeliva, da bi bilo v našem lepem domu še več takih prireditev.

Podvornik Bogdan Prece Matjaž iz Pionirskega doma v Celju

HVALA DEDKU MRAZU

Minili so novoletni prazniki. Končana so praznovanja, končano je tudi novoletno veselje otrok. Dedek Mráz se je poslovil in šel počivat za celo leto. Veliko veselja je napravil, saj so ga vsi otroci zelo veselili.

Tudi v zavod Ivanke Uranjek v Dobro je prišel. Prišel je nalašč za otroke, ki živijo na kmetijah, kjer nimajo možnosti videti Dedka Mraza. Otroci so ga bili veseli. Skoraj vsi so mu kaj povedali ali zapeli. Po obdaritvi so imeli še pogostitev. Na koncu so zaključili:

»Hvala ti Dedek Mráz, pridi šel«

Jaz pa bi se v imenu teh otrok in staršev zahvalila organizatorjem, Socialistični zvezi Lokovine in vsem tistim, ki

so žrtvovali čas in trud, posebno tovarišu Seničarju in tovarišici Rožančevi. Na koncu pa bi še jaz zaključala: »Hvala vam!«

Vida Razgoršek Dobrna

ODMEV

Prebral sem članek v vašem listu z dne 27. decembra 1973, ki ga je napisala vaša zvesta bračka. To je bila življenjska zgodba matere z otrokom brez stanovanja. Težko je dobiti stanovanje. Prostih stanovanj ni in v takšnem primeru je tudi občinska skupščina brez moči. Prva, ki bi morala skrbeti za reševanje stanovanjskega problema, je delovna organizacija. Vsaka se trudi, da bi svojemu delavcu priskrbeli in mu nudila stanovanje. Težko je delavcu, ki nima stanovanja, še težje je v primeru, ko stanovanja so — to da prazna.

Na Mariborski cesti 81 v Celju je bilo pred leti mnogo stanovalcev, danes ni več tako. Podstrešna stanovanja so prazna, kakor tudi dvosobno stanovanje v I. nadstropju je prazno, kjer je preko vhodnih vrat v stanovanje že več mesecev debelo železo z obešanko. Je družbeno stanovanje — boste vprašali? Ne, privatno! Upravljalca vseh stanovanj je privatnik, ki ne stanuje v svojem stanovanju — temveč v družbenem stanovanju, last kolektiva EMO. Mnogi so bili opozorjeni na to, mnogi še nimajo stanovanj. V kolektivu EMO se trudijo in vlagajo vse moči za rešitev stanovanjskih problemov, občinska skupščina prav tako. S skupnimi naporji in ukrepi lahko storijo še mnogo.

Veliko uspehov želim vsem pri reševanju stanovanjskih problemov!

Vaš zvesti bralec iz Celja

NEIZKORIŠČENA KAPACITETA

Dom upokojevcem je zgrajen. Ina vse idealne pogoje tako v notranjosti kot v sami lokaciji. Menim, da so arhitekti postavili dom na pravo mesto. Saj je skoraj v središču mesta in hkrati od prometa tako oddaljen, da ga tja skoraj ni slišati. Zeleni okrog doma ne manjka, čeprav bi jih kazalo še malo bolje urediti.

Zakaj omenjam dom? Omenjam ga zato, ker vem, da še ni dovolj zaseden in verjetno še ne bo

tako hitro. Kapaciteta kuhinje v domu je verjetno velika, a neizkoriščena. Ali ne bi bilo dobro malo razmisliti o dietni prehrani in jo pripraviti tudi za zunanje abonente? Vemo, da drugod po svetovni bolniki imajo to možnost, da se lahko abonirajo na dietno prehrano tudi zunaj bolnišnice. To so zlasti tisti ljudje, ki potrebujejo dietno prehrano daljše obdobje, potem, ko zapustijo bolniško zdravljenje in so odvisni le od samega sebe. Vemo, da so potrebe za tako prehrano zelo velike.

Zato bi res kazalo malo razmisliti o tem. Tako bi imeli naš občan možnost dietne prehrane tudi zunaj bolnišnice. S tem bi tudi družba dobila bolj zdravega človeka.

P. Bevc

KAJ JE RESNICA?

Glede na članek z dne 27. 12. 1973 »Mala Mojca išče pravico do sreče«, prosim za popravek moje izjave, pri kateri je nastal majhen nespornost. Izjava, da ne verjamem, da je z Mojco tako, ni resnična. Tu so bile mišljene druge okoliščine, ki ne zadevajo Mojce. Vse, kar se je z Mojco Eržen dogajalo, je resnica. Dogajalo se je še veliko več, kar pa ne bo izvedel nihče, ker ima Mojca zabičano, da mora molčati.

Glede prijave Srečka Eržena, ki obtožuje dr. Ružo Vreg v Kozjem, da je Mojco ugrabila, se ne strinjam. Kakšna ugrabitev, ko pa je bil med dr. Vregovo in njima sklenjen dogovor? Saj je mačeha Ivica Eržen šla sama ponuditi Mojco, češ da ne zdrži več. Tudi oče je izjavil, da mu ta »prekleti pankrt« ne bo več žil žive in da, če ne bo izginil, ga bo dal prvega cigana, ki pride mimo. Da naj pripelje Mojco k zdravnici dne 17. 12. 1973 v Kozje, mi je Ivica Eržen sama povedala in tudi svoji sosedji Založnikovi, ko se je vrnila od zdravnice. Oba Erženova sta bila tega dogovora vesela, kar naenkrat pa sta si premislila. In če sta si že, zakaj nista bila toliko »fer« in šla dr. Vregovi to povedati. Tako uboga Mojca pri vsem tem ne bi doživela to, kar je.

Izjava Ivica Eržena, ki odločno zatrjuje in zaničuje, da se Mojce niso hoteli znebiti, tudi ni resnična. Zakaj pa sta potem celo leto kovala načrte, kam z njo? Porinila sta

jo že poleti na Gorenjsko in jo kmalu dobila nazaj, ker oče za Mojco ni dal denarja. Potem sta rekla, da jo bosta peljala na socialno skrbstvo v Smarje pri Jelšah in ti jo naj dajo, kamor hočejo. Kako lahko danes rečeta, da Mojce ne da sta in da se bosta borila zanje do konca? Zakaj pa sta potem z njo tako surovo in grdo ravnala? To opisujem, ker mi je dobro znano, saj je Erženova večkrat prišla z Mojco k nam. Vso svojo hudobijo je znala na fin način prekriti s tem, da je Mojco vedno lepo in čisto oblačila. Zal pa so se pri vsem tem pod Mojcin oblekico skrivale strašne stvari. Povedala sem že zadnjič, da sem jo dvakrat videla pretepeno. Prvič je imela zadnjo plat vso črno od udarcev, črnice pa so bile tudi po križu. To je bilo v času čiščenja, julija 1973, ko se je Mojca vrnila iz bolnice, ker je imela strašne opekline na nogah. Drugič pa je bilo v oktobru 1973. To nisem videla samo jaz, temveč tudi moja sosedja. Mojca je imela podplutbe po levi strani obraza. To pretepanje je potrdila tudi dr. Vregova, ko je na podlagi prijave Mojco pregledala.

Mojca je bila resnično večkrat zaprta po več ur na dan v stanovanju. Glede pretepanja in zapiranja sem Ivico večkrat opozorila, da ne sme to delati, pa ni nič pomagalo. Tudi Ivica mama mi je ob priložnosti povedala, da je videla, kako je bila Mojca pretepena. Ona je mati desetih otrok in se ji je Mojca zelo smilila. Vedno je Ivico učila, naj bo dobra z njo, češ saj je že prej vedela zanje in tako dalje.

No, in pri vsem tem se danes vprašam, pa tudi vsi ostali, ki to tragedijo spremljajo, ali so res samo klevete in laži krive Mojcinega težkega življenja? Kaj dokazi in priče ne pomenijo za Erženova popolnoma nič? Zdaj kar je, je. Pripomnim pa lahko, da nikoli nista ubogi mali Mojci pokazala toliko ljubezni, kot sta to storila pred fotoaparatom novinarja.

Domek ob potoku, kjer je Mojca toliko trpela, je danes zaprt. Pes Tarzan je dobil dobrega gospodarja. Jaz in vsi, ki z malo Mojco sočustvujemo, želimo, da tudi Mojca najde mamico, posebno ti, sto, ki je zanje že pripravljala s tolikšno ljubeznijo lep — topel domek.

Da je moja izjava resnična, potrjuje moj lastnorodni podpis.

Slavica Faller iz Pilštanja 36

ŠE VEDNO ISČEM SVOJO PRAVICO

Ze precej časa uveljavljam svoj zahtevek za pravično plačilo z razlastitvenim postopkom odvzete mi zemlje. Čeprav sem se obračal za pomoč in nasvete na različne instance, kakor tudi že preko sodišča, kljub temu do danes še nisem mogel izterjati pripadajoče mi pravično plačilo in doplačilo odškodnine za odvzeto zemljišče in povzročeno škodo.

Ker se mi godi prevelika krivica, sem se odločil, da javno pojasnim, za kaj gre.

Za gradnjo novih tovarnih in stanovanjskih blokov so bila potrebna naši industriji nova zemljišča. Zaradi tega sem moral odstopiti od leta 1964 in do 1973 preko 39.000 m² zemljišča in stanovanjsko ter gospodarsko poslopje.

Cinkarna Celje mi je odvzela skupno 12.802 m² gradbenega zemljišča. 8240 m² mi je plačala po 70 S din. V letu 1969 mi je odvzela 4562 m² zemljišča in tega mi do danes še ni plačala, čeprav je bil sodni sklep sprejet že 11. 5. 1970. Davek od tega zemljišča moram še vedno plačevati sam.

Zelezarna Store mi je odvzela skupno 26.212 m² obdelovalnega zemljišča za gradnjo tovarne in samskega doma. 18.887 m² mi je plačala po občinski določeni odškodnini, in sicer 70 S din za m². Ker se s to ceno že takrat nisem strinjal, sem se obrnil na sodišče, ki je dovolilo ponovno cenitev, le-to je izvedel dr. Ivan Bonča, sodno zapriseženi izvedenec in cenilec iz Ljubljane. Leta 1969 je ocenil vse zemljišče po 15 in 20 novih din za m².

Zelezarna Store mi je 1. 1967 odvzela tudi stanovanjsko in gospodarsko poslopje in mi zanj plačala 7,5 milijona starih din, čeprav je bilo poslopje že takrat vredno preko 40 milijonov starih din. Takrat mi je ponovno odvzela 3261 m² gradbenega zemljišča, za katerega nisem do danes prejel niti dinarja. Z miniranjem in planiranjem zemeljskih del mi je Zelezarna povzročila ogromno gospodarsko škodo, saj je uničila različni inven-

tar, pobila celo nekaj živine in uničila v celoti tudi poljske pridelke (na parc. št. 1068/1, 1086 in 1087). Tudi od tega zemljišča moram še sam plačevati davek.

Od železarne sem večkrat zahteval, da mi plača:

— 3261 m² gradbenega zemljišča,

— povzročeno škodo, ki je ogromna, in da mi povrne davek, ki sem ga sam plačeval — in ga še plačujem — od odvzetih parcel.

Ne oglašam se rad v javnosti in tudi ne mislim nikogar obtoževati. Mnogokrat sem se obrnil na upravo železarne in zahteval ter prosil, da mi plača, kar je dolžna. A odgovorila mi je, da nima prav nobene zakonite osnove, da bi plačevala in doplačevala tako lepo odškodnino 70 S din za m² zemljišča. Z drugim odgovorom — podpisan je bil glavni direktor — pa mi je zapretila, da ako bom še kaj zahteval od nje, da bo uvedla proti meni stroge ukrepe.

V letu 1973 mi je železarna ponovno odvzela gozd v velikosti 4064 m² za gradnjo rezervoarja, posekala je ves les in ga je tudi odprodala privatniku, ne da bi me bila o tem obvestila ali z menoj uredila. Ko so me sosedje o tem obvestili, sem se takoj 30. 3. 1973 pismeno — kakor tudi osebno — obrnil na upravo železarne Store in grajal takšen gospodarski kriminal. Ker pa je res pogrešila s takšnim nadaljevanjem in popolnim uničenjem ubogega malega posestnika, se je Zelezarna prvič pokazala lepo in je gozd (4064 m²) plačala po 500 S din za m². Zagotovila je, da bo vse plačala, kar je še dolžna (zahtevek je razviden iz mojega pisma Zelezarni 30. 3. 1973) in je 4. 4. 1973 napravila zapisnik, 10. 4. 1973 pa dogovor, ki ga je podpisal gl. direktor tov. Voga, da mi bo moje zahteve poravnala.

Kljub vsemu temu pa do danes Zelezarna Store ni ničesar poravnala in uredila, kakor je bilo dogovorjeno z dogovorom.

Tako sem primoran najeti si odvjetnika in se ponovno obrniti za pomoč na sodišče.

Od Cinkarne in Zelezarne Store zahtevam javen odgovor. Vso dokumentacijo bom predložil javnosti, če bo potrebno.

Bodimo pravični, saj moramo vsi živeti!

ANTON MARCEN, Teharje pri Celju

LOVSTVO: PO SAMOUPRAVNI POTI

MILAN BATISTIČ, (4) član IO LZ Celje

Spričo dejstva, da je Zveza komunistov kot avantgardna družbena sila odgovorna za razvoj samoupravnih družbenih odnosov na vseh področjih našega družbeno ekonomskega razvoja, potem ne vidimo nikakršnega razloga v tem, da bi bilo lovstvo pri tem izuze-to. Se zlasti po pismu tovariša Tita in Izvršnega biroja predsedstva CK ZKJ je nedvomno napočil čas, ko bomo komunisti tudi v lovskih organizacijah morali sestaviti politično bilanco svoje dosedanje aktivnosti ter se na podlagi realnih ocen in analiz dogovoriti za drugačno angažiranost, kot smo ji bili priča v minulih letih. Dejstvo, da lahko upravljamo in gospodarimo z delom narodovega bogastva, nas k temu jasno usmerja. Zato je naša odgovornost tako pred lovskimi organizacijami kot družbo v celoti še večja.

Učinkovito uresničevanje nalog, ki stoje pred komunisti — lovci pa narekuje tudi ustrezno organizi-

ranost. Zadrženi v poseben aktiv članov ZK lovcev na območju celjske lovske zveze bi lahko kot ustvarjalna sila nedvomno bistveno doprinesli do odpravljanja slabosti, do uspešnega urejevanja skupnih zadev in ne nazadnje tudi k doslednemu uresničevanju podpisane samoupravnega sporazuma, ki nedvomno pomeni velik in bistven preobrat v urejevanju nekaterih temeljnih vprašanj na področju lovstva na samoupravni osnovi, ki naj ne bo nič manj obligatorna kot katerokoli zakonsko določilo. Komunisti lovci imajo torej široko torišče delovanja tudi v svojih lovskih organizacijah in le ustrezno organizacijsko povezani bomo kos vsem tistim silam, ki se zavirajo hitrejši razvoj lovstva, ne upoštevaje pri tem specifičnost njegovega položaja in vloge v naši socialistični samoupravni družbeni skupnosti.

Odločeni, da dosledno uresničimo določila samo-

upravnega sporazuma, da organizacijsko povežemo komuniste — lovce celjskega območja v poseben aktiv, bomo pri bodočem razvoju lovstva na našem območju dosegli še večje in pomembnejše uspehe. Temelje bodočim uspehom smo že dali. Treba je le zagotoviti še to, da bomo začrtano pot razvoja tudi dosledno prehodili. Vsi, ki čutijo odgovornost za razvoj na tem področju, še zlasti pa komunisti, bomo morali nedvomno prispevati odločujočo delež, da bomo jubili prav vsi lahko s ponosom zrl na ustvarjene dosežke. Prepričani smo, da smo v tej smeri že storili pomembne korake. Če pa bomo z našim delom k razmišljanjem in ukrepanjem spodbudili tudi še druge, bodo naši napori dvakratno obrestovani.

KONEC

mala anketa

NOVO VODSTVO

Tik pred koncem leta izvoljeni komite ZKS v Laškem bo tudi v prihodnje vodil CVETO KNEZ. Spremembe pa so na čelu pomožnih organov občinske konference. Vprašali smo pet novih predsednikov o poglavitni nalogi njihove komisije v prihodnjem obdobju.

Vsi brez izjeme so poudarili priprave na oba partijska kongresa in uresničevanje njihovih zaključkov.

JERNEJ OZIS, predsednik komisije za statutarna vprašanja: Poleg nalog pred in po kongresih bo prvenstvena naloga komisije še nadalje ta, da bi zveza komunistov bila prisotna in učinkovita v vseh družbenih mehanizmih, tako v proizvodnji kot na vseh področjih skupnih interesov občanov. Naša naloga bo, da še nadalje vzpodbujamo izboljšanje socialne strukture v korist neposrednih proizvajalcev, mladine in tudi kmetov.

JOZE ing. STANIČ, predsednik komisije za družbeno ekonomske odnose: Bitka za delavske amandmane, temelj naših proizvodnih odnosov, je šele na začetku. Torej je naloga jasna. V naši občini bo treba politično vzpodbuditi večji poslovno-proizvodni pogum, to pa se nerazdružno povezuje z uresničevanjem sprejetega sporazuma o kadrovske politiki. Strokovnost in družbeno-politična odgovornost sta slamska dvojčka.

MIHA PROSEN, predsednik komisije za idejna vprašanja: Poglavitna se mi zdi naloga, da predvsem mlade, novospreglete komuniste idejno in družbenopolitično temeljito osposobimo za njihovo aktivno delo na vseh področjih družbenopolitičnega življenja. Ne smemo dovoliti, da bi mlade komuniste, če bodo prepuščeni sebi in naključnim tokovom, zdrsnili na stranski tir. Seveda idejnost tudi med komunisti z večjim stažem ni dovolj...

JANEZ prof. PESEC, predsednik komisije za idejno-politično izobraževanje: Komisija je že za prvo sejo novoizvoljene konference pripravila program dela, ki je bil s strani konference sprejet. Na prvo mesto postavljamo uresničevanje revolucionarnega bistva ustavnih sprememb, avantgardne vloge ZK. Komunisti morajo postati idejna sila, ki bo uspešno osveščala široke množice delavcev za njihovo zgodovinsko nalogo, za njihov razredni interes.

FRANC PERSE, predsednik komisije za mednarodna politična in ekonomska vprašanja: Komunisti brez poznavanja in razumevanja tendenc in zakonitosti razvoja v mednarodni skupnosti niti ne morejo prav razumeti bistva boja, ki ga ZKJ vodi pri osvoboditvi človeka z neposrednim samoupravljanjem. Živimo v svetovni skupnosti, imamo svoje internacionalistične dolžnosti in cilje. Ta del zavesti in znanja komunistom ne sme manjkati.

Razen komisije za idejno-politično izobraževanje, programske komisije še niso detajlirale svojih nalog. To bodo storile v najkrajšem času. V okviru konference pa delujeta še dve komisiji, vendar brez posebnega programa in niso revizijska komisija in častno razsodišče. Prvo vodi IVAN HRENK, drugo IVO BINDER.

Iz vašega kraja — Vrh

KORAK NAZAJ

Vrh nad Laškem je hribovita kmečka vas na robu Kozjanskega. Vrh je že nekaj stoletij kulturno središče šentlarske jare. Na Vrhju imamo cerkev, šolo, trgovino in gostilno. Kmetijstvo se le počasi razvija. Kmetje še imajo precej traktorjev in raznih kmetijskih strojev, vendar to še ni dovolj. Ta kraj, ki je izrazito kmetijski, je potreben širše družbene pomoči. Toda ne v obliki »starih čunjev«. Ker tu uspeva živinoreja, bi bilo

pametno, da bi nekeje na Vrhju zgradili »stovarno« za predelavo mleka. Kmetje bi se preusmerili v proizvodnjo mleka. Zivljenjski standard bi se jim s tem precej dvignil. Marš, kdo bi se zaposlil lahko kar blizu doma.

Kljub vsemu pa je že bilo precej storjenega. Prvi korak naprej je bila elektrifikacija, nato zgraditev vodovoda, naslednji korak naprej pa bo nova cesta, ko bo dograjena. Korak nazaj pa bi pomeni-

lo prešolanje učencev višjih razredov z Vrhja v Laško. Če hočemo, da se naše kmečke vasi ne bodo čisto izpraznile, moramo otrokom doma omogočiti čim bolj kvaliteto izobrazbo. Zato je nujno, da se v šoli na Vrhju uvede predmet tujega jezika nemščine ali angleščine.

Vrhovčani in okolici, složit bodimo, da popolne osemletke ne zgubimo! Leopold MACER, Laško

PO ŠEMPETRU

V JAMI PEKEL bodo preko zime raziskovalna in rekonstrukcijska dela v dveh novo odkritih kapniških dvoranah z jezerom. Zato je ogled jame večjim skupinam do nove sezone otežkočen. Dela opravljajo požrtvovalni turistični delavci in mladinci iz Podloga skupaj s člani jamarskih klubov iz Prebolda in Ljubljane.

RIBISKI SPORT je vse bolj priljubljen in privlačen za delovnega človeka. Ribiška družina v Sempetru ima več kot 500 članov in je ena najmočnejših na porečju Pake in Savinje. V družini pa se vsako leto pojavlja zahte-

va o priključitvi k njenim revirjem dela Savinje v dolžini približno enega kilometra od letuškega jezua do občinske meje med Mozirjem in Zalcem v Sockli.

CASOPISE, REVILJE in druge publikacije zaenkrat v Sempetru prodajajo v avli kino dvorane. Vse pa kaže, da bo DELO že letos postavilo v tem kraju svoj kiosk. Domačini ga težko čakajo.

STARA SOLA v Sempetru že nekaj mesecev čaka, da jo novi lastnik, PTT podjetje, preuredi in v njej odpre sodobne prostore za potrebe domače pošte. Takšno preureditev zahteva tudi turistič-

ni promet v Sempetru. Samo lani so v tem kraju zabeležili nad 39.000 prehodnih gostov. Pa tudi industrijski razvoj Sempetra terja sodobnejšo pošto.

SEMPETRSKI RIBICI so lani investirali več kot 10 starih milijonov dinarjev v nakup ribjega zaroda, ki so ga večji del vzgojili v svojih gojitvenih potokih. Zato jim ni vseeno, kakšno škodo povzročajo krivolovci in nešportni ribiči pa tudi vodna skupnost zaradi prekomernega izkoriščanja gramoza iz Savinje.

ANTON MIKLAUVZIN

VRANSKO: VRANE

O uspehih in marljivosti vranskih tabornikov smo v našem časopisu že poročali. Na obnem zboru so leti sprejeli zelo bogat program dela, zato sem vprašala načelnika odreda Francija Sušnika, katere od sprejetih nalog so že uresničili. Takole mi je povedal:

»30. oktobra lani smo se zbrali ob grobnici talcev na Gorici pri Vranskem. Prižgali smo svečke in se s kratkim programom spomnili vseh, ki so dali življenje za svobodo. Na Dan mrtvih pa smo sodelovali s praporom pri komemoraciji na Gorici. Kot vsako leto smo pripravili deklaracije in se tako skromno oddolžili vsem tistim, ki so nam priborili

svobodo in brezskrbno mladost.

7. novembra se je 15 naših članov udeležilo proslave ob obletnici borbe na Tolstem vrhu. Novembra se je nekaj naših članov udeležilo tudi tečaja za načelnike, vodnike medvedkov in čebelic. Pred dnevom republike smo pripravili na Vranskem uspešno akcijo Ilegalec, ki je bila takoj po šolski proslavi, zato se je je udeležilo veliko šolarjev in tudi odraslih. Akcija je bila dobro pripravljena, obujali smo tradicijo NOB in poslušali glasbo iz NOB. Mladi smo se v mislih spoštljivo vračali nazaj v zgodovino, v dni, ko so nam naši starši in vsi zavedni slovenski ljudje izbojevali

neodvisnost in lepše življenje.

Naši članj se udeležujejo tudi predavanj za zveze in preizkušnje. To je vrsta predavanj iz orientacije, signalizacije, prve pomoči in tako dalje. Za Novo leto pa smo pripravili igrice in presenečenja za naše najmlajše.

Tako se je končal moj pogovor s Francijem Sušnikom. Vsi vemo, da ima veliko zaslug za lepe uspehe vranskih tabornikov, saj se vedno trudi, da bi vse akcije izpeljali čim boljše. Tudi v letu 1974 mu želimo veliko uspehov z mladimi.

IVANA CENCEN

Vranski taborniki na Gorici. Skupina mlajših na komemoraciji.

VEČ TEHNIČNI KULTURI

Ni naključje, da je bilo Celje že na začetku leta organizator dveh republiških prireditev Foto kino zveze Slovenije. Najprej je bila na vrsti šestnajsta razstava fotografije, ki je sovpadala s 40-letnico prve razstave umetniške fotografije v Jugoslaviji, zatem pa je prišla šesta skupščina Foto kino zveze Slovenije. Tudi ta delovni obračun je bil vezan na lep jubilej — na 25-letnico zveze, ki združuje ljubitelje filma in fotografije.

Skupščina je opozorila ne samo na položaj tehnične kulture pri nas, marveč tudi na naloge, ki čakajo posamezne strokovne zveze, v tem primeru foto kino. Zlasti kritične so bile besede predsednika Foto kino zveze Slovenije Karla Forteja, ko je ugotovil, da se premajhno zanimanje za kulturo odraža tudi v premajhnem številu inovacij v gospodarstvu, v premajhni zavzetosti novatorjev in racionalizatorjev. In vendar, v načelu ugotavljamo, da so nam hudo potrebni. Potrebni za rešitev nešteti vprašanj v proizvodnem procesu.

Med delovnimi nalogami zveze v prihodnjem obdobju je na prvem mestu skrb za organizacijsko utrditev in razširitev osnovnih enot, klubov in prav tako skrb za vzgojo kadrov in za rešitev premnogih materialnih vprašanj.

Ko so volji nove članice organov Foto kino zveze Slovenije, so v skupščino izbrali tudi inž. Draga Dolžana iz Celja in Mira Krmelja iz Velenja, v nadzorni odbor pa Valentina Davida iz Celja.

MB

REKLI SO

BOJAN VONČINA

predsednik. Temeljne telesnokulturne skupnosti v Slovenskih Konjicah: »Z ustanovitvijo TTKS začenja uresničevati sprejeta stališča o telesni kulturi kot pomembnem področju družbenega življenja. Naša prizadevanja bodo usmerjena v različne redne oblike telesnokulturnih dejavnosti, posebno pozornost pa bomo posvečali zaposlenim, ženskam in kmetijskim proizvajalcem. Ob tem si bomo najbolj prizadevali za telesnokulturno dejavnost šolske in predšolske mladine. Odpraviti želimo socialno razlikovanje, ki se kaže tudi v različnih možnostih ljudi, da bi se redni ukvarjali s telesno kulturo. Ena osnovnih nalog je tudi povečanje števila strokovnih in organizacijskih delavcev ter porazdelitev posameznih funkcij v delo treh komisij. V delovnih organizacijah moramo s pomočjo sindikata vplivati na rekreacijsko aktivnost slehernega delavca, ki bo preko svojega delodajalca povedal svoje želje in zahteve.«

Damjana Stamej

dobra knjiga

najboljši prijatelj

GLASILO OBČINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO, SLOVENSKE KONJICE, ŠENTJUR, ŠMARJE PRI JELŠAH IN ŽALEC

SODELUJTE V RAZPRAVI

Z današnjo objavo delovnih in finančnih programov samoupravnih interesnih skupnosti — programa skupnosti zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja ter skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja sta natisnjena posebej — se odpirajo prvi pogoji za začetek javne razprave o financiranju splošne in skupne porabe ter zatem o podpisovanju družbenih dogovorov v celjski občini. Tako smo torej na pragu izredno živahne aktivnosti, ki bo dobila svoj odmev v temeljnih organizacijah združenega dela, v delovnih sredinah vseh služb, v krajevnih skupnostih itd. Pravilo, da mora delavec v resnici odločiti o razdelitvi ustvarjenega dohodka, dobiva s tem svojo prvo pravo veljavo.

Po sklepu občinskega koordinacijskega odbora bo javna razprava o teh materialnih potekala od 22. januarja do 5. februarja letos. Na teh razpravah bodo povsod sodelovali tudi predstavniki samoupravnih interesnih skupnosti, da bi tako neposredno seznanjali delovne ljudi s svojimi programi, problemi in odprtimi vprašanji.

Vabimo vse delovne ljudi v občini, da sodelujejo v teh razpravah v okviru svojih delovnih kolektivov, prav tako vabimo druge občane, da polnoštevilno posežejo v razpravo na terenu in drugod.

Naj bo tudi ta razprava zrcalo naše pripravljenosti, da smo doumeli novi čas in nove naloge. Naj bo tudi ta razprava rezultat pripravljenosti, da le s skupnimi sredstvi rešujemo skupne družbene naloge!

DOGOVORIMO SE — ODLOČIMO

Danes imate v rokah predloge za financiranje skupne in splošne porabe v tem letu. Delavci v celjski občini s tem začnemo razpravo o programih samoupravnih interesnih skupnosti, o njihovi dejavnosti in o tem, koliko bomo družbenim dejavnostim namenili. Delavci v združenem delu se torej res združujemo — ob skupnih ciljih in enotnih interesih za kar najskladnejši družbeni razvoj naše občine.

Morda se kdo med nami vprašuje — zakaj zdaj spet ti družbeni dogovori? Zakaj razprave? Saj vemo, da moramo dati sredstva za vzgojo in izobraževanje, za kulturo, za zdravstvo, telesno kulturo in otroško varstvo, za pokojninsko-invalidsko zavarovanje in za zaposlovanje ter proračunske potrebe. Saj smo dajali že doslej. In z družbenimi dogovori, bo kdo rekel, sploh nič ne spreminjamo.

Ali je to res? Poglejmo.

V ustavo smo zapisali misli, da delo združujemo in da imajo vsi delavci v združenem delu enakopravni položaj. Pri tem smo zlasti mislili na združevanje gospodarske dejavnosti in družbenih dejavnosti. Na to, da obe ti področji združenega dela s kakovostnimi prizadevanji dajeta osnove za celovit, uspešen družbeni razvoj. Ali kot radi rečemo — brez znanja, ni dobrega dela. Če nismo zdravi, trpi proizvodnja. In podobno. Gre torej za to, da obojestransko izvednomo soodgovornost za produktivnost

našega dela. Medsebojno odvisnost vsake dejavnosti v združenem delu. Naše družbeno in osebno bogastvo bo tem večje, čimbolj bodo napredovali vsi deli združene proizvodnje — gospodarstvo, šolstvo, zdravstvo in drugi. Zato bomo izvedli menjava dela — se dogovorili za njegovo vrednotenje, obseg in kakovost.

V ustavo smo namreč tudi zapisali, da se spreminja položaj delovnega človeka, da mora vsak delavec razpolagati s sadovi svojega dela. Kaj pa to pomeni? Če bi vas sedaj kdo vprašal, koliko dajete od svojega bruto osebnega dohodka za šole, bi bili najbrž v zadregi. Zato, ker je država v preteklosti predpisala prispevek in mi niti nismo vedeli, pa tudi prav malo vplivali smo lahko na to, koliko RESNICNO USTVARIMO, KOLIKO NAMENJAMO ZA DRUŽBENE POTREBE IN KOLIKO NAM OSTANE V KUVERTI. Po družbenih dogovorih naša plačilna kuverta ne bo nič debelejša ali tanjša. Odvisna bo pač od produktivnosti dela. Od rezultatov dela.

Kljub temu pa je velika sprememba — vedeli bomo, kam gre razlika med našo bruto in neto plačo. Še več — danes boste prebrali programe dela družbenih dejavnosti, njihove načrte in finančne zahteve. Pa boste v razpravi morda rekli — temu področju bi morali nameniti več, ker zaostaja v razvoju. Ta samoupravna interesna skupnost pa bi morda lahko izpustila iz programa dela

to in to. Bodimo kritični. Odzivni. Resnično se dogovarjamo. Kajti le na ta način bo ta prvi družbeni dogovor dejansko dogovor med enakopravnimi delavci v združenem delu.

Ko bomo v razpravi pretresali programe in finančne zahteve, jih dopolnili in sprejeli, delo še ne bo končano. Podpisali bomo še samoupravne sporazume. V takem sporazumu bo dopolnjen program dela samoupravne interesne skupnosti, viri za financiranje, nadzor nad izvajanjem sporazuma in tudi to, kako bomo usklajevali naše dogovore, če se v čem ne bomo sporazumeli.

Danes je torej šele začetek dogovarjanja. Začetek dejanskega spreminjanja družbenoekonomskega položaja delavca, ki bo razpolagal z ustvarjenim dohodkom in čedalje bolj neposredno vplival na njegovo delitev, za obnavljanje in razvoj gospodarstva in za celotno skupno in splošno porabo v občini, na območju in v republiki.

Velika je naloga osnovnih sindikalnih organizacij, organizacij SZDL in komunistov, da bo razprava o družbenih dogovorih široka. Množična. Dobro pripravljena. Da bo vsak delavec prejel v roke programe interesnih skupnosti. Gre namreč za veliko politično, delavsko akcijo. 30.000 zaposlenih je danes dobilo Novi tednik. In z njim predlog družbenih dogovorov. Vsak med nami mora dejavno sodelovati v izpeljavi teh dogovorov.

J. VOLFAND

ŠE DOSTI DELA

USKLAJEVANJE SPLOŠNE IN SKUPNE PORABE ZA LETO 1974 V OBČINI CELJE

Z resolucijo o družbeno ekonomski politiki in razvoju SR Slovenije ter neposrednih nalogah v letu 1974 je sprejeto načelo, da bodo na področju družbenih dejavnosti imele prednost predvsem naloge, ki bodo prispevale k učinkovitejšemu gospodarjenju in povečevanju produktivnosti dela. Razmerja v delitvi družbenega proizvoda in rast vseh oblik porabe pa morajo biti podrejena načelom stabilizacijske politike. Zato bodo dohodki vseh koristnikov splošne in skupne porabe rasli počasneje od družbenega proizvoda. Za SR Slovenijo je predvideno, da bo porast nominalnega družbenega proizvoda znašal 23 odst., splošna in skupna poraba pa lahko poraste največ za 19 odstotkov.

V občini Celje so družbeni in finančni načrti gospodarstva za letos dokaj ugodni. Izhajajo iz rezultatov preteklega leta in kažejo, da je celjsko gospodarstvo prelomilo stagnacijo in začelo relativno hitreje napredovati, kar velja zlasti za industrijo, ki se je s pospešeno modernizacijo začela intenzivneje razvijati. Letos pričakujemo večje učinke in porast družbenega proizvoda glede na velika investicijska vlaganja v rekonstrukcije in modernizacije v zadnjih letih.

V skladu z rastjo družbenega proizvoda, ki naj bi se letos povečal za 28 odst., in sporazumno z načelom, da mora skupna in splošna poraba zaostajati vsaj za 4 odst. za nominalno rastjo družbenega pro-

izvoda, so tudi programi dela samoupravnih interesnih skupnosti in dela v okviru proračunske porabe bili usklajevani v predhodnem postopku. Rezultati tega usklajevanja so prikazani v naslednji tabeli:

Predlogi in poraba sredstev skupne in splošne porabe za leto 1973/74

Porabniki	Realizacija 1973	Predlog za 1974	Indeks
Proračun občine	66.180.814	77.855.855	117
Temeljna izobr. skup.	39.085.497	57.030.015	146
Temeljna kulturna skup.	8.148.050	11.164.766	137
Telesno-kulturna skup.	5.099.250	6.393.766	125
Skupnost otr. varstva	4.583.000	5.460.000	119
Zavod za zaposlovanje	2.133.453	2.414.018	113
skupaj	125.230.064	160.368.420	128

Iz pregleda predlogov in porabe izhaja, da so bili v predhodnem postopku usklajevanja porabnikov doseženi skupni predlogi na indeksu 128, to je za 28 odstotkov več kot je znašala poraba v preteklem letu. Glede na porast družbenega proizvoda v občini Celje za 28 odst. ter na potrebno zaostajanje splošne in skupne porabe za to rastjo vsaj za 4 odst., vidimo, da usklajenosti do časa objave programov dela še nismo dosegli. Dokončno usklajitev bo potrebno doseči v smislu sprejete resolucije in družbenih dogovorov v republiki in občini v času javne obravnave predloženih programov. Pripomniti pa je treba, da je v letošnjem programu temeljne kulturne skupnosti in telesno kulturne skupnosti vključeno tudi sofinanciranje republiških skupnosti in sicer republiški kulturni skupnosti 2.332.939 in republiški telesnokulturni skupnosti 1.111.968 din, skupaj torej 3.444.907 din. Če upoštevamo, da lani teh prispevkov ni bilo, potem je v primerjalni porabi treba ta znesek odšteti, kar pomeni, da smo v dosedanjem postopku dosegli in deks 125.

Sam proračun glede na viro dohodkov še tudi ni usklajen ter znaša razlika 2.065.855 din, kar bo treba znižati v nadaljnji obravnavi.

V tem prikazu nista zajeti skupnosti zdravstvenega varstva ter pokojninsko invalidskega zavarovanja, ki prikazujeta svoja programa v regijskem oziroma republiškem programu.

V času javnih obravnav predloženih delovnih in finančnih programov nas čaka obsežno in odgovorno delo, da te programe uskladimo z osnovnimi izhodišči racionalnosti, varčnosti in učinkovitosti delovanja vseh družbenih služb.

inž. DUSAN BURNIK

KAJ HOČEMO

S predlogom programa dejavnosti interesnih skupnosti, s ponazorilom o gibanjih proizvodnje, storilnosti in doseganju družbenega proizvoda v celjski občini in z drugimi nakazanimi akcijami se celjski delavci združujemo ob enotnih ciljih in interesih. Vemo, kaj hočemo. Želimo po- poinejši samoupravni položaj delavca, takega, kot ga zahtevajo ustavne spremembe. Hočemo večjo učinkovitost in storilnost gospodarstva. Več naložb in hitrejši razvoj gospodarstva. Več izvirnosti, pobud in ustvarjalnih naporov. V Celju moramo na področju kadrovske politike in šolstva, zlasti z gradnjo tehniškega centra in šole za zdravstvene delavce, pa z razvojem višjega šolstva, usposobiti strokovne kadre za bogatejši tehnološki razvoj v našem združenem delu. Na področju družbenega standarda in socialne politike so načrtna gradnja stanovanj, dvig osebnih dohodkov, skladen s povečano storilnostjo in ustvarjenim dohodkom ter nadaljnja razširitev otroškega varstva, razmah telesne kulture, delavske rekreacije in večja socialna varnost delovnega človeka najpomembnejši cilji. Združiti moramo tudi naše sile za gradnjo turistično-rekreacijskega središča na Golovcu.

Vse naše načrte, zapisane tudi v srednjeročnem programu razvoja občine Celje, bomo uresničili še z večjo družbenoekonomsko povezanostjo, z enotnostjo in še odgovornejšo integracijo naporov družbenopolitičnih, samoupravnih, gospodarskih in drugih dejavnikov v Celju.

To, kar hočemo, moramo doseči.

LETOS NAJVEČ STANOVANJ

Na področju stanovanjskega gospodarstva pričakujemo svojevrsten rekord. Letos naj bi bilo zgrajenih toliko stanovanj kot doslej še nikoli. Po podatkih celjskih gradbenih podjetij povzemamo, da je bilo na dan 31. decembra lani v gradnji 512 stanovanj v družbenem sektorju. Vsa ta stanovanja bodo končana in vseljiva letos!

Poleg teh stanovanj v družbenem sektorju je v gradnji še okoli 100 stanovanjskih hiš v privatni lasti, od katerih jih bo gotovih več kot 60.

V nova stanovanja se bodo v glavnem vselili delavci. Sicer pa vsi zaposleni v občini odvajajo od svojih bruto osebnih dohodkov 6 odstotkov za stanovanjsko graditev. Gradnjo stanovanj pa naj bi financirali tudi s pomočjo bančnih kreditov ter s privarčevanimi sredstvi občanov, ki so se odločili za to obliko varčevanja.

V organizacijah združenega dela trenutno poteka akcija za združitve 40 odstotkov sredstev prispevka za stanovanjsko graditev. Ta sredstva naj bi združili pri Ljubljanski banki, z njimi pa naj bi razpolagala samoupravna stanovanjska skupnost. Ta sredstva so izključno namenjena za graditev stanovanj.

VSEM OTROKOM ENAKE POGOJE

Pri financiranju vzgoje in izobraževanja letos upošteva TIS v prvi vrsti stalne naloge in v prejšnjem obdobju začete akcije. Hkrati si prizadeva doseči čim bolj enake pogoje vzgoje in izobraževanja za vse učence v občini. Nadaljnja skrb bo posvečena posodabljanju pouka, uvajanju nove tehnologije v izobraževanju in ne nazadnje uresničitvi načrta za gradnjo novih šolskih objektov. Slednje skupaj z občinskim skladom za gradnjo osnovnih šol in vzgojno varstvenih zavodov.

Predšolska vzgoja

TIS financira vzgojno delo v vzgojno varstvenih ustanovah, priprave za vstop v osnovno šolo (mala šola) in testiranje novincev zaradi ugotavljanja njihove zrelosti pred vstopom v osnovno šolo.

Konec leta 1973 je bilo v 79 oddelkih vključenih 1.465 ali 27,7 odst. vseh predšolskih otrok. Skupno je zaposlenih 118 vzgojiteljic in varuš ter 46 drugih delavcev.

V malo šolo je vključena celotna generacija otrok pred vstopom v osnovno šolo. V 35. oddelkih je bilo leta 1973 890 otrok.

S testiranjem šolskih novincev so psihološke službe ugotovljale zrelost za 50 odst. otrok pred vstopom v osnovno šolo.

Za financiranje predšolske vzgoje v sedanjem obsegu in navedenih dejavnostih bo letos potrebnih 8.025.644 din. Z upoštevanjem povečanega obsega dejavnosti VVZ, pri čemer je predvidenih 10 novih predšolskih oddelkov z 200 novimi mesti, zatem s povečanjem števila ur v mali šoli od 96 na 120 oziroma 220 na podružničnih šolah in za testiranje 75 odst. šolskih novincev, bi potrebovali 8.819.470 din.

OSNOVNE, POSEBNA, GLASBENA ŠOLA

V celjski občini je 18 osnovnih šol (6 popolnih, 4 centralne in 8 podružničnih) zatem 1 posebna šola, 1 glasbena šola in pionirski dom.

V šolskem letu 1973/74 je:

v osnovnih šolah 7.008 učencev in 252 oddelkov v posebni šoli 359 učencev in 34 oddelkov v glasbeni šoli 290 učencev in 12 oddelkov v pionirskem domu 383 učencev in 17 oddelkov V oddelkih podaljšane bivanja je 466 učencev in 21 oddelkov.

Skupaj v varstvu 849 ali 11,7 odst. vseh šoloobveznih otrok.

V teh zavodih je zaposlenih 702, od teh 529 prosvetnih delavcev.

Administrativnega in finančnega osebja je 29 in tehničnega 144.

Za financiranje sedanjega obsega omenjenih dejavnosti v letu 1974 je potrebnih 39.278.766 din. Če pa bi upoštevali razširjeni obseg teh dejavnosti kot so npr. novi oddelki, prostovoljne dejavnosti po novem predmetniku, amortizacija opreme in učil, modernizacija pouka, izpolnitev strokovnih posvetovalnih služb, bi potrebovali skupaj 41.203.680 din.

OSTALE DEJAVNOSTI

Poleg redne osnovne dejavnosti šol, ki obsega pouk po predmetniku, dopolnilni pouk, varstvo učencev, šolsko svetovalno službo, strokovno izpopolnjevanje delavcev, stimulacijo učiteljev na težavnih delovnih mestih, skupne potrebe zaposlenih in materialne stroške, zagotavlja TIS tudi sredstva za: šolo v naravi (plavalni in smučarski tečaj), izredni študij prosvetnih delavcev, štipendije, prevoze učencev, določen program Delavske univerze, pedopsihološke ambulante, amortizacijo nepremičnin, regresiranje obveznih ekskurzij, pomoč otrokom pri šolski prehrani, brezplačne učbenike, delo samoupravnih organov, službe, bančne stroške, stanovanjski sklad, razne prireditve, tekmovanja, akcije in publikacije ter obvezno rezervo.

Za financiranje sedanjega obsega omenjenih dejavnosti bi potrebovali 4.715.160 din, če pa upoštevamo razširjen program teh dejavnosti (celotno financiranje oddelkov za osnovne šole za odrasle pri Delavski univerzi, prostovoljne aktivnosti po novem predmetniku, prevzem financiranja šolske prehrane od občinskega centra za socialno delo), bi potrebovali skupaj 7.056.865 din.

Uskladitev OD na področju vzgoje in izobraževanja je predvidena z gibanji v gospodarstvu v letu 1974 več sredstev.

Rekapitulacija potrebnih sredstev:

Predšolska vzgoja:	
po dosedanjem obsegu	8.015.640 din
po razširjenem obsegu	803.826 din
skupaj	8.819.470 din
Osnovne šole, posebna šola, glasbena šola, pionirski dom:	
po dosedanjem obsegu	39.278.766 din
po razširjenem obsegu	1.924.914 din
skupaj	41.203.680 din
Ostale dejavnosti:	
po dosedanjem obsegu	4.715.160 din
po razširjenem obsegu	2.341.705 din
skupaj	7.056.865 din
Skupaj vse dejavnosti:	
po dosedanjem obsegu	52.009.570 din
po razširjenem obsegu	5.070.445 din
skupaj	57.080.015 din

NAŠE KRATICE

TIS — temeljna izobraževalna skupnost
TKS — temeljna kulturna skupnost
TTKS — temeljna telesna kulturna skupnost
TSOV — temeljna skupnost otroškega varstva
OD — osebni dohodek
VVZ — vzgojno varstveni zavod

ZA MNOŽIČNO TELESNO KULTURO

Temeljna telesnokulturna skupnost si zastavlja v letu 1974 naslednje programske cilje:

- nadaljevati z razvojem množičnosti in rekreacije,
- ohraniti kvalitetne dosežke na ravni 1973 in racionalizirati dejavnost društva,
- izboljšati nekatere osnovne pogoje za dejavnost.

Te cilje bo dosegla z naslednjim:

RAZVOJ MNOŽIČNOSTI

Glede na spoznanje, da telesna kultura zagotavlja delovno in obrambno sposobnost ter zadovoljnegi delovnega človeka in občana, je razvoj množičnosti prvenstvena naloga skupnosti. Množična telesnokulturna dejavnost po potekala preko kolektivov delovnih organizacij, šolskih športnih društev in krajevnih skupnosti. Osnovni nosilci dejavnosti bodo: zveza za športno rekreacijo, ustrezni organi delovnih organizacij, zveza za temeljno telesno vzgojo, šolska športna društva in vzgojno varstvene ustanove, ustrezni organi v krajevnih skupnostih, TVD Partizan, komisija za rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu, rekreacijske komisije pri športnih organizacijah, nekatere druge organizacije (planinci, taborniki, turistična društva itd.).

Za uresničitev tega cilja bodo potekale naslednje dejavnosti:

- nadaljevali bomo s sindikalnimi športnimi igrami,
- v TRIM akcije bodo vključeni tudi tisti občani, ki doslej v njih niso sodelovali. Zato bodo organizirane posebne TRIM akcije, prav tako izleti in pikniki s TRIM vsebino,
- organizirana bo takšna dejavnost v TVD Partizan, da bodo ta društva postajala nosilec rekreativne dejavnosti v krajevnih skupnostih,
- v krajevnih skupnostih bodo ustanovljene posebne komisije za organizacijo izletov, aktivov za rekreacijo v naseljih in sploh za rekreativno dejavnost v krajevnih skupnostih,
- v okviru športnih organizacij bodo ustanovljeni novi aktivni za rekreacijo,
- v okviru šolskih športnih društev se bodo nadaljevala določena tekmovanja, ki jih nakazuje republiški program. Posebna pozornost bo posvečena dejavnosti v šolah, organizirani bodo pohodi po poteh NOB,
- organiziran bo množični nastop v okviru tedna telesne kulture,
- za predšolsko mladino bodo organizirane dejavnosti v okviru vrtcev in na posameznih šolskih igriščih,
- organizirane bodo pionirske igre, kurirčkova pošta ter jubilejne dvajsete mladinske igre bratstva in enotnosti,
- organizirana bodo različna usposabljanja organizatorjev in strokovnih delavcev za rekreacijo,
- še naprej bodo odprte možnosti za korekturno vadbo, zlasti za invalide in šolske otroke,
- z organizacijo izposojevalnic rekvizitov bodo razširjene možnosti za posamično in neorganizirano dejavnost.

KVALITETNI ŠPORT

V spoznanju, da je treba zagotoviti občanom doseganje vrhunskih športnih dosežkov in da je kvalitetni šport tudi eden izmed pogojev za množičnost, razen tega da nudi ustrezno razvedrilo in da predstavlja Celje v širši domovini in izven nje, bo skupnost:

- financirala program delovanja v tistih osnovnih organizacijah, za katere smatra, da imajo možnost za doseganje dobrih rezultatov v republiškem, zveznem in mednarodnem merilu. Pri vsaki panogi bo financirala le eno osnovno organizacijo,
- od kvalitetnih prireditev bo financirala: atletski memorial Ferda Skoka, košarkarsko prireditev, waterpolo turnir, rokometni turnir, smučarsko prireditev,
- pri nagrajevanju kadrov bo izhajala iz samoupravnega sporazuma o delitvi OD. Zaposlenim bo zagotavljala sredstva v celoti, amaterske delavce pa nagrajevala smiselno. Posebno pozornost bo posvetila priznanjem posameznikom, še zlasti glede na priznanje vsakih pet let, ki se letos podeljujejo,
- za dogovorjene prioritete panoge bo potrebno zagotoviti tudi minimum opreme in rekvizitov,
- za vrhunske tekmovalce, ki imajo ustrezne nazive, bo zagotavljala v skladu z vsemi normami sredstva za nadomestila, štipendiranje ali potne stroške,
- ustanovila bo pionirske šole kot vez med množičnostjo in kvaliteto za tiste športe, ki imajo ustrezne pogoje za razvoj.

IZBOLJŠANJE POGOJEV

Da bo lahko potekala programirana dejavnost, bo TTKS izboljšala tudi nekatere osnovne pogoje, ki zadevajo vzdrževanje objektov, gradnjo novih, pri čemer bodo imeli objekti za rekreacijo prednost, zatem bo skrbela za stalno usposabljanje strokovnih, organizacijskih, tehničnih in administrativnih kadrov itd. Posebna skrb bo posvečena strokovni službi v TTKS, propagandi in prav tako zdravstvenemu varstvu športnikov.

FINANCIRANJE

Za uresničenje programa predlaga TTKS skupne dohodke v višini 5.281.798 din, pri čemer so vračunani dohodki iz prispevka OD, lastni dohodki ter odvod republiški skupnosti za sofinanciranje republiškega in zveznega programa.

Tudi izdatki, ki so usklajeni z dohodki, izhajajo iz predloženega programa, pri čemer se bo povečal delež na račun množičnosti, medtem ko se bodo sredstva za kvalitetni šport ohranila na lanskoletni ravni. Pri tem bo TTKS upoštevala povečanje nekaterih izdatkov in prav tako določila samoupravnega sporazuma o delitvi OD.

IZGRADNJA SREDNJE TEHNIŠKE ŠOLE

Izgradnja srednje tehniške šole v Celju je nujna potrebna, ker šola za redno, uspešno in nemoteno delo sploh nima ustreznih prostorov. Razen tega bi bilo treba to šolo še močno razširiti, ker je manjkanje tehničnih kadrov v celjski regiji izredno veliko. Zato je izgradnja te šole predvidena tudi srednjeročnem načrtu. Sredstva za izgradnjo pa morale prispevati delovne organizacije, ki tehniške kadre potrebujejo. Predlog financiranja izgradnje pa sloni na:

- principu samoupravnega sporazumevanja družbenega dogovarjanja ob upoštevanju, da gospodarstvo prispeva za srednje šolstvo iz dohodka TOZ,
- še veljavni participaciji 30 odst. sredstev republiške izobraževalne skupnosti,
- odstotek udeležbe učencev, posameznih občin, ki obiskujejo TSS (po podatkih iz leta 1973),
- etapni izgradnji šole s tem, da je I. etapa planirana na dve leti, celotna gradnja pa na tri leta.

Financiranje: Vrednost celotne investicije po predračunu znaša:

I. faza izgradnje znaša	52.000.000
od tega: — gradbena in obrtniška dela	28.000.000
— oprema	20.000.000
— zunanja ureditev	3.000.000
— 30 odst. delež RISK, bi	5.000.000

Če odštejemo 30 odst. delež RISK, bi

regija morala prispevati:

— za celotno investicijo	34.632.000
— za I. fazo	19.600.000

Izhajajoč iz vpisa učencev v šolskem letu 1971/72 po občinah bi znašal delež občin:

Občina	vseh učencev 1971/72	potrebna sredstva I. faza II. faza
Štev.	%	1974 1975 po 1.10
Celje	284 58,7	5.752.600 5.752.600 8.823.000
Laško	18 3,7	362.600 362.600 556.000
Sl. Konjice	34 7,0	686.000 686.000 1.052.000
Sentjur	20 4,1	401.800 401.800 616.000
Zalec	78 16,1	1.577.800 1.577.800 2.420.000
Šmarje	40 8,3	813.400 813.400 1.247.000
Mozirje	10 2,1	205.800 205.800 315.000
Skupaj	484 100,0	9.800.000 9.800.000 15.032.000

Izhajajoč iz načel, da pomeni vlaganje v srednje šolstvo neposredno naložbo za dvig produktivnosti bi gospodarstvo Celja (brez trgovine in gostinstva) iz predvidenega ustvarjenega družbenega proizvoda v letu 1974 v višini 1.500.000.000, dinarjev prispeval v letošnjem letu 0,37 odst. družbenega proizvoda.

STRUKTURA BRUTO OSEBNEGA DOHODKA

Da bi lažje razumeli, koliko bo delavec od bruto osebnega dohodka plačeval za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti in drugo, posredujemo strukturo delitvi lani in osnutek za letos:

BRUTO STOPNJA BRUTO OD ZA LETO 1973

1.000,00 neto izplačilo	
2,30 34,80	din za občinski proračun
2,30 34,80	din za temeljno izobraževalno skupnost
3,44 52,00	din za Republiško izobraževalno skupnost
0,20 3,00	din za zaposlovanje
7,48 113,10	din za zdravstveno zavarovanje
14,70 222,20	din za pokoj. in invalidsko zavarovanje
2,98 45,00	din za otroški dodatek
0,45 6,80	din za otroško varstvo
33,85 1.511,70	
6 90,70	din za stanovanjsko izgradnjo
0,66 10,00	din za Bosansko Krajino
1,76 26,60	din za nesrečo pri delu
42,27 1.639,00	

BRUTO STOPNJA BRUTO OD ZA LETO 1974 — (PO OSNUTKU)

1.000,00 neto izplačilo	
4,35 59,75	za temeljno izobraževalno skupnost
0,79 10,85	za temeljno kulturno skupnost
0,54 7,40	za temeljno tel. kulturno skupnost
0,47 6,45	za temeljne skupnosti otroškega varstva
2,32 31,85	za skupnost otroškega varstva SR Slovenije
11,40 156,50	za skupnost pokoj. in invalidskega zavarovanja
7,10 97,50	za skupnost zdravstvenega varstva
0,19 2,60	za skupnost za zaposlovanje
27,16 1.372,90	
6 83,90	za stanovanjsko izgradnjo
0,66 9,80	za Bosansko Krajino
33,82 1.466,60	

Po predlaganem osnutku bruto osebnega dohodka leto 1974 se izloča iz dosedanjega bruto osebnega dohodka stopnja prispevka za Republiško izobraževalno skupnost, stopnja prispevka za nesrečo pri delu in znižanje stopnje prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. S upravnimi interesne skupnosti bi se v letu 1974 finančno izločilo iz dohodka temeljnih organizacij znižanje dela in to:

- Izobraževalna skupnost SR Slovenije po stopnji 11,
- Raziskovalna skupnost SR Slovenije 1,
- Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja SR Slovenije 9,
- Skupnost zdravstvenega zavarovanja 3,

Po predlaganem osnutku bruto osebnega dohodka leto 1974 bi delavec plačeval za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti 466,60 din pri izplačilu 1.000,00 osebnega dohodka, kar je za 172,40 din manj kot v 1973 ker bi se za del potreb za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti plačevalo iz prispevka iz dohodka TOZD.

ZA NAŠE NAJMLAJŠE

PROGRAM IZVAJANJA OTROŠKEGA VARSTVA V SR SLOVENIJI IN V OBČINI CELJE V LETU 1974

Nekatere naloge s področja otroškega varstva uresničuje skupnost otroškega varstva na nivoju republike preko republiške skupnosti, za kar je potrebno združevati tudi finančna sredstva. Te naloge so: izplačevanje otroškega dodatka, pomoč za opremo novorojenca, pomoč nezaposlenim razvitim občinam ter druge naloge, ki imajo pomen za vso republiko. Za uresničevanje le-teh je potrebno združevati sredstva na širši solidarnostni osnovi.

V letu 1974 predlagamo, da se na nivoju republike združujejo sredstva za uresničitev naslednjih nalog:

Denarne dajatve družinam

- Otroški dodatek za otroke delavcev:

I. varianta:

Poprečje na druž. člana (din mes.)	Za prvega otroka din	Za drugega in nasled. otroke	Število otrok v rep.
do 700	160	240	
700 do 900	130	200	
900 do 1.200	95	150	297.000

Skupno potrebna sredstva 640 milijonov din.

II. varianta

Poprečje na druž. člana (din mes.)	Za prvega otroka din	Za drugega in nasled. otroke	Število otrok v rep.
do 700	160	240	
700 do 900	130	200	279.000
900 do 1.100	95	150	

Skupno potrebna sredstva 616 milijonov din.

(V občini Celje je bilo septembra 1973 8.580 otrok, ki prejema otroški dodatek.)

- Otroški dodatek za otroke iz socialno šibkih kmečkih družin bi prejemalo 25.000 otrok v višini 95 din mesečno. Potrebna sredstva 30 milijonov din.

(V občini Celje prejema dodatek 420 kmečkih otrok.)

- Posebni dodatek za otroke samohranilcev prejema 30.000 otrok po 50 din mesečno. Potrebna sredstva 20 milijonov din.

- Posebni dodatek za težje prizadete otroke prejema 3.000 otrok po 85 din mesečno. Potrebna sredstva 3 milijone din.

- Pomoč za opremo novorojenca za 32.000 otrok po 600 din, kjer je poprečni dohodek na člana družine do 900 din in po 300 din vsi drugi. Potrebna sredstva 11 milijonov 500 tisoč din.

- Za službo, ki izvaja postopek 10 milijonov 500 tisoč dinarjev.

POMOČ MANJ RAZVITIM OBMOČJEM

- Za kreditiranje gradnje 600 mest v vzgojno varstveni dejavnosti v višini 50 odst. investicijskih stroškov; za subvencioniranje cene za dnevno varstvo 3.800 predšolskih otrok v višini 10 odst. celotne cene; za pomoč pri usposabljanju 3.800 kmečkih otrok prizadetih v telesnem in duševnem razvoju. Potrebna sredstva 14 milijonov din.

DRUGE OBVEZNOSTI

- Obresti za kredite 4 milijone 800 tisoč din.
- Za stroške strokovne službe republiške skupnosti in stroške dela samoupravnih organov 1 milijon 200 tisoč dinarjev.
- Obvezna 1 odst. rezerva 6 milijonov din.

NOVA NALOGA

Podaljšanje porodniškega dopusta zaradi nege in varstva otroka vsem zaposlenim materam do otrokovega izpolnjenega 6. meseca starosti in polovični delovni čas mater do otrokovega 8. meseca starosti. Potrebna sredstva 12 milijonov 700 tisoč din.

SKUPNA SREDSTVA

A. Če bi sprejeli otroški dodatek po I. varianti je potrebno zagotoviti v SRS 773.700.000 din (to predstavlja za 37 odst. več sredstev kot v letu 1973).

B. Če bi sprejeli otroški dodatek po II. varianti, je potrebno zagotoviti v SRS 749.700.000 din (to predstavlja za 33 odst. več sredstev kot v letu 1973).

Za izpeljavo celotnega programa bi znašala stopnja prispevka:

— po I. varianti 2,58 odst. od izplačanega osebnega dohodka

— po II. varianti 2,49 odst. od izplačanega osebnega dohodka

Zaradi različne materialne sposobnosti gospodarstva v slovenskih občinah je nujno solidarnostno združevati sredstva na območju republike, sicer bi se socialne razlike med otroki bistveno povečale, kar pa bi bilo nevzdržno. Za ilustracijo naj povemo, da so delavci celjske občine v letu 1972 solidarnostno prispevali za otroke v drugih občinah 3.334.400 din (v letu 1973 je bila stopnja 2,31 odst.). Program otroškega varstva v občini Celje pa dodatno vsebuje naslednje naloge:

Na podlagi petletnega programa razvoja otroškega varstva v občini Celje bo skupnost otroškega varstva v 1974. letu uresničila naslednje naloge:

- Dnevno varstvo predšolskih otrok
- Izgradnja novih mest v vzgojno varstvenih zavodih (vrtcih);

— zgraditev vrtca v Štorah za 100 predšolskih otrok v vrednosti 3.322.000 din,

— adaptacija prostorov ob osnovni šoli »Franca Kranjca« na Polulah za 40 predšolskih otrok v vrednosti 575.000 din,

— odkup, ureditev in oprema 2 stanovanj v soseski Otok za 40 predšolskih otrok v vrednosti 590.000 din.

Z izgradnjo navedenih novih mest bomo zajeli v dnevno varstvo dodatnih 180 predšolskih otrok. Tako bomo zajeli v družbeno varstvo 1.708 otrok oziroma 28,4 odstotka predšolskih otrok.

V skladu s programom bomo v 1975. letu zgradili vrtec v soseski Lava-Ostrožno za 140 predšolskih otrok. Za to investicijo bi brez morebitnih podražitev potrebovali 4.200.000 din. Iz letošnjih sredstev bomo za to nalogo izdvojili 1.112.000 din.

2. Dograditev pomožnih prostorov za hrambo inventarja in igral v vrtcu Zarja v Drapšinovi ulici in za preureditev prostorov v bloku 107 za nemoteno delovanje vrtca. Potrebna sredstva: 220.000 din.

3. Izgradnja otroških igrišč za predšolske otroke v krajevnih skupnostih. Potrebna sredstva: 100.000 din.

4. Razširjena dejavnost vrtcev:

— potujoči vrtci kot oblika organizirane družbene vzgoje kmečkih predšolskih otrok v Smartnem v Rožni dolini, Strmcu, Socki, Frankolovem in Svetini. Zajetih je 120 otrok, ki bodo imeli 90-urni program. Stroški 80.000 din,

— kulturna vzgoja otrok. Kulturne prireditve za 3.500 predšolskih otrok iz vseh krajev občine. Stroški 16.000 din. Poleg tega še dramska predstava za 1.000 otrok. Stroški 10.000 din.

— nova oblika dnevnega varstva dojenčkov v drugih družinah (zaradi pomanjkanja mest za dojenčke v ustanovah) v soseski Otok. V to varstvo bomo zajeli 20 dojenčkov. Stroški kot pomoč materam po enakih kriterijih kot v vrtcih — 72.000 din.

B. Ostale dejavnosti v korist otrok

1. Posvetovalnica za predšolske otroke, prizadele v telesnem in duševnem razvoju, ki deluje pri predšolskem dispanzerju zdravstvenega doma Celje. Letno je v obravnavi 300 otrok. Stroški se delijo na tri financerje, delež skupnosti otroškega varstva za leto 1974 je 150.000 din.

2. Razširitev in preureditev šolske kuhinje na Dobrni. Stroški 140.000 din.

3. Popravila stavbe, ureditev kuhinje in nadomestilo iztrošene opreme v otroškem počitniškem domu v Baški (letno letuje 700 otrok). Stroški 150.000 din.

C. Denarne družbene pomoči socialno ogroženim otrokom

1. Doplačilo pri plačevanju oskrbnih stroškov v vrtcih za 50 socialno ogroženih otrok. Stroški 210.000 din.

2. Doplačila za letovanja 140 socialno ogroženih otrok (kmečki in drugi, katerih starši niso zaposleni). Stroški 100.000 din.

D. Obveznosti za investicije v vrtcih iz preteklih let

1. Obveznosti za vrtec na Otoku III (zgrajen konec 1973. leta) znašajo 200.000 din.

2. Odplačevanje kreditov za vrtec na Dolgem polju, za vrtec na Hudinji in Pionirski dom. Obveznosti za 1974. leto znašajo 990.000 din.

E. Ostale obveznosti

1. Stroški za izvajanje strokovne službe v letu 1974 so planirani v višini 210.000 din. V tem so vračunani stroški gradbenega nadzora za vse predvidene investicije.

2. Stroški za delovanje organov skupnosti otroškega varstva znašajo 30.000 din.

3. Bančni stroški 20.000 din.

4. 1 odstotek obvezna rezerva — 83.000 din.

Za izvedbo predlaganega programa je treba v 1974. letu združiti 8.380.000 din.

PREDLOG FINANCIRANJA V LETU 1974

1. Prispevek delavcev in upokojen- cev po stopnji 0,45 od bruto osebnega dohodka in 0,40 od izplačanih po- kojnin.	5.460.000 din
2. Samoprispevek občanov	800.000 din
3. Vrnjen depozit od vrtca Otok III	420.000 din
4. Prenešana sredstva iz leta 1973	1.700.000 din
SKUPAJ	8.380.000 din

KULTURA NI POKRITA

Kulturna skupnost Celje zajema vse poklicne in amaterske kulturne dejavnosti na območju občine Celje, ki je po zgodovinskem razvoju postalo tretje največje slovensko kulturno središče. Zaradi tega zadovoljujejo celjske kulturne dejavnosti kulturne potrebe delovnih ljudi ne samo na območju občine Celje, temveč tudi v širši regiji in celo preko nje. Delovnim ljudem nudijo glavno možnost za pasivno kulturno udejstvovanje poklicni kulturni zavodi, medtem ko si v skladu s svojimi nagnjenji za aktivno kulturno udejstvovanje lahko izbirajo iz pestre palete amaterskih kulturnih dejavnosti.

Za muzejsko dejavnost na celjskem območju bosta skrbela MUZEJ REVOLUCIJE, ki zbira, hrani in prikazuje gradivo iz zgodovine delavskega gibanja in NOV ter POKRAJINSKI MUZEJ Celje, ki zbira, hrani in proučuje ter razstavlja zgodovinsko gradivo iz celjske regije od prazgodovine do polpreteklosti. Zbranih je nad 30.000 muzealij. Poleg stalnih raz-

stav pripravljata oba muzeja tudi tematsko zaokrožene občasne razstave.

Za knjižničarsko dejavnost bosta skrbeli Studijska knjižnica Celje in Mestna ljudska knjižnica, ki sta skupaj z vsemi ljudskimi knjižnicami in knjižnimi izposojevalnicami na obrobju občine združeni v novo OSREDNJO KNJIŽNICO CELJE. Medtem ko nudi Studijska knjižnica delovnim ljudem predvsem knjige za študij in strokovno izpopolnjevanje (na voljo je tudi zamejska strokovna literatura) — skupaj preko 100.000 knjižnih enot, je v ostalih knjižnicah na voljo še nad 80.000 poljudnoznanstvenih knjig in leposlovja.

Za gledališko dejavnost bo skrbelo SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE Celje z 8 uprizoritvami za odrasle in 1 mladinsko s skupaj 190 do 200 predstavami v Celju in okrog 60 na gostovanjih Organizirali bodo tudi gledališke karavane. Hkrati bo gledališče omogočilo več gostovanj tujih kvalitetnih gledališč. Za aktivno gledališko udejstvovanje delovnih ljudi skrbi več amaterskih gledaliških družin, predvsem Amatersko gledališče »ZELEZAR« Celje-Store in Prosvetno društvo »ZARJA« Trnovlje.

Za ohranjanje kulturnih dobrin in zakladov iz preteklosti bo skrbel ZAVOD ZA SPOMENISKO VARSTVO, ki razen dokumentiranja in proučevanja kulturnozgodovinskih spomenikov načrtuje v letu 1974 še obnovitvena dela na gradovih Celje in Lemberg ter na taborni cerkvi na Svetini. ZGODOVINSKI ARHIV Celje pa bi zbiral, urejal in proučeval pisano zgodovinsko gradivo.

Za glasbeno dejavnost bo poskrbela predvsem KONCERTNA POSLOVALNICA s koncertnim abonmajem za odrasle in tremi mladinskimi abonmaji s komentiranimi koncerti. Za glasbeno vzgojo mladih si bo prizadevala GLASBENA MLADINA, medtem ko se delovni ljudje lahko aktivno glasbeno udeležujejo v številnih amaterskih pevskih zborih in v instrumentalnih orkestrih.

Za likovno razstavno dejavnost (10 razstav) in za nadaljnje oblikovanje stalne zbirke sodobnih slovenskih likovnih umetnin ter za vzgojo likovnikov — amaterjev bo skrbel LIKOVNI SALON Celje.

V okviru založniške dejavnosti bo KULTURNA SKUPNOST Celje poskrbela za izid redne številke CELJSKEGA ZBORNIKA in za redno izhajanje mladinske kulturne revije OBRAZI.

V okviru filmske dejavnosti bo Kulturna skupnost Celje podprla kinoamaterje pri snemanju enega igranega filma in bo financirala 10 kinotečnih predstav ter mladinsko in pionirsko filmsko gledališče.

Da bi zagotovila čimbolj popolno kulturno ponudbo bo Kulturna skupnost Celje z vrsto akcij podprla amaterska občinska in medobčinska srečanja, podpirala posebej kakovostne dosežke in republiško srečanje gledaliških skupin Slovenije, ki naj bi leta 1974 bilo prvič v Celju ter republiško prireditev mladih NAŠA BESEDA. Poleg tega bo zagotovila dve gostovalni turneji poklicnega LUTKOVNEGA GLEDALIŠČA iz Ljubljane za vse predšolske otroke v občini in eno gostovanje ljubljanske Opere v Mestnem parku.

Poseben problem celjske kulturne dejavnosti je pomanjkanje kadrov, zato bo Kulturna skupnost Celje štipendirala študente za potrebe celjskih kulturnih zavodov in načrtuje med drugim predvsem nove nastavitve knjižničarjev. Ker po dosedanjih izkušnjah novih kadrov nismo mogli dobiti, načrtujemo tudi potrebna sredstva, da bi novim kulturnim delavcem zagotovili stanovanja.

Drugo veliko nerešeno vprašanje kulturne dejavnosti so investicijsko-vzdrževalna dela, ki daleč zastajajo za predvidevanji srednjeročnega razvojnega načrta, ker dotok sredstev za investicije v kulturi v preteklosti ni bil sistemsko rešen. Zaradi tega se je nakopičilo več nujno potrebnih obnovitvenih posegov na kulturnih objektih, kot npr.: obnova strehe na Muzeju revolucije in na gledališču ter nadaljnje urejanje stalnih razstavnih prostorov Pokrajinskega muzeja v pritličju grofije. Poleg tega zastajajo za predvidevanji tudi spomeniškovarstvene akcije na gradovih Celje in Lemberg ter na Svetini Srednje-ročni razvojni načrt kulturne skupnosti predvideva predvsem obnovo že obstoječih objektov.

Novost v načrtu kulturne skupnosti predstavlja uvedba Tedna slovenskega filma, med katerim naj bi vsako leto v Celju prikazali vse nove slovenske in tudi filme drugih jugoslovanskih narodov. Hkrati načrtuje kulturna skupnost tudi izdelavo polurnega bavnega dokumentarnega filma o Celju, ki naj bi v primerjavi s pred 20. leti posnetim črno-belim dokumentarnim filmom o Celju prikazal 20-letni razvoj Celja v okviru naše socialistične domovine.

Za zagotovitev kulturnih potreb na območju Kulturne skupnosti Celje in za zagotovitev celjskega deleža za slovensko kulturno skupnost je v letu 1974 skupaj potrebnih 15.639.519 din. Od tega bi celjske kulturne dejavnosti ustvarile 2.689.633 din lastnih in drugih dohodkov, 12.908.881 din bi morala zagotoviti kulturna skupnost Celje. Prispevek Celja za splošne slovenske kulturne potrebe, ki jih zagotavlja kulturna skupnost Slovenije, znaša v letu 1974 1.956.240.— din.

PRÉGLÉD RAZDELITVE SREDSTEV KSC

Osnovna dejavnost zavodov: Muzej re- volucije, Pokrajinski muzej, Knjižnice, SLG, Arhiv in Zavod za spom. varstvo	9.669.624 din
Ustanove s poklicno dejavnostjo: Kon- certna poslovalnica, Likovni salon, Za- ložništvo in Društvo oblikovalcev	583.578 din
Amaterska dejavnost: Glasbena mladi- na, kinoamaterji, ZKOPS	879.816 din
Akcija:	364.300 din
Proslave in gostovanja:	125.090 din
Enkratni potrošniki:	21.500 din
Stipendije:	21.500 din
Obvezna rezerva:	94.717 din
	11.760.125 din
Investicijsko vzdrževanje:	1.124.500 din

(Nadaljevanje na 4. strani)

OBČINSKI PRORAČUN

PREDLOG BILANCE DOHODKOV IN RAZPOREDITEV DOHODKOV PRORAČUNA OBČINE CELJE ZA LETO 1974 — PRIMERJALNO Z LETOM 1973

V letu 1974 se bo občinski proračun financiral iz priliva davkov na osebne dohodke, davka na skupni dohodek občanov, davka na promet blaga in premoženja ter taks. Predpisane občinske obremenitve gospodarstva in občanov bodo tudi v letu 1974 nižje kot v prejšnjih letih. Bistvene olajšave so pri odmeri obveznosti pri obrtni dejavnosti in pri skupnem dohodku občanov. V celoti se ukinja stabilizacijski dodatni davek na skupni dohodek občanov in dodatni davek na posest osebnih avtomobilov. Nov dohodek proračuna je prenešeni republiški davek od kmetijstva, ki je predvsem namenjen za pokrivanje stroškov zdravstvenega zavarovanja kmetov, republiški davek od obrti, od intelektualnih storitev in republiški davek na promet alkoholnih pijač. Tako republika kot občine so ukinile davke na prodajo brezalkoholnih pijač. V letu 1974 se ukinja tudi stopnja davka na osebni dohodek iz delovnega razmerja. S temi spremembami predvidevamo, da bo realizacija dohodkov proračuna za letos v primerjavi z lanskim letom dosežena s 97 odstotki. Skupni vir dohodkov

proračuna po posameznih vrstah dohodkov proračuna pa so razvidni iz tabele:

Vrsta dohodka	Realizacija 1. 1.—31. 12. 1973	Plan za leto 1974	Indeks 3:2
1	2	3	4
1. Davki iz osebnega dohodka in skupnega dohodka občanov	33.390.943	16.440.000	49
2. Davki na promet in premoženje	33.187.799	48.700.000	146
3. Takse	2.917.055	3.010.000	103
5. Denarne kazni	399	550.000	—
6. Dohodki organov in drugi dohodki	1.787.775	200.000	—
9. Prenešana sredstva iz leta 1973	43.497	890.000	—
Skupni dohodki 1—9	71.240.474	69.790.000	97
14. Prispevek za uporabo mestnih zemljišč	5.917.444	6.000.000	101
Skupaj vsi dohodki	77.157.918	75.790.000	98

Planirani dohodki v višini 75.790.000 din predstavljajo 16 odstotkov povečano splošno potrošnjo, kar je v skladu z družbenim dogovorom, po katerem je splošna potrošnja omejena v republiki na 16 odstotkov. Uporabniki proračunskih sredstev so že v oktobru in začetku novembra lanskega leta predložili programe dela in zahteve za financiranje teh programov. Tako se je skupaj zbralo za 96.090.120 din zahtevkov. Z usklajevanjem in zmanjšanjem sredstev pri posameznih uporabnikih sredstev proračuna se je znižal predlog porabe sredstev na znesek 77.855.855 din.

Razporeditev predlagane porabe sredstev je razvidna iz naslednje tabele:

Glavni in bližnji namen	Realizacija 1. 1.—31. 12. 1973	Predlog porabe		Skupaj	Indeks	
		osnovna dejavnost	razširjena dejavnost		3:2	5:2
1	2	3	4	5	6	7
— Izobraževanje in vzgoja, soudeležba pri gradnji objektov za osnovne in srednje šole	8.266.802	5.600.000		5.600.000	68	68
— Kulturno prosvetna dejavnost	527.702	575.000	165.000	740.000	109	140
— Socialno varstvo	9.189.000	11.124.400	114.730	11.239.130	121	122
— Zdravstveno varstvo	1.583.598	1.691.400		1.691.400	107	107
— Komunalna dejavnost	8.907.785	11.180.375	150.000	11.330.375	125	127
— Delo državnih organov	14.226.484	17.767.360	2.455.810	20.223.170	124	142
— Narodna obramba	1.290.000	1.434.000		1.434.000	111	111
— Dejavnost krajevnih skupnosti	2.467.727	2.800.000		2.800.000	113	113
— Dejavnost družbenopolitičnih organizacij	1.640.925	1.891.660	312.220	2.203.880	115	134
— Negospodarske investicije	8.238.459	10.441.000	1.000.000	11.441.000	126	138
— Gospodarski posegi	824.125	955.000		955.000	115	115
— Proračunske obveznosti preteklih let	800.998	500.000		500.000	62	62
— Rezervni sklad občine	617.588	697.900		697.900	113	113
— Nerazporejeni dohodki	1.899.445	1.000.000		1.000.000	52	52
Skupaj razporejeni dohodki proračuna	60.480.638	67.658.095	4.197.760	71.855.855	112	119
— Prispevek za uporabo mestnih zemljišč	5.700.176	6.000.000		6.000.000	105	105
Skupaj razporejeni vsi dohodki	66.180.814	73.658.095	4.197.760	77.855.855	112	117

Iz navedene tabele je razvidno, da so največji potrošniki proračunskih sredstev državna uprava (občinska uprava, občinsko sodišče, občinski javni tožilec, organ za kaznovanje prekrškov, postaja milice in skupščinska dejavnost), komunalna dejavnost, negospodarske investicije, socialno varstvo in obveznosti skupščine do izgradnje referendumskih objektov in do soudeležbe pri izgradnji srednje tehniške šole.

S prevzemom opravljanja novih zakonskih obveznosti so se bistveno razširile naloge uprave in drugih državnih organov na področjih upravne in inšpekcijske dejavnosti ter pregona kazenskih prekrškov. Za pokrivanje stroškov ob obstoječi zasedbi in novih nalog (volitve) se predlog za sredstva povečuje na lansko realizacijo za 24 odstotkov. Ob zmanjšanju števila novih delavcev po odobreni sistemizaciji je potrebno zagotoviti za razširjeno dejavnost državne uprave še 2.455.810 din.

V komunalni dejavnosti je predlog povečanja sredstev za 25 odstotkov oziroma 27 odstotkov na lanskoletno realizacijo. Iz komunalnega proračuna se financira javna razsvetljava, javna snaga, vzdrževanje zelenic, popravila in manjše razširitve komunalnih objektov, mostovi, ceste, soudeležba pri asfaltiranju cest in druge manjše komunalne dejavnosti.

Sredstva za negospodarske investicije so namenjena za odplačilo anuitet za najete kredite občine, za regulacijo voda, za nakup stanovanj in za popravilo dela fasade Narodnega doma nasproti vojašnice. Kot razširjena dejavnost tega namena je predlog za 1.000.000 din kot delež k investiciji nove zgradbe za občinske upravne organe.

Naslednji večji potrošnik proračuna je socialno varstvo občanov. Za socialni sklad, iz katerega se dajejo sredstva za rejništvo otrok, za rehabilitacijo otrok, za domsko varstvo odraslih, za družbeno denarno pomoč socialno šibkejšim občanom in za druge socialne pomoči, je predlagano za 22 odstotkov več sredstev kot v lanskem letu. Ker v letošnjem letu prevzema Temeljna izobraževalna skupnost sofinanciranje varstva otrok v VVZ, dodatek za kmečke otroke in pomoč šolskim mlečnim kuhinjam, bo s prenosom teh obveznosti razpolagal socialni sklad za 28 odstotkov več sredstev napram lanskemu realizaciji. S

tem je omogočeno večje povečanje sredstev za rejništvo otrok in domsko varstvo odraslih ter druge socialne dajatve.

Iz postavke za socialno varstvo se plačujejo tudi anuitete za dom upokojencev in dajejo sredstva za sklad za invalide in borce.

Pri zdravstvenem varstvu je največja postavka prispevek k stroškom zdravstvenega zavarovanja kmetov (878.400), ostalo so povračila za, po zakonu določene, opravljene storitve, katerih plačnik je občinska skupščina.

Večja proračunska sredstva so planirana za razširjeno dejavnost šolstva. Tu je obveznost skupščine za soudeležbo pri gradnji referendumskih objektov in izgradnji srednje tehniške šole po predlaganem programu.

Ostale dejavnosti, ki se financirajo iz proračuna, so še sredstva: za narodno obrambo, za dejavnost krajevnih skupnosti, dejavnost družbeno-političnih organizacij in društev, gospodarski posegi, obveznosti preteklih let, rezervni sklad občine in nerazporejeni dohodki. Tu se povečuje na lanskoletno realizacijo v skladu s predlaganim povečanjem splošne proračunske potrošnje.

Krajevne skupnosti bodo dobile, razen sredstev za izvrševanje redne dejavnosti, še sredstva za sofinanciranje asfaltiranja cest, vodovodov in drugih manjših komunalnih objektov iz komunalnega proračuna in cestnega sklada ob soudeležbi prispevkov občanov.

Nerazporejeni dohodki v znesku 1.000.000 din so namenjeni predvsem za pokritje eventualnega izpada planiranih dohodkov. Predvidena proračunska potrošnja je večja od planiranih dohodkov za 2.065.855 din.

V času, ko bo potekala razprava o višini splošne in skupne potrošnje, bo tudi pri proračunu potrebno uskladiti potrošnjo s planiranimi dohodki.

Svet za družbeni plan in finance daje po sklepu seje z dne 10. 1. 1974 proračun v javno razpravo.

SVET ZA DRUŽBENI PLAN IN
FINANCE PRI SKUPŠCINI
OBČINE CELJE

(Nadaljevanje s 3. strani)

Razširjena dejavnost: 798.654
Prispevek kulturni skupnosti Slovenije: 1.956.240
Skupaj prispevek KS: 15.639.519

PREGLED STRUKTURE SREDSTEV KSC

Materialni izdatki: 8.292.721
Osebnih dohodki — bruto: 6.993.564
za 128 zaposlenih in 6 novih namestitev
Sklad skupne porabe: 162.419
Rezervni sklad: 190.419
Skupaj izdatki: 15.693.519

DOHODKI:

Lastni dohodki: 1.464.640
Drugi dohodki: 1.265.992
Prispevek KSC: 12.908.881
SKUPAJ DOHODKI: 15.639.519

POSEBNO DODATNO OPOZORILO IN POJASNILA

Delavci z območja občine Celje lahko za pot tako lokalnih kot regionalnih celjskih kulturnih dejavnosti po predlaganem merilu 0,79 odstotka bruto osebnih dohodkov bivaajočih v občini zagotovijo približno 9.700.000 din. Iz zgoraj naštetih finančnih tabel pa je razvidno, da bi mo kulturna skupnost Celje odvesti po predlogu KSC ne skupnosti Slovenije za zadovoljevanja splošnih kulturnih potreb 0,19 odstotka od bruto osebnih dohodkov, kar predstavlja približno 1.956.240 prispevkov. Razen tega pa je za normalno pokritje regijskih dejavnosti po kompletnem prispevku skih delavcev še vedno nepokritih za regionalno javnost 4.474.873 din. Skupaj s prispevkom Kulturne skupnosti Celje za potrebe Kulturne skupnosti venije in z manjkajočim zneskom za pokrivanje regionalnih kulturnih dejavnosti znaša primanjka 6.804.873 din, za katerega se bo treba po samopuni poti dogovoriti v okviru regije in tudi republike. V kolikor do takega samoupravnega sporazuma financiranje regionalnih kulturnih dejavnosti ne prišlo, bi ne mogli v celjski kulturni skupnosti gotoviti niti najnujnejšega investicijskega vzdrževanja, nobenih akcij in niti najmanjše razširjene javnosti, kar bi pomenilo popolno stagnacijo kulturnih dejavnosti in propadanje kulturnih zgradb.

KOMUNALNI ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE

PRIKAZ POTREBNIH SREDSTEV ZA LETO 1974
V PRIMERJAVI S PORABO V LETU 1973

	1973	1974	potr.
1. Sredstva za gmočno preskrbo	656.010	793.572	121
2. Sredstva za pripravo delavcev za zaposlitev	1.313.721	1.533.112	117
3. Sredstva za dejavnost skupnosti zavoda za zaposlovanje	1.954.258	2.113.297	108
Skupna potrebna sredstva za zadovoljevanje pravic delavcev in za delovanje strokovnih služb zavoda	3.923.989	4.439.981	113

Obrazložitev:

Navedena sredstva pod 1 so za gmočno preskrbo poslenih pri čemer računamo, da se število upravičencev ne bo povečalo; pod 2 se sredstva uporabljajo za pokritje usposabljanja delavcev pa bi se v primeru zmanjšanja števila delavcev na usposabljanju naša udeležba financiranja sorazmerno znižala; pod 3 so prikazana sredstva za delo zavoda, kjer smo računali, da se ne povečalo število zaposlenih delavcev na zavodu ter da bodo bistveno spremenili osebni dohodki in materialni stroški.

Za pokritje navedenih izdatkov se je doslej plačeval prispevek od neto osebnih dohodkov zaposlenih po merilu 0,29 %. Po novem zakonu o zaposlovanju in socialni varnosti med začasno brezposelnostjo pa se pred razširjenjem pravic, to je predvsem odprava cenazustave uveljavitvi pravice do denarnega nadomestila in razširitvi pravic pri strokovnem usposabljanju. Predpostavljamo, da bo predlog tega zakona sprejet v obsegu kot je, ložen skupščini se ta mesec, kar bo povzročilo stroške, ki po izračunih za SRS pomenijo povečanje nje od sedanjih 0,29 % od neto OD na 0,43 %. Račun torej na bistveno povečanje stroškov za službo za zaposlovanje, ki gre v celoti na račun razširjenih pravic delavcev oziroma povečanje socialne varnosti.

REGULACIJA VODA, SKUPNA OBVEZNOST

Po sklepu skupščine občine Celje na seji 9. 1. 1973, leta poteka v delovnih organizacijah v občini razprava o podpisu družbenega dogovora o financiranju, vzdrževanju, obnovi in izgradnji vlogospodarskih objektov in naprav na območju hidrosistema občine za obdobje 1974—75. Po te družbenem dogovoru naj bi v občini zbrali več kot 4 milijone dinarjev. Za osnovo prispevka bila vzeta dosedanja obveznost delovnih organizacij. Za tiste, ki doslej v tej akciji še niso sodelovali, pa naj bi bila obveznost 0,3 odstotka od vrednosti osnovnih sredstev po stanju zaključnega leta za leto 1972.

NOVI TEDNIK ZA SODOBNO KMETIJSTVO

Kmetov
delež v
dohodku

Obisk pri Konradu Jurkošku

PRVO TRAV'CA NE ZAČASNO

Žalska zemljiška skupnost:

»Slišamo ali beremo po-
a, razlage, pohvale ali
ohvale in mnogi kmetje
ajo, da se v zadrugah ni
nič spremenilo. Slišimo
se besede in izraze kot
let, ko se nismo imeli
ni o združevanju kme-
ali po njegovem sprejet-
ko zadruga se niso zado-
— kot se izražajo ne-
ri — vsem zakonskim
pisom.

»Otvori se o zadrugi, ome-
o pa se le zaposleni v
in njihovi uspehi. Pra-
»Kolektiv zadruga je
dil... urediti... ustva-
toliko in toliko dohodka
zvečal sredstva za skla-
n osebne prejemke.«

takimi razlagami so vsi
hi pripisani le kolekti-
zadruga, zaposlenim. Kaj
so prispevali člani, za-
tniki ali kooperanti k
uspehom? Kako naj bi
prispevali, ko pa jim
a zadruga, se pravi njen
vni kolektiv pomagati
vsakem koraku? Pomaga
s svojimi sredstvi. Kako
bi kmetje redili živino,
opali stroje, obnovljali
benjake in vinograde, če
ne bi zadruga, ki jo
stavljajo oni, zaposleni,
tagala s krediti in dru-

ako se pogovarjajo s
ti ali jim ougovarjajo,
tiso zaogovorni, čeprav se
ajo, da so organizacija
tuge že prilagodili novim
pisom. Kmet naj bi to-
ostal, kar je bil: revež,
potrebuje njihovo pomoč
ni mu širokogrudno po-
ajo.

a srečo ni v vseh zadru-
tako. Kmetov pa ne bi
li podcenjevati in jih
pati od upravljanja v
eni zadrugi. Priznati bi
moral vse pravice, ki
imajo kot delovni ljudje
samoupravljalci po pred-
h in ustavnih dopolnilih.
do prispeva več k dohod-
i zadruga: odkupovalec
te, ki je član delovnega
ktiva, ali kmet, ki jo
ti? Koliko truda je vložil
vorejec v žival, preden
prišla do mesarja, in ko-
odkupovalec? Sicer je
a upoštevati tudi delež
tijskega pospeševalca, če
pomagal kmetu. A še ve-
je živinorejec opravil
dela kot vsi drugi. To bi
ali upoštevati, ko se go-
o dohodkih zadruga in
redstvih, s katerimi po-
a kmetom.

adar se govori o dohod-
ali prometu zadruga, bi
treba povedati, koliko
bilo izplačano za živino
truge kmetijske pridelke,
ih je odkupila od kme-
Tisti del kosmatega do-
ka so ustvarili kmetje,
e tega pa ne bi bilo niti
ike med odkupno in pro-
no ceno.

z uresničitev zakona o
ževanju kmetov ni do-
da se le preimenujejo
atere stvari v zadrugi,
ak je treba spremeniti
anjo organizacijo in od-
v zadrugi tako, da bo
kmetje tudi odločali o
i proizvodnji in prodaji,
u povezujejo v zadrugi
nosti. Ne le do prodaje
ugi, ampak še naprej,
o bo prodala zadruga in
da tudi o dohodku zadr-
e take trošnine.

er ni tako, tam se niso
ostili vsem zakonskim
pisom.« na naj se še tako
jo na prst.

JOZE PETEK

Leta 1942 je bil izdajalec
kriv, da so mu ustrelili oče-
ta. Družino, njegovo mamu,
tri sestre in njega so odpe-
ljali v taborišče. Mama in
sestra sta v Auschwitzu
umrli, z dvema sestrama se
je Konrad — ukradeni ot-
rok — vrnil domov. Bilo mu
je šestnajst let, ko je začel
gospodariti s pomočjo sta-
rejših bratov. Ni bilo lahko,
šibkemu in neizkušenemu
mladiču. Obvezne oddaje so
mu nabili več kot drugim,
češ, mlad si, ti lahko dejas.
Ker ni bilo drugega za kme-
tijo, je ostal, čeprav ga je
vleklo za boljše kosom kru-
ha.

Štirje hektari obdelovalne
zemlje in hektar hoste je za
razmere v Vrhu nad Laš-
kim — kočarija.

Od daleč Jurkoškova doma-
čija ni nič drugačna, kot so
sosednje po Vrhu in spodaj
po Zigonu. Ko mi je pove-
dal da ima 24 glav živine in
da jih je imel v hlevu tudi
že 28, sem nekontrolirano
vzkliknil:

»Kje, za vruga, imate stla-
čeno!«

Živino ima v hlevu, kjer
je oče redil največ tri glave,
v nekdanjem svinjaku in
menda v listnici. Hiša je sta-
ra, poslopja tudi. In vendar
imajo Jurkovskovi traktor,
celo krmno linijo, vključno
s puhalnikom in prevetroval-
no napravo, molzni stroj in
še kaj.

Pet hektarjev lastne zem-
lje hektar je dokupil, do-
polnjuje pet hektarjev za-
družne zemlje, ki jo ima že

osmo leto v najemu v bliž-
njih Malih Gorelcih.

Kako to, da pri desetih
hektarjih Jurkošek presega
povprečje razvitih kmetij in
ima več kot dve glavi na
hektar? Seje tudi silažno ko-
ruto, kupi 5 do 6 ton koro-
ze za krmljenje in za mlado
živino še močna gnojila ter
tropine iz Pivovarne.

Lani je šlo iz hleva 17 pi-
tancev. Okoli 1.000 litrov
mleka mesečno namolzejo pri
sedmih kravah.

Koliko jih je za delo?
Praktično le Konrad in žena
Amalija. Starejša otroka sta
v uku in srednji šoli, srednji,
bodoči gospodar, jih ima de-
set, najmlajši dekle, Slavi-

ca, pojde šele v šolo.

Je kaj načrtov?

Morda kdaj hlev, če bo
kakšen cenejši tip, kot so
sedanji. Povečevati posestva
ne misli, ker za dva je v ta-
kih hribovitih razmerah tak-
šna proizvodnja dovolj. Še
preveč. Poleti od svita do no-
či ne zmanjka dela.

To je tudi kmetija, ki ima
blagovno proizvodnjo —
vendar ni zadolžena. Le na
nakladalniku je še nekaj dol-
ga. S polovico svoje in polo-
vico najete zemlje je Jurko-
šek največji blagovni proiz-
vajalec v okolici.

Začel je pri travli, ker pri
gobcu krava molze...

J. K.

Kmetijska problematika

PEHAR KREDITNIH OREHOV

Na seji kmetijske sekcije SZDL v Celju jih je natresal pomočnik direktorja
KK »Hmezad« BOŽO JURAK. Njegov prispevek k razpravi posredujemo v skrajšani obliki.

Najprej spodbudna ugotovitev! Glede kreditiranja za-
sebnih kmetov gre na bolje.
V zadnjih dveh, treh letih
se ta odstotek povečuje mno-
go hitreje kot pri vseh dru-
gih kreditih. Zlasti na celj-
skem območju. Lani je polo-
vica kreditov celjske kmetij-
ske banke že bila namenje-
na zasebnemu, druga pa
družbenemu sektorju v kme-
tistvu. Letos bo teh kredi-
tov še za enkrat več. Na
okoli 12 starih milijard se
bo dvignila vsota v Ljublj-
anski banki (za SRS).

Kako je s kmečkim denar-
jem, ki gre v banko? V Cel-
lju je poseben položaj glede
tega. Kmetje varčujejo in po-
slujejo deloma preko hranil-
no kreditnih služb ter tako
s kmetijsko banko. Od tod
se denar v celoti vrača v
kmetijstvo. Ni pa tako v
ostalih podružnicah Ljubljan-
ske banke. Tu vloženi kmeč-
ki dinar se ne vrača v kme-

tijstvo, vlaga se v kreditira-
nje drugih panog gospodarst-
va, tudi za potrošniške kre-
dite. Takšna delitev je le v
celjskem območju, kjer je
kmetijska podružnica banke.
Denarja, kmečkega denarja,
pride v vsako banko, kmeč-
ko in splošno, po enakih ko-
ličinah. Če pa bi kmetje vla-
gali denar preko hranilno-
kreditnih služb, potem bi se
jim povečala tudi osnova za
lastni delež pri najemanju
kreditov. To se tudi plača,
ker so obresti pri vlogah viš-
je od beneficiranih obresti
pri najemanju kredita.

Druge zadeve je odnos
kombinata, njegovih strokov-
nih služb do kreditiranja za-
sebnega kmetijstva. Limit bo
letos povišan na 20 milio-
nov, vendar je ob ustreznih
dokazilih rentabilnosti nalož-
be No, kreditiranje kmetov
je po namenu različno. Kre-
ditirajo proizvodnjo umet-
na gnojila, močna krmila,

plemenska živina. Potem je
tu kreditiranje investicij. Tu
bo prišlo do določenih spre-
memb. Mehanizacija ne bo
več predmet potrošniškega,
ne več investicijskega kredi-
ta. Baje zato, ker je večina
denarja iz kreditov kmetom
šla za opremo.

Je to prav? Vprašljivo je,
če je bolj prav zdaj ali je
bilo boljše doslej? Tisti, ki
umajo veliko besede, na pro-
bleme v kmetijstvu pa se ne
spoznajo, pozabljajo, da kmet
več kot 20 let ni bil krediti-
ran. Pozabljajo, da bo mla-
dina ostajala na kmetijah, če
bo tu mehanizacija. Traktor
ni avtomobil, ni luksuz.
Končno je tudi tu vpraša-
nje kreditiranja priključkov,
priključnih delovnih strojev,
brez katerih je traktor ro-
potajoč jezdni konj. Če je
kredit za traktor, mora biti
tudi za priključke. Tu bo v
bodoče nekaj razlik. Pred-
nost bodo imeli skupinski

V Zalcu že deluje Inicativ-
ni odbor za ustanovitev
Kmetijske zemljiške skupno-
sti, ki ima dve glavni nalogi:
da izvede priprave za sklic
redne skupščine te interesne
skupnosti in da posreduje v
nekaterih kritičnih primerih
prometa z zemljišči.

Vse tiste organizacije, ki so
sprejele sporazum so tudi iz-
volile svoje delegate za skup-
ščino, tako da bo ustavna
konferenca te interesne skup-
nosti verjetno konec januar-
ja. Pri tem velja poudariti,
da so šli v žalski občini po
drugačni poti kot v večini
drugih. V Zalcu namreč ne
nameravajo izvoliti začasne
skupščine, temveč bodo po
samoupravnih poti takoj usta-
novili redno skupščino z vse-
mi delegati.

Glavne naloge žalske KZS
se ne razlikujejo dosti od
nalog teh skupnosti v drugih
občinah. Podpisniki samo-
upravnega sporazuma o usta-
novitvi skupnosti bodo skr-
beli za administrativno plat
dela in za financiranje. Ko
bo to delo steklo, bodo dani
osnovni pogoji za delo skup-
nosti, še zlasti pogoji za iz-
redno pomembno prostorsko
planiranje. Med drugimi na-
logami kmetijske zemljiške
skupnosti naj omenimo pred-
vsem skrb za kmetijska zem-
ljišča in njihovo pravilno ra-
bo. Ta v nižinskih predelih,
kjer je izredno močna koope-
racija sicer ni problematična,
več težav pa nastopa v hribo-
vitem področju, kjer bo mo-
rala zemljiška skupnost za
zaščito kmetijskih površin in
točno opredelitev njihovega

namena ustrezno ukrepati.
Na svoji konferenci bo skup-
ščina kmetijske zemljiške
skupnosti sprejela program
dela za več let, iz tega pro-
grama pa bodo potegnili naj-
važnejše naloge za tekoče le-
to.

Javna razprava o programu
kmetijske zemljiške skupno-
sti bo pokazala, ustreznost
zastavljenih ciljev, po sploš-
nem razpoloženju v žalski
občini pa sodimo, da si kme-
tijski proizvajalci od nje ve-
liko obetajo.

D. STAMEJCIC

Predsednik Iniciativnega od-
bora za ustanovitev kmetij-
ske zemljiške skupnosti v
Zalcu Edo Pulko pravi, da
bo glavna naloga skupnosti
skrb za očuvanje in pravilno
rabo kmetijskih zemljišč.

nakupi. (Na primer trije, štiri
rje kmetje bodo kupili en
sod za gnojnico). Ti stroji
bodo na voljo pod ugodnej-
šimi pogoji. To ni »bav-bav«,
saj se vendar ne izplača
enemu kmetu kupiti silaž-
ni kombajn za hektar ko-
rune njive. Hudo je brez
mehanizacije, je pa mehani-
zacija lahko tudi hudo bre-
me. Tudi gradimo predrago.
Strokovnjaki FAO so se ne-
davno tega zgrozili nad dra-
gimi investicijami v zidove.
To bodo naši strokovnjaki
moral poenostaviti, zlasti
še, ker se tudi metode vzre-
je menjajo. Končno je treba
misliti na kmeta. Kdor koli
je že kredit dal, je v ozadju
odplačal ga bo kmet.

Prednos. bodo imeli tudi
intenzivni nasadi. Mehaniza-
cija za sadjarske plantaže in
jagodičevje je še veliko bolj
draga. Zato se bo treba od-
ločiti za večje komplekse.
strojne skupnosti v krajih

itd.

Na koncu je treba reči, da
za tistega, ki bo dobro pri-
pravljen, ki bo imel pogoje,
ne bo omejitev pri najema-
nju kreditov. Ker nam pri-
manjkuje hrane, bo prednost
dana proizvajalcem osnovnih
dobrin, mesa, mleka, sadja
itd. Bodo pač predelovalni
obrati morali malo počakati,
saj so mestoma tako preve-
liki.

In še nekaj?! Naj bi se
republiki držala svojih ob-
veznosti pri kreditiranju, kot
se jih mora kmet, kmetijska
organizacija in banka. Reza-
nje udeležbe republike za
polovico je trajen pojav. Na-
zadnje: Kako je mogoče, da
Slovenija ni bila sposobna
uporabiti milijona in pol do-
larjev mednarodnega kredita
v letu 1973, kredita, ki ga
je dala Sloveniji na voljo
mednarodna banka za raz-
voj?!

(Povzetek: J. Krašovec)

SREČANJE S FRANCIJEM ŠACERJEM

MORJE: UPIRANJE
JE ZAMAN

Franci je trenutno doma, v Celju. Pri starših živi, v prijetni hiši z vrhom. Na svojem zadnjem potovanju je v eni od azijskih luk staknil zlatenico, ki ga je za več mesecev privezala na posteljo in mu otežkočila študij, saj mora sedaj študirati izredno.

Med pogovorom se je Franci neprestano oziral okoli sebe, roke mu niti trenutek ne mirujejo, nemirni duh tava nekje po morskih širinah, v mislih verjetno preklinja bolezen. Mirovanje, mirovanje, le kako naj to prenaša, on, ki se je odločil za zahtevno in težavno delo ladijskega strojnika zato, da bo veliko potoval, kar čimveč videl...

S stene naju nekam posmehljivo opazujejo oči ebenovinaste maske, v kotu sobe samevata v groteskne podobe oblikovana črnska bobna, iz škatlice s spominki Franci tu in tam potegne kako od več sto razglednic z vseh krajev sveta in resno pove: »Vidiš, tule se mi je zgodilo...»

ŠOLANJE NI
ENOSTAVNO

Po končani osnovni šoli se je Franci odločil za pomorsko srednjo šolo v Piranu. Tja je odšel kljub temu, da so starši odločivi nasprotovali. Nemirni duh ni prenesel utesenosti majhnega mesta. Vleklo ga je v svet, da bi videl in spoznal kar največ. »Šolanje za pomorca ni enostavno. Kljub temu, da se predmetnik strojniškega oddelka pomorske šole ne razlikuje dosti od predmetnika tehniške šole, študij ni lahak. Tu so še enciklopedični, pa tudi čisti pomorski predmeti. Po končani srednji šoli ne moreš takoj na višjo. Prej je treba opraviti vsaj leto dni asistentstva na eni od ladij naše trgovske mornarice in položiti strokovni izpit. To ti da možnost vpisa v višjo šolo, ki je v prvem letniku dopisna. Ko si na poti z barko, dopisuješ v šolo, se učiš, opravljaš izpite. Vse to poleg napornega vsakodnevnega dela.« Zahtevno, kajne?

Franci je sedaj vpisan v drugi letnik višje pomorske šole. Bolezen mu je preprečila redno šolanje, za to je vpisan izredno. Pa vseeno pravi, da prehudih težav ne bo.

POTOVANJA

Prva pomorska pot je Francija vodila v afriške dežele. Videl je vse države Gvinejskega zaliva, prvič je bil v stiku s črno raso spoznal njihov način življenja, pisan vrvež afriških luk, afriška dekleta.

Potem pa spet tisti ladijski vsakdan, redno in naporno delo, morje in spet morje, morje... Vsak dan osem napornih ur v vroči strojnici, ki pod razžarjenim afriškim podnebjem postane pravi pekel. V vročini, ki le redko zdrsne pod 40 do 50 stopinj res ni lahko delati. Vsakodnevno vzdrževanje, čiščenje motorjev, popravila počenih cevi, popravila ventilov, ki tehtajo po nekaj ton in tako naprej. Dan za dnem, noč za nočjo. Le majhna napaka in lahko se zgodi najhujše. »Barke res ni težko spraviti pod vodo,« pravi Franci. In po službi, srečanja z vedno istimi ljudmi, ne-

Morje s svojo skrivnostno privlačnostjo, ki je ne zna opisati niti opredeliti nihče, ki je sam ni spoznal. Kaj je tisto, kar toliko ljudi vselej vleče nazaj na brezkončna valovita prostranstva. Kaj je krivo, da tisti, ki so spoznali skrivnosti mornarskega življenja, nikoli ne prenehajo biti pomorci. Tudi, če se kdo le za vedno zasidra na kopnem, ga vselej nekaj vleče nazaj, tja, kjer mesece in mesece ne vidi žive duše, razen svojih tovarišev iz ladje, tja, kjer tako daleč kolikor seže pogled, ni videti drugega, kot morje, morje. In nato kopno, luka. Kaj vse pomeni pomorščaku luka! Trdna tla pod nogami, nova »žeha« vsaj za nekaj ur, zabava, pa spet povratek na barko, morje.

Mnogo mladih se tudi danes odloča za poklice, ki so v taki ali drugačni zvezi z morjem. Čeprav se je pojem pomorščaka, kakršnega poznamo iz knjig in pripovedk spremenil, še vedno ostajajo pomorščaki. Kot Franci Šacer, 22 letni Celjan, ki je z ladjo obkrožil že ves svet.

prestano isti obrazi. Neredko prihaja do napetosti, tudi pretepi niso redki. No potem pride prva luka, prepri so pozabljene. »Na kopnem se sprostimo, vsakdo si poišče svojo zabavo, kot dober mornar najde svojo »ženo«, potem je boljše. Najtežje je pač pričakati prvo lukko. Ko daleč na obzorju končno zagledaš nekaj, si oddahneš. Sicer delo ni dolgočasno, je neka monotonoost te zajame in včasih ti postane res hudo. No, potem se navadiš in danes se mi zdi, da bi lahko plul tudi po leto ali dve, ne da bi stopil na kopno in ne bi dosti trpel. Najhujše ti je pri srcu, ko se z barko bližas domovini. Še dan dva plovbe po Sredozemlju te

loči od doma in ti dnevi se najbolj vlečejo. Čakaš, samo da slišiš in vidiš nekaj domačega. Tudi če je prvo, kar slišiš spakodrana in pošaljančena dalmatinščina, se ti to zdi kot najlepša pesem, ki zveni v ušesu. Na ta način najbolj začutiš, kaj ti pomeni domovina, dosti boljše, kot če si ne prestando doma.«

S KOROTANOM
OKOLI SVETA

Na svojem drugem potovanju je Franci s »Korotanom« obplul ves svet. Od Constanze v Romuniji so pluli po Sredozemlju, obšli Afriko, pripluli do Indije, kjer je ravno takrat divjala indijsko-pakistanska vojna in

so morali pluti popolnoma zatemnjeni. Nato so obpluli še Indokitajsko, spoznali japonske luke, zavili v Kanado... Iz škatlice s spominki je izvlekel nekaj dnevnika, ga prelistal in mimogrede sem videl imena vseh luk, ki jih je Franci obiskal, zraven pa še dolge od pokra, razglednice slikovitih azijskih pristanišč, verskih hramov, hong-konskega vrveža...

V Colombu si je Franci ogledal enega najlepših botaničnih vrtov na svetu, vrt, ki med drugim slovi tudi po tem, da vsaka od znamenitih oseb, ki ga obišče, tam posadi svojo rožo. »Tudi rožo Djemala Blijedića smo videli,« pravi Franci. »Lepa je bila, čeprav ne vem, kakšne vrste je, vem le,

da je na našem vrtu nimamo.« Tam je Franci videl tudi sloviti budistični tempelj, na povratku pa še eno najslavnejših folklornih skupin — kandijski plesalci jim pravijo, ki izvajajo svoje slovite plese ob spremljavi tolkal in vseh vrst čudnih, zanimivih glasbil. To je bilo res nepozabno doživetje. In potem srečanje z Azijci, najbolj delovnimi ljudmi, ki v najhujših nalihvih orjejo in obdelujejo svoja riževa polja.

Franci ne bo pozabil niti japonskih luk, kjer luški delavci v belih rokavicah raztovarjajo in natovarjajo ladje s tako naglico, da jim komaj sledi. Pa Amerika, kjer si je Franci ogledal San Francisco in nepozabni Disney-

land. Pravljica dežela je na Francija zapustila močan vtis. Hiše groze, po dobe iz risank, pravljice, čudežni svet otroške domišljije. A tudi v Disneyju deželi je Franci ostal pomoščak. Najbolj mu je bila všeč dežela gusarjev, kje: radovednim obiskovalcem, ki si jo ogledujejo z ladje, pred očmi plešejo podobe divjih pomoščakov, roparjev, gusarja Lafitta.

MORNAR
OSTANE
MORNAR

Se in še mi je Franci opisoval svoje dogodivščine. Povedal mi je o prijaznih mamah-san iz luk daljnega vzhoda, o prijaznih deklinah, ki jih lovijo po lukah, o morju, tovarstvu, mestih in deželah. »Mornar vselej ostane mornar,« mi je dejal. »Po dolgi plovbi res komajda dočakaš domačo deželo, nekaj dni uživaš s starimi prijatelji, doma, v krogu družine, potem pa se te spet polasti čuden nemir.« Oči mu postanejo zasanjane, misli zbeže kdo ve kam, nerazumno poprime kozarec, se poigra s spominki iz daljnih potovanj. »Čez čas se te polasti nemir. Nikjer nimaš obstanka, preprosto moraš iz hiše, moraš ven, vsaj do Ljubljane ali Kopra. Vendar, kamorkoli greš, ne najdeš miru, morje te vleče, privlači kot nekaj neviden a premočan magnet. Ne moreš se mu upirati.«

JUTRI PA...

»Ne vem, kaj bom počel v prihodnosti. Zelo težko je to reči. Načrtujem imam, vendar nikoli ne veš, kaj se bo zgodilo. Vsekakor bom končal višjo šolo, nato pa bom za nekaj let najbrž odšel na kako tujo ladjo. Na naših preprosto ne moreš dovolj zaslužiti. Prav neustrezna politika nagrajevanja se našim podjetjem krepko maščuje. Ogromne vsote denarja gredo po zlu, ko iščejo in šolamo nove kadre, ki pa zaradi premajhnih plač nato bežijo in si poiščejo službo na tujih ladjah. Tam dobijo za enako delo tudi po trikrat več, kot doma. Take pomorščake razumem in čeprav mi to ni najbolj všeč, bom najbrž tudi sam postal eden takih. Rad bi si ustvaril kapital, ki bi mi omogočil, da bi se preselil na kopno in si tu našel svoj pristan. Druge poti skorajda ni.« Za primer naj povem, da je Franci kot asistent dobival po 1350 dinarjev plače, kar je ob upoštevanju težavnosti dela, velikanske odgovornosti in pogojev dela, res beraška plača.

»No in potem, ne vem. Če me bo, še vleklo na morje, bom pač odhajal na nova potovanja.«

Se dolgo sva govorila. S svojim slikovitim pripovedovanjem je Franci v sobo pričaral slike tujih, neznanih dežel, pričaral je duh po morju.

In ko bo neznanski magnet ponovno pričel delovati, bo Franci pospravil svoje kovčke in se odzval klicu morja. Jutri, čez teden dni ali čez deset let. Odzval se bo, čeprav morda še ni našel svojega odgovora na vprašanje: kaj je tisto, kar pomorščake vedno žene nazaj k morju. Morda pa odgovor je — morje.

Branko Stamejčič

Franci med redkimi, a zato še toliko dragocenejšimi spominki s potovanj. Majhni slončki, groteskne maske, črnski tam-tami, izrezljana skrinjica za nakit, slika... Vse to in na stotine razglednic spominja Francija na njegova potovanja.

Foto: Branko Stamejčič

Bila je huda suša. Daleč naokrog že pol
la ni padla kapljica dežja. Neusmiljeno
nce je požgalo polja in travnike. Zelenje
zdov je venelo. Zemlja je pokala od vro-
če. Studenci in potoki so se posušili. V
dnjakih je usahnila voda. V strugi reke
ostale le še umazane mlake. Ribe in
uge živali so poginjale od žeje. Mnogi
idje, ki so pili okuženo vodo, so zboleli
umrli.

Zivel je tedaj kmet Skopušnik, močan
ovek z dolgimi brki in ostrimi očmi. Bil
premožen gruntar. Pred leti si je dal iz-
ipati globok, obzidan vodnjak pred hišo.
krit je bil s streho, ki ga je varovala
ed deževnico. V njem nikoli ni moglo
nanjkati vode. Vanj je spuščal vedro, pri-
zato na dolgo, debelo vrv. Ta se je zgo-
j otijala vitla, kadar ni bila v rabi. Vitel
je moral vrteti človek, da se je vedro
globilo do vode, napolnilo in spet vrnilo
višino. Voda v njem je bila vedno sveža
okusna.

Zdaj, v času suše so prihajali drugi
netje k Skopušniku. Prosili so ga, naj jim
voli zajeti vodo iz tega vodnjaka, ker so
n domači vodnjaki ostali brez nje. On
je tem revežem lagal, da se je njegov
dnjak tudi že skoraj posušil in je v njem
še blato. Kadar pa ga je za vodo prišel
rost imenitnejši kmet, ga ni zavrnil. Dovo-
mu je vzeti si vodo, a je za vsaki dve
dni vedri zahteval zlat cekin. Tako si je
čal bogastvo in je večkrat zadovoljen
reševal pridobljeni denar. Tako si je
anjšal in lajšal skodo, ki mu jo je delala
ša na polju.

Uro hoda od gruntarja Skopušnika je te-
a široka, deroča reka. Na njenem dnu
domoval povodni mož, ki so mu rekli
di povodnjak. Svoj dom je imel v zgradbi,
podobni majhnemu gradu. Le malokater-
u človeku se je prikazal. Ljudje so
roke strašili, da pride ponje, če ne bodo
bogi. Sploh pa naj ne hodijo k bregu
ke. Iz nje bi utegnil skočiti povodnjak
katerega potegniti k sebi med valove.

resnici pa povodni mož ni bil hudoben.
mo na pogled je bil dokaj nenavaden.
il je nizke rasti in suhljat, oči so mu bile
edeno sive, razmršeni lasje in brada so
u padali do kolen. Odeval se je v bel
ašč, izpod tega pa so se mu videle mavri-
ste luskine na telesu. S prsta leve roke
mu je lesketal zlat prstan.

Povodnjak je bil zdaj hudo nesrečen.
eka, ki je v njej prebival, je v suši usi-
la. Voda ni več pokrivala vsega njegove-
doslej skritega gradu. Obdajala ga je
ječja voda, nič več čista, prava mlakuža.
dobro, da so se ljudje tega kraja izogi-
ili, sicer bi jim grad postal viden. Zadrega
povodnega moža pa se je še večala. Zmanj-
ovalo je vode za prijetno bivanje v njej,
tudi za pitje. Vse bolj ga je mučila žeja.
e več dni se ni mogel umiti. Luskine na
lesu, zdaj poškrbljene z blatom, se niso
čle bleščale.

Končno se je spomnil gruntarja Sko-
ušnika in njenega neusahljivega vodnjaka
dobro vodo. In moral je storiti to, kar
u sicer ne bi bilo nikoli prišlo na misel:
ipravit se je na pot k njemu s praznim
ščkom, obešenim čez hrbet.

Vročina ga je spotoma utrujala, ni pa
rečal človeka. Poti ni poznal, vendar ni
prešil. Vodil ga je neki duh po sveži vodi,
i mu ga je rahli veter prinašal pod nos.

Prav tedaj je iz hiše stopil Skopušnik,
a pogleda, ali se na nebu že zbirajo kak-
e meglice, ki bi napovedovale dež. Sicer
dežja še ni želel, saj v njegovem vodnja-
u še ni zmanjkovalo čiste vode. Se vsaj
akšen teden jo bo mogel prodajati za lepe
ekine...

Zagledal je drobne, kosmatega moža,
je prihajal. Takoj se je spomnil: ta ču-
a prikazan mora biti povodni mož! Kako
e le mogel zapustiti svojo reko in dom?

FRAN ROŠ

SKOPUŠNIKOV VODNJAK

»Mislim, da veste, kdo sem,« je mož
spregovoril. »Prišel sem vas prosit: dajte
mi vode iz vodnjaka, da si napolnim so-
ček. Brez vode mi ni mogoče živeti! Zanj-
ti rad plačam cekin.«

»Gotovo ti cekinov ne manjka. Toda sa-
mo malo vode mi je še ostalo, jutri pa je
morda sploh ne bo več. Za troj sodček bo-
sta potrebni dve vedri in zanj moram
zahtevati tri cekine, nič manj...«

Cudaški mali mož je takoj privolil in
stopila sta k vodnjaku, pokritemu s streho.
Skopušnik je zavrtel vitel. Vrv z vedrom
se je pričela pomikati v globočino. Dolgo
je trajalo, da je vedro doseglo vodo, potem
pa se je hitro napolnilo. In gruntar je
potegnil za vrv, da digne vedro z vodo.

Tedaj pa! Iz temne globine se je zasl-
šal pljusk in vrv je izgubila del svoje teže.
Kaj se je zgodilo? Seveda — zrahljal se
je vovz, ki je vedro bilo z njim privezano
na vrv, in je zdaj samo obležalo na vodi.

»Nesreča!« je zamrmral kmet. »Odtrgano
vedro moramo dobiti iz vodnjaka. Človeku
se bo treba spustiti vanj, ne gre drugače.
Jaz sem za to pretežak, ti pa, povodnjaček,
si pol lažji od mene. Če hočeš torej dobiti
vodo, boš moral po vrvi splezati v globino
in vedro privezati nazaj na vrv, saj zdaj je
polno. Jaz ga od tod potegnem k sebi in
izpraznim v sodček. Nato vrv spustim nazaj
k tebi, da vedro še drugič napolniš. Nazad-
nje še tebe potegnem iz vodnjaka.«

Povodni mož se ni nič branil. Celo raz-
veselil se je, da pride še vendar do dobre
sveže vode. Lahko se je bo kar tam napil
po mili volji in se osvežil v mokri, čeprav
temni globini.

Vse je šlo po sreči. Povodnjak se je ob
vitlu oprijel vrvi in po njej kar hitro izginil
med vodnjakovimi kamnitimi oboki navzdol.
O, kako blagodejna je bila vlaga v hladnem,
tesnem prostoru, kamor še nikoli ni posi-
jalo sonce. Globoko je vdihaval duh po vo-
di, ki mu je tako zelo prijal. Kakor da je

bil spet v svojem gradu nekoč, pred strašno
sušo...

S slastjo je lokal imenitno vodo in se
z njo škropil po telesu. Vedro, polno vode,
je nato trdno privezal na konec vrvi. Zgoraj
je kakor v prav majhnem okencu mogel
razločiti osvetljeno glavo Skopušnikovo. Za-
klical mu je: »Potegni!« In kakor da njegov
šibki glas sploh ni mogel prodreti tako da-
leč, je kmet še čakal. Potem je pričel vleči
za vrv. Kar dosti časa je trajalo, da ga je
vedro doseglo in ga je iztočil v sodček.
In še drugič je polno vedro tako pripoto-
valo k vrhu vodnjaka. Zdaj bi bil gruntar
Skopušnik moral vrv vrniti v vodnjak. Tam
je nanj čakal povodnjak, da se v njem
povzpne v vrh, do svetlobe. Tedaj pa je za-
slišal kmeta, kako je kričal dol k njemu:

»Ti si mi zdaj skalil vso vodo v vodnja-
ku in gotovo nekaj dni ne bo užitna. Za
to škodo mi plačaj še posebej deset ceki-
nov! Kajti če bi te zdajše jaz pustil v vod-
njaku, se ne bi iz njega nikoli več rešil.
V njem bi umrl in segnil. Ali mi hočeš
dati, kar zahtevam?»

»Vse ti obljubljam! Saj si sam ne mo-
rem pomagati! Cekine dobiš!«

Spet je Skopušnik v vodnjak spuščal
vrv, zdaj brez vedra. Povodni mož jo je
dosegel in po njej pričel plezati k vrhu.
Kmalu je občutil bližino sončne svetlobe
in toplote. Spet je stopil na trdna tla. S
kosmatega telesa, z obleke mu je kapljala
voda.

»Torej — kje imaš trinajst cekinov, ki
sta se pogodila zanje?« ga je vprašal po-
govitni druntar. »Ne bom ti dovolil odnesti
polnega sodčka, dokler denarja ne bom
imel v roki.«

»Le en sam cekin imam pri sebi, druge
hranim doma in ti jih jutri prinesem.«

»Ne morem ti zaupati, lahko bi me pre-
varal. Veš kaj? Daj mi tisti edini cekin in
še svoj zlasti prstan na roki! Ko mi jutri

izplačaš še preostali denar, ti prstani vr-
nem!«

»Ta prstan še nikoli ni bil v tuji roki
in se zanj bojim.«

»Hočem tvoj prstan imeti tačas, da mi
plačaš ves dolg...«

Gruntar Skopušnik je vzel cekin, nato
pa je zgrabil povodnjačka in mu z roke
potegnil prstan. Sam si ga ni mogel natak-
niti na prst, bil mu je dosti preozek. Vta-
knil si ga je v hlačni žep in se zasmejal.

»Moj prstan! Jój!« je zastokal možiček,
a se je moral vdati. »Jutri navsezgodaj ti
prinesem denar. To noč ne bom zatisnil
očesa.«

Sodček, napolnjen z vodo, si je obesil
čez hrbet. Nič ni bil vesel, ko se je vračal
domov k reki. V svojem gradu je odložil
sodček z drago plačano vodo. Nekaj dni
mu bo zadostovala, če bo varčeval z njo.
Potem pa se bo vendar nebo pooblačilo in
bo deževje napolnilo struge, potokov in rek
pa tudi vodnjake. Samo še »voj zlati prstan
mora dobiti nazaj, da bo mogel spet v miru
živeti!«

V naslednjem jutru se je povodni možič-
ček spet napotil k oderuškem gruntarju
Skopušniku. Prinesel mu je še dvanajst
zlatih cekinov. Z njimi je odkupil svoj zlati
prstan in si ga spet nataknil na prst. Nič
se ni hotel pogovarjati s pogoltnim kme-
tom. Se dobro, da je svoj dragoceni prstan
dobil od njega nazaj...

Ze drugi dan pa — kaj se je zgodilo!
Nesrečen dan je bil to! Ko je Skopušnik
hotel v vodnjaku zajeti vodo, je vedro osta-
lo prazno! Tudi v njegovem vodnjaku je
zmanjkalo vode! Kako je bilo to mogoče,
ko je vendar še dan prej bil poln? Ali je
voda otekla v zemljo in usahnila? Ali je
to storil povodni mož, da se mu maščuje?
On, ki je vodo prodajal drugim, je zdaj še
sam ostal brez nje!

Ves obupan se je gruntar prijemal za
glavo in preklinjal. A nič mu ni pomagalo!
Moral bo poiskati povodnjaka in ga prositi
za pomoč. Saj je menda prav ta začaral
njegov vodnjak. Imel bo torej tudi mož, da
ga spet odčara in se vanj vrne dobra voda.

Vzel je s seboj vseh tistih trinajst ceki-
nov. Hodil je daleč sem in tja ob posušeni
rečni strugi in njenih smrdljivih mlakah.
Na ves glas je klical in prosil povodnega
moža:

»Ljubi povodnjak! Glej, usahnili mi je
vodnjak! To si mi najbrž ti naredil, da bi
me kaznoval. Zato mi tudi samo ti moreš
pomagati v tej nesreči. Naj bo vodnjak
spet poln čiste vode, kakor je vselej bil!
Rad ti vrnem vseh tistih trinajst cekinov,
ki si mi jih dal. Tukaj so, vzemi si jih na-
zaj. Zdaj vem, da nisem prav ravnal, ko
sem denar zahteval od tebe in drugih ljudi.
Odpusti mi in mi pomagaj!«

Toda povodnega moža ni bilo nikjer in
tudi za njegovim gradom ni bilo sledu.
Ves hripav je že bil, ko se je žalosten vra-
čal domov. Sam je imel v kleti še nekaj
sodov pijače. Toda kaj bo z živino? Ali mu
bo morala poginiti od žeje? Niti jesti ne bo
kaj imela, ko pa je suša uničila tudi poljske
pridelke.

Naslednji dan so se na nebu zgostili
temni oblaki. Iz njih je pričel padati dež,
skraja rahel, a se je kmalu spremenil v na-
liv, ki tri dni in noči ni prenehal. Opomo-
gla si je izsušena zemlja, ljudje in živali so
s oddahnili. Se Skopušnikov vodnjak se je
spet napolnil z vodo.

Povodnega moža pa ni bilo nikjer več.
Morebiti se je odselil kam daleč, kjer ga
nihče ni poznal. Tako je Skopušnik lahko
obdržal tistih trinajst njegovih cekinov.
Shranil jih je v omari in se jih ni hotel
več dotakniti. Počakajo naj tam! Morda
se povodnjak še kdaj vrne...

Tako hude suše ni bilo potem nikoli več.
Pa tudi povodnjaka nihče nikoli več ni
videl.

lanina pri Sevnici

ZA SPODBUDO!

oročali smo že o marji-
ti in prizadevnosti Pio-
skega odreda »Bohori« na
ovni šoli »Kozjanski od-
« na Planini pri Sevnici.
posebno v zadnjem času
pionirji veliko časa po-
tli urejevanju okolice svo-
novozgrajene šole. Se v
skem letu pa so se priza-
ni pionirji obrnili z do-
om petinsedemdesetim go-
darskim organizacijam v
j Sloveniji za materialno
finančno pomoč. Samo
dnajst jih je odgovorilo,
lmivo pa je in tudi nera-

zumljivo, da se jih je naj-
manj odzvalo ravno s po-
ročja celjske regije. Prva je
odgovorila ljubljanska »Jugo-
tehnika«, za njo pa še osta-
le: »Stola Kamnik, »Termi-
ka« iz Ljubljane, mariborski
»Tama« in spet ljubljanska
»Metalka«. Minuli petek pa
so iz »Jugotehnike« pripelja-
li predstavnički novoletna da-
rila za učence šole, pa seve-
da obljubljeno materialno
pomoč. Pionirji so se je zelo
razveselili, saj so dobili nov
električni varilni aparat, ki
predstavlja kar lepo vrednost

grafike slovenskega slikarja
Maksima Gasparija, pribor za
sitotisk, risalni papir in še
nekatero predmete, ki jih
bodo pri svojem delu znali
še kako uporabiti! V zahvalo
so učenci podarili predstavi-
nikom »Jugotehnike« lično
tapiserijo, ki jo je izdelal
učenec šestega razreda Ivan
Pajk. Celotno organizacijo
pri tej akciji pa je vodil
mentor pionirskega odreda,
predmetni učitelj tehničnega
pouka Jakob Ratajce.

dm

ZRVS

S PROGRAMI

Minuli teden je bila seja
občinskega odbora Zveze re-
zervnih vojaških starešin ob-
čine Celje, ki je v bistvu po-
menila nadaljevanje nedavne
občinske skupščine ZRVS.
Člani novega občinskega od-
bora so na seji soglasno po-
novno izvolili za svojega
predsednika rezervnega pol-
kovnika Vida Jeriča, ki je že
doslej uspešno in prizadevno
opravljal naloge predsednika.
Imenovali so tudi vse komi-
sije in njihove predsednike,
ki morajo že v tem mesecu
izdelati programe dela za le-
tošnje leto.

Največ pozornosti je tokrat
veljalo programom strokov-
nega in idejno političnega
izobraževanja rezervnih voja-
ških starešin. Programi za to
leto so dokaj obširni. V po-
mladanskem delu bo na pro-
gramu tema »Okupacijski si-
stem v sodobnih vojnih raz-
merah«. Ta tema bo razde-
ljena na dva dela, popestre-
na pa bo tudi s predvajanjem
filma z naslovom Krajevna
skupnost v pogojih sovražne
okupacije. V mesecu aprilu,
maju in juniju bodo orienta-
cijsko taktični pohodi, bodo
pa glede na lanske letošne ne-

koliko razširjeni. V jesen-
skem obdobju pa bodo orga-
nizirali predavanja o medna-
rodnih političnih in vojaških
položajih in gibanjih.

Izrečeno je bilo mnogo
kritičnih besed o nerednem
obiskovanju predavanj in
drugih oblik izobraževanja
rezervnih vojaških starešin.
V naslednjem obdobju se bo
morala zaostriti kontrola
udeležbe predavanj, potreb-
na pa bo tudi več pogovorov,
z nekaterimi rezervnimi vo-
jaškimi starešinami o njiho-
vem delovanju oziroma pasi-
vnosti.

D. MEDVED

KOZJANSKI VIHARNIKI

Z LJUBEZNIJO
SKOZI ČAS

Rajni Potočnik na Marofu je imel šest otrok, pri hiši pa so bili še teta in stric, zemlje je bilo malo, dela preveč. Marija je to spoznala dovolj zgodaj, da se ji je to spoznanje vtisnilo v spomin. Delati, delati in delati...

Zenin neveste ni iskal daleč. Našel jo je kar na Marofu in tako se je Marija leta 1929 poročila in odšla k Belinatovim. Tam je bilo zemlje še manj, torej tudi denarja in mož se je moral zaposliti pri cestnem podjetju. Tu in tam je odšel na dnino. Denar je bil v tistih časih čislana stvar, bolj kot je danes. Bil je tudi krovec, njen mož, in prenekateri dan se je prepotil na strehah, da je lahko preživljal ženo in otroke. Lepa obleka je bila le sen dolgih noči. Kraljevina ni rezala svojim otrokom belega kruha.

Belinatova dva sta živovarila. Odplačati je bilo treba svaka, odšteti doto svakinji, živeti ateka in mamu in misliti še za jutri, ki se je nejasno prikazoval izza Bohorja. Toda za silo je bilo. Obupal ni nihče. To ne.

Ko so se pretolkli skozi najhujše, je prišla vojna in Belina je odšel k gorski artileriji. Mobiliziran je bil v Hoče pri Mariboru. Sledilo je razsulo in Belina je prišel nazaj, otovorjen s puško in municijo. Zelezje je skril in skrito je čakalo na nove lastnike. Otroci, trije so bili, troje deklet; dvanaest, deset in osem let jim je bilo takrat, za očetov zaklad niso vedeli.

Začelo se je samo od sebe, pravi Belinatova mama. »K našemu sosedu Leopoldu Kuneju je prihajal nek študent, Sorčan so mu rekli. Bil je španski borec in večkrat je, kadar je bil pri nas, nanesla beseda na boj španskih ljudi. Prijetno ga je bilo poslušati. Znal je pričarati špansko pokrajino tako, da smo jo kar videli. Že leta 1941 je pripeljal k nam še Petra Stanteta, ki so mu pozneje rekli Peter Skala in pozneje še Tončko Čečev. Začeli smo se pripravljati na prihod partizanov. Iz Savinjske doline bi morala priti četa partizanov...«

SKALA
IN TONČKA
ŠE PRIHAJATA

Fantje in Tončka so pri Mariji večkrat prespali. Pri njej so dobili vse, kar so potrebovali za skromno življenje. Tudi pogovarjali so se: Marija je naredila dober vtis in vsi so ji zaupali. Tudi možu.

Ko so se dogovorili o organizaciji odpora, so jo vsi skupaj mahnil k Kovačiču, Matiji Tacerju in družno sklepali, kaj bo treba narediti. Marijo so zadolžili, da pritegne v stvar še več zanesljivih in predanih ljudi. Ničesar ni rekla, le tiho je delala. Je že tako prav, je mislila, ko je hodila po grapih in prepričevala sosedo. Šla je celo v Šentjur.

»Od tam sem prinesla razne predmete, ki smo jih potrebovali, največ od zdravnika Maganickega. Nekoč sem prinesla tudi radio. Poslušali smo zaveznike.«

Kozjanski vihariki so ljudje kot povsod: prerivajo se skozi čas, kot pač najbolje vedo in znajo. Nič posebnega niso in vendar je v njih nekaj, kar jih dela drugačne. So ljudje trde roke in srca, toplih dlani in vročega pogleda. Polni so nasprotij, polni življenja. Karaje se zapro vase. Velikokrat to ni dobro, dar jih kaj boli, tega navadno ne pokažejo. Kar naenkrat se to ravnotežje poruši in že se odpro, kot velike školjke. Misli nosijo v sebi in jih ne razlagajo. Čestokrat jih zvedo ljudje šele ob smrtni uri. Takrat kozjanski vihariki zagrgajo svojo poslednjo pesem. Strast, otožnost, veselje, ljubezen, vse to takrat z nepojmljivo močjo privre na dan. Kozjanski vihariki so navajeni misliti o trpljenju. Toda nič več tako, kot nekdanj. Tako misli tudi Marija Belina, kmetica, iztrgana bilka in znova vsajena.

Vrstili so se sestaneke za sestankom. Največkrat so se zbrali pri Tacerjevem Matiji v svinjskem hlevu. Tam je bilo še najbolj varno.

Pisalo se je že leto 1942. Pridružil se jim je še Fajfar. Organizacija je rastla in se krepila. Spali so na kozolcu, kamor sta jim Belinatova nosila tudi hrano. Bili so velika, složna družina.

»Z mojem sva se večkrat vprašala, takole sama pri sebi, kaj bo, če bi nas kdo izdal? Zase sva bila prepričana, da tudi pri najhujših mukah ne bi klonila. Nihče naju ni prisilil v to in zato rej nisva imela nobene pravice, da bi to naredila. Tako sva pač mislila.«

Tisto najhujše se je res zgodilo. Pod obronki Bohorja, na Topolovem, so Nemci v avgustovskih dneh 1942 zajeli na javki Tončko Čeč in Fajfarja, Sorčan je bil ustreljen, Tončka ranjena, Fajfar pa je vse izdal, kar je vedel o gibanju.

»Bilo je 21. septembra 1942 ko so prišli po nas. Fajfarja so zvezanega vodili od hiše do hiše. Pokazal je vsako hišo, ki jo je poznal, kjer je imel zveze. Tudi našo. Odpeljali so nas skupaj s Potočniki, Kovačiči, Tacerjevimi, Matijom, Zakoškovi, Jankom, Rokom Amonom iz Lesičnega, Kolarjevimi iz Lesičnega, Vahčičevimi iz Kozjega, Korunovim Mihčekom iz Prevorja in Žagarjevimi

Tinčkom iz Lesičnega. Veliko jih je bilo, ne spominjam se vseh imen.«

Ko so prišli Kozjanci v »stari pisker«, so jih začeli zasliševati. Marijo in moža so ločili. Njega so zaslišali takoj. Ničesar ni priznal in po treh tednih je v celici zaradi pretepanja in mučenja podlegel poškodbam. Tega Marija do konca vojne ni izvedela.

Potem je prišla na vrsto tudi ona. Pretepanje pa spet mirno prigovarjanje, bes in popolna podivjanost nacističnih okrutnežev...

PRIVEZALI SO ME
ZA NOGE...

»Kar povejte, kar veste, saj vemo, da ste bili zapeljani, da ste delali za partizane, so rekli. Vse vam bomo odpustili. Glejte, vaši otroci bodo nekoč polnopravni državljani našega rajha.«

Pri sebi sem si mislila: Vi imejte kar zase svoj rajh, jaz pa svojo domovino. Vse sem tajila, kljub hudemu pretepanju. Najprej se je začelo tako, da sem dobila nekaj klofut in brc. Potem so me privezali za noge in obesili ter pretepali z bikovko. Strašno je bolelo, a še huje je bilo, ko so mi roke zvezali na hrbtu in me potem obesili in pretepali. Takrat sem padla na tla in si prebila lobanjo. Ves teden sem bila v nezavesti...

Marija je tajila in tajila, a vse skupaj ni pomagalo. Pred njo so privredli Fajfarja.

»Seveda smo jedli pri vas. Žgance ste nam skuhal.« je bleknil prestrašenec prestrašeni.

11. novembra so Marijo odpeljali v Maribor. Za otroke še vedno ni vedela, kje so. Tudi za moža ne. Občutek, da nekako lebdiš v zraku negotovosti, je bil najhujši. Bolečine so dajo pretrpeti, negotovost pa človeka izčrpa.

V Mariboru so ženske sicer vedele, da je bil Marijin mož na 'epaku, ki je označeval smrt Kozjancev, pa ji niso hotele povedati. Otroci so bili, tako je izvedela v Logu.

Kmalu so odpeljali tudi nje: najprej v Celje, v zbirališče, od tam pa v taborišče Frauleiten.

Mariborski zapor so Marijo združili s Tončko Čeč, a ne za dolgo. Odpeljali so jih v taborišče Birkenau. Celo noč so stali na mrzlem, goli, prezeblji. Gnali so jih pod ledeno mrzel tuš, potem v sauno, od tam na hodnik, kjer je pihalo z vseh koncev. Tricetr jih je takrat preminilo.

Birkenau je sledil Auschwitz. Tolkli so jih, kjerkoli se je le dalo. Biskovka je prepevala svojo pesem, krematorij je žrl izsesana telesa, bolezen je morila ljudi. Marije se je lotil tifus in še druge nadloge.

Nekaj tednov pozneje je v taborišče prišla Tončka Čeč, ki je takoj začela z agitiranjem. Tončka trpljenja v taborišču ni prenesla: leta 1944 je zaradi slabega srca umrla. Marija in ostale Kozjanke so ji v baraki 24 izkazale še zadnje časti.

Povsod so bili okostnjaki, po ves mesec so ležali naokoli. Vzdržati je bilo treba za vsako ceno.

»Kdor je v Auschwitzu zgubil voljo, je bil zgubljen,« pravi Marija.

PEKEL GRE PROTI
KONCU

»Včasih nas je držala pokonci pesem,« meditira Marija. Prepevali so, če se je le dalo. Nek Macžar, paznik, je zelo rad poslušal naše pesmi. Vedno jih je prigajal, naj pojejo. In so pele in domovina se jim je takrat približala...

Januarja 1945 so zapustili Auschwitz. Še prej so esesovci požgali dokumente, potolkli nekaj sto ljudi. Strel s pištolo v glavo je bila prava milost, kadar so hoteli koga spraviti s sveta. Kot psa...

Začelo se je popotovanje, najlepše popotovanje v življenju Marije Beline iz Marofa pri Lesičnem. Včasih je sicer bilo še hudo, fronta se je približevala, prišli so Rusi, esesovci so še kar naprej streljali, domovina pa se je le bližala korak za korakom. Transporti so se valili preko Češke Avstrije v Jugoslavijo.

Avgusta 1945 je Marija prišla domov. Takrat je izvedela: moža so ji ubili. Žalost ji je le nekoliko omilila to, da so otroci ostali živi. Dom je bil požgan, ničesar nisi mogel prijeti v roke.

Nemci so ubili tudi ostale, ki so bili z Marijo v Starem piskru. Za žalost ni bilo časa, preveč hudega se je nahrlo na kup. Marija se je predala delu. Tega je bila vajena.

Po svobodi so začela prihajati odlikovanja. Denes ima ta skromna ženska, ki jo pozna domala vse Kozjanske, spomenico, orden zaslug za narod s srebrnimi žarki in orden bratstva in enotnosti s srebrnim vencem. Kar nerodno ji je, ko to pove. Takrat se ji prikraje na obraz nasmešek, v katerem je vsa odprava ved dobre ženice, ki je ljudje spoštujejo. Spoštovali so jo tudi Peter Skala pa Tončka Čeč in drugi.

Marija tudi po vojni ni mirovala. Tisti dnevi, ko so se organizirali, ji ni kakor niso šli iz spomina. Zato je delala še kar naprej. Kjer je bilo treba, Delati Marija zna že od malega naprej. Ni ji bilo težko.

Marijina odlikovanja niso vise na steni. Morda si spravljena pod »povestrom« ali v »kasteicu«. Ne vem. Nič kaj rada govori o njih. Prav gotovo pa si jih je zaslužila.

»Saj nisem delala za to človeku, ki je lačen in potreben pomoči, mora pomagati. Greh bi bil, da bi se izognila svoji dolžnosti.«

Takšen je Marijin govor.

Milenko Strašič

Laško

BO STRELIŠČE?

To vprašanje muči laške elce, ki so se pred nekaj leti sestali na občnem zboru in pregledali rezultate njega dela.

Strelski šport je v občini Laško, kljub težavam, v katerih se nahaja, dobro razvijen.

Med devetimi strelskimi klubovi v občini je tudi zbirna »Stane Rozman« iz Laškega, ki se lahko izkaže nekaterimi spodbudnimi rezultati dela v preteklem letu.

To je predvsem razvijanje strelskega športa med mladino, to je med pionirji mladinci. Tako se je družba udeleževala tekmovanj tudi članskih — v glavnem pionirsko in mladinsko stopo. Nekaj njihovih rezultatov: osvojitve pokala za

memorial Saše Martinovića v Rogaški Slatini, peto mesto v občinski strelski ligi, tretje mesto na občinskem tekmovanju žensk, prvo mesto mladincev in drugo mesto pionirjev na občinskem strelskem tekmovanju ob dnevu mladosti, mladinski občinski prvak Silvo Kuzmič pa je zasedel sijajno 18. mesto na republiškem tekmovanju.

Vsi ti rezultati pa dobijo še večjo vrednost ob ugotovitvi, da so ti strelci brez vsakega strelišča. Poleg vzganjanja mladih strelcev so bila njihova glavna prizadevanja usmerjena k izgradnji strelišča. Kljub pomenu strelstva v pripravi na splošni ljudski odpor in re-

zultatom njihovega dela, niso uspeli zainteresirati družbenopolitičnih in delovnih organizacij Laškega za pomoč pri izgradnji strelišča.

Tik pred občnim zborom so se začela nekatera pripravljala dela za začetek gradnje strelišča v Laškem, ki naj bi bilo v Lahomšču. Pri tem se je treba zavedati, da bo pri pripravi in gradnji kljub prizadevnosti strelcev potrebna pomoč delovnih in družbenopolitičnih organizacij kraja. Tudi od njih je odvisno, ali bo strelstvo, ki ima poleg rekreativno športnega tudi obrambni pomen, v Laškem napredovalo in ali bo Laško dobilo strelišče.

ANDREJ MAVRI

DEDEK MRAZ NA POŠ ŽALEC

Dedek Mraz so pionirji sebnne osnovne šole Zalec čakali z dobro pripravljeno programom dramskega ožka. Uprizorili so zelo poečno igrice. Za prijetno aznovanje noveletne jelke moramo zahvaliti razume- nju delovnih organizacij t so: »Garant«, Polzela, To-

varna nogavice Polzela, Fer- ralit Zalec, Montana Zalec Opekarna Ložnica, Keramič- na industrija Liboje in KK Hmezd Zalec. Za obdaritev so tudi prispevali Občinski sindikalni svet Zalec, Krajev- na skupnost Zalec, Občinska zveza DPM Zalec ter Svet za zdravstvo občine Zalec.

Prijetnega presenečenja in

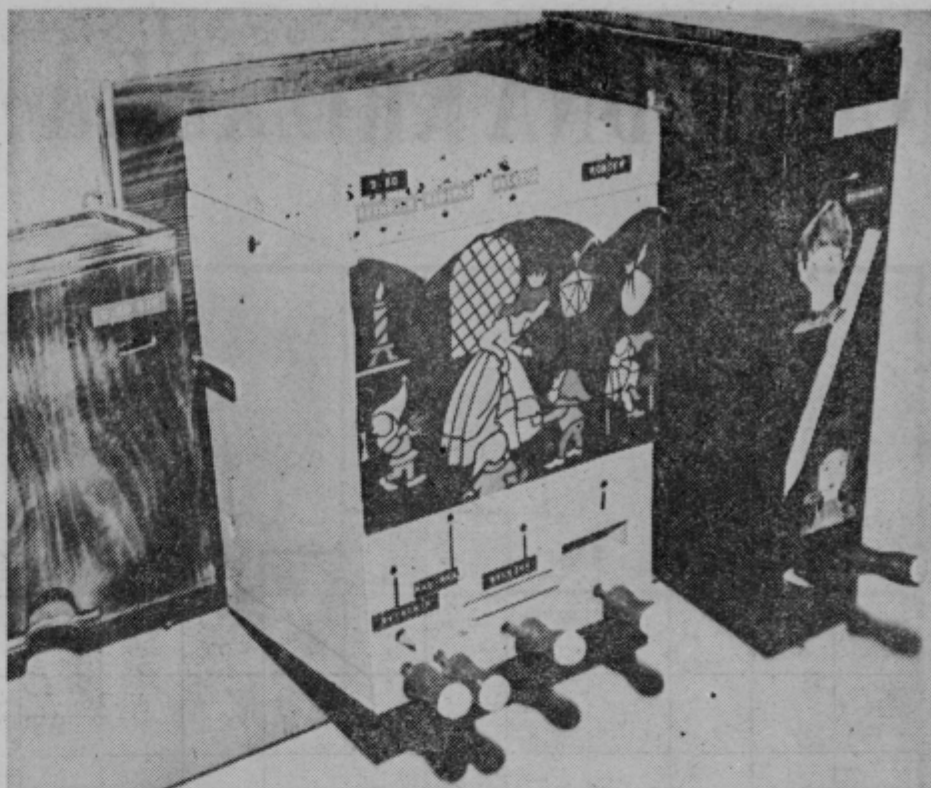
doživetja se bodo pionirji še dolgo spominjali.

Vsem, ki so omogočili in prispevali za novoletno obdaritev učencev Posebne osnovne šole Zalec, se učenci in učiteljski kolektiv POS Zalec iskreno zahvaljuje.

Ravnatelj
JOZE DROFENIK

Ce ne bi bila lepa vasica Kostrivnica že od daleč vidna z lepe asfaltirane ceste, ki se vije od Podplata proti gozdovom Boča, bi morali res temeljito pogledati v tla, kajti le tam bi lahko prebrali, kam ste prišli. Ker je od časa, ko je bil posnetek narejen, pa do danes že preteklo nekaj časa, upamo, da so vrli Kostrivničani že »dvignili« svoj kraj na spodobno raven. Sicer pa bomo kdaj prišli na obisk in bomo pogledali, če so se res potrudili!

Foto: Drago Medved

Še ena od stoterih posebnosti osnovne šole v Podčetrtku: »avtomat« za radirke, svinčnike in beležke. V škatlico je treba vreči denar in učenec vzame potrebno. Posebnost tega »avtomata« je v tem, ker deluje »na poštenost« svojih uporabnikov. Radirka ali svinčnik se namreč lahko prej vzameta, še preden je kdo plačal zanj. V tem je smisel tega »avtomata«, ki je čisto navadna lesena škatla, lepo poslikana. Sicer pa, če na šoli ne poznajo ključev, potem tudi takle »avtomat« ni nič posebnega. Za osnovnošolce v Podčetrtku namreč!

Foto: Drago Medved

Smučanje

ODLIČNO NA POHORJU

Pretekli teden je bilo na Pohorju pregledno tekmovanje najboljših alpskih smučarjev v veleslalomu, ki je služilo kot eno izmed zadnjih kvalifikacij za odločitev ekipe za evropsko mladinsko prvenstvo v Nizkih Tatrah v CSSR.

Celjske predstavnice so se uvrstile takole: 5. Jezernik 1:56,50, za zmagovalko Zuražovo (Branik) je zaostala za 4 sekunde, 6. Barbka Dvoršak 1:56,57, 8. S. Jezernik 1:57,37 in 11. Borica Lončar 1:58,27 vse Izletnik Celje.

V nedeljo je bil na istih terenih veleslalom za kategorizacijo za mlajše mladince in mladinke. Celjanke so se uvrstile takole: Jugova je bila 5., A. Jezernik 6., in Dvoršakova 7.

T. T.

V soboto dne 12. januarja ob 8.30 je pričela obratovati na Lisci (nad Sevnico) nova 500-metrška smučarska vlečnica s kapaciteto 630 oseb na uro.

Obratovalni čas vsak dan od 8.30 do 16.30 ure.

Smučarski progi sta dolgi 900 odnosno 1.200 metrov.

Cesta iz Brega (10 km) je redno vzdrževana. Potrebna je zimska oprema.

Vse informacije »Tončkov dom na Lisci« telefon 068-74-171.

OGLAŠUJTE V
NOVI
tednik

zaupno

RAZVAJEN SIN

Moj sin ima (star je sedemnajst let) vsega dovolj. Je edinec, nanj smo gledali kot na punčico svojega očesa, zdaj pa nam vse nehvaležno vrača. Pogostokrat sem bolna in sem zanemarila delo v hiši. Fant je močan, odrasel in bi mi lahko kaj pomagal. Če mu-kaj rečem, mi odgovori, da mi gospodinjska pomočnica, da tudi njegov oče nič ne dela in ima kljub temu vsega dovolj. Da mu ne preostane drugega, kot da ga posnema. Pa ga ne. V šoli se ne uči dobro, ker drugače bi mu še leno-ba doma spregledala. V šoli nič, doma nič, le kako bo z njim v življenju?

MATI

DRAGA MATI, v življenju je že zdaj, kajne? Živimo od rojstva in otrok odrasča pred našimi očmi, ki pogostokrat gledajo drugače, ker so materine. Popuščanje, razvajanje v nežni dobi se nam največkrat maščuje kasneje. Kljubovanja in nasprotovanja pa so značilnost let, ki jih preživlja vaš sin. Ker ste ga razvajali ter ga puščali v brezdelju v zavesti, češ, saj mu ni treba, saj smo se mi dovolj nagarali, ne zna ceniti vaše žrtve, ki je bila njemu samo v škodo. Zgledovanja po očetu so v tej dobi pogostna in če so pozitivna, so tudi vzgojna. Tako pa, ne preostane vam drugega kot da moža spremenite. Ker je to včasih težje, kot goro premakniti, na ta uspeh ne dam veliko. Preostane vam samo eno: čakanje, da bodo nora leta minila. Palica ne bi nič zalegla, verjemite mi. Ostaja celo odprto vprašanje — kdo bo koga. Pa ne zamerite!

PREDOLGE NOGE

V šestnajstem letu sem, še kar normalno zrasla, le noge imam predolge. »Stangas« mi pravijo v razredu, čeprav nisem največja, sem pa suha. Zaradi dolgih nog sem tudi bolj nerodna, ker so mi vedno odveč. Pa ne recite, da bo kdaj drugače, ko bom velika.

POLONA

DRAGA POLONA,

pa še res je, da bo drugače, ko boš čisto odrasla in bodo tvoje dolge noge, ki so v teh letih zrasle preveč, čisto normalni del tvojega telesa. Zdaj so ti morda res v napoto, kasneje pa boš ponosna na nje, ker veliko deklet bi rado nekaj darovalo, če bi se lahko ponašale s tvojimi nogami. Ne zameri mi, če ti povem, da boš čez nekaj let vse drugače gledala na te stvari, ko boš odrasla.

NATASA

Male

popoldanske obleke

V vsako žensko garderobo spada nekoliko boljše popoldanska obleka, ki je namenjena slovesnejšim popoldanskim priložnostim in praznovanjem. To ni večerna obleka, pa tudi povsem dnevna ne.

Letos bo takšna obleka še naprej ukrojena srajčno in sploh bo v tem stilu. Tako je ovratnik srajčno koničast ali pa je namesto njega majhna fazoma. Pas je prav tako poudarjen, lahko je ozek s sponko ali pa se preprosto zaveže. Rokavi so ozki, če pa so nekoliko širši, imajo manšeto. V krilu je obleka krojena navzven ali pa je nagubana.

Se material: najprimernejši je jersey ali različne mešanice volne in sintetike.

Saša Gorenšek

priporočamo

Na oddelku stekla in keramike veleblagovnice T lahko kupite lepo oblikovane jušnike s krožnikom, izdelane v Keramični industriji Liboje. Rjav komplet stane 14,92 din, rdeč pa 26,79 din.

DOM UPOKOJENCEV CELJE

objavlja

prosto delovno mesto

KNJIGOVODJA

POGOJI:

Ekonomska srednja šola in tri leta prakse.

Vlogi je priložiti kratek življenjepis in zaključno šolsko spravevalo. Vloge sprejema Dom upokojencev 15 dni od objave.

JEJMO Z OČMI

Gotovo ste že slišali, da ne jemo samo z usti, ampak tudi z očmi. No, ne čisto dobesedno, pa vendar... Saj se strinjate, da ne tekne enako, če jemo kompot iz lonca, v katerem se je kuhal, ali iz lične steklene skodelice. Pogled na okusno urejeno mizo nam vzbudi tek in zato res ni vseeno, kako se navadimo jesti. Če smo se že potrudili, da skuhamo dobro kosilo, potem zberimo še toliko moči in ga prijetno pripravljenega postavimo na mizo. Prihranjeno nam bo vstajanje od mize, družina pa bo zbrana v prijetni harmoniji.

To ni tako nepomembno, kot si kdo trenutno misli. Marsikdo bi si prihranil želodčne težave, če bi jedel v miru, s tekom, brez hlastanja in naglice.

CORN FLAKES so koruzni kosmiči, obogateni z vitamini, ki se pripravijo na zelo hiter in preprost način. V samopostrežni Rio jih prodajajo za 3,55 din.

horoskop

VEN

prilodnih dneh vas čaka veliko razočanje, ki pa ga boste preboleli. V službi odo manjše težave. Denarja še ne bo. IK

ekdo, vam bo pomagal iz zadrege in lahko u boste izkazali hvaležnost. Imeli boste recej izdatkov. V družini vesel dogodek. VOJCKA

revec se boste ukvarjali sami s seboj. amesto da bi se bolj posvetili partnerju. soboto ne skoparite z besedami. AK

rez dobrega načrta ne boste prišli do cilja. red vami je velika priložnost, ki bi jo orali zgrabiti. Pričakujte obisk. EV

reživeli boste nekaj nesrečnih trenutkov, radi češar ne kaže obupati. Zavedajte se, a imate svojo usodo sami v rokah. EVICA

renutna brezskrbnost vas ne bi smela spavati. Imate priložnost, da se izkažete i popravite slab vtis, ki ga imajo o vas. EHTNICA

larsikaj vam bo šlo narobe, a od vsega oste imeli veliko korist. Izogibajte se sakršnih prepirov in bodite previdni. KORPIJON

eka oseba vas bo skušala omrežiti, kar am bo godilo. Malo premisleka ne bo škobalo, zato si vzemite nekaj časa. FRELEC

azburljiv dogodek vas bo vrgel s tira, da boste težko opomogli. Počitka ne odklaajte, prijateljske pomoči tudi ne. OZOROG

ate dobro zamisel, ki jo boste uresničili, ne preprosto, kot mislite. Upoštevajte di mnenje druge strani. ODNAR

našli se boste v neugodnem položaju, ki a boste zakrivilili sami. Ob koncu tedna i vam obeta zelo zanimiv izlet. BI

redili boste pomembno zadevo in si odhnili. Sprememba, ki si jo želite, pa vam o bo prinesla, kar pričakujete.

DOMAČA LEKARNA

Vsaka družina bi morala imeti doma priročno lekarno, v kateri bi hranila zdravila vsaj za prvo pomoč. Ponekod imajo doma lepo urejeno lekarno, drugje pa v njej hranijo najrazličnejša potrebna in nepotrebna zdravila. To zlasti tam, kjer je doma kronični bolnik in se v domači lekarni kaj hitro naberejo različne tablete, kapljice in kapsule, ki pa ne spadajo vanjo.

Domačo lekarno si uredimo v neprepustni omarici, ki jo lahko zaklenemo in ni dosegljiva otrokom. Najbolje je, da jo obesimo v suhem, hladnem prostoru kam na zid. Mnoga zdravila se namreč hitreje pokvarijo, če so na toplem in na svetlobi. Zato domača lekarna ne sme imeti preveč stvari, sicer n. več pregledna. Stara zdravila, ki jih bolnik ni porabil, ne sodijo v domačo lekarno. Mnoga zdravila s časom tudi zgubljajo svojo prvotno zdravilno moč in se pokvarijo.

Če se sedaj vprašamo, kakšna zdravila naj bodo v domači lekarni, smo skoraj v zadregi. Upošte-

vati moramo, da sme močno delujoča zdravila za vsak primer posebej predpisati zdravnik. Torej tudi najbolj znani antibiotiki ne spadajo v domačo lekarno, čeprav slišimo: »Nekaj za prvo silo in proti vročini moram imeti doma«. Ljudje zelo radi sami segajo po antibiotikih, včasih že samo za to, da bi znižali telesno temperaturo. Tako ravnanje je napačno in tudi nevarno. Antibiotiki namreč niso zdravila za zniževanje vročine, temveč za uničevanje bakterij, ki pa sprožijo le nekatere bolezni.

Seznam zdravil za domačo lekarno je sorazmerno kratek. Ker strokovna imena zdravil največkrat ne povedo, čemu služijo, je najbolj pametno, da si na zavitek, vrečko, škatljo ali stekleničko to napišemo. Tudi kadar kupujemo zdravila v lekarni, povejmo raje, zakaj jih potrebujemo.

V domači lekarni naj bodo naslednja zdravila:

Obvezila: Povoji, sterilna gaza (gaza komprese), bombažasti povoji (široki 5, 6, 8 in 10 cm) staničevina, povoj za prvo

pomoč in trikotna ruta.

Pripomočki za zunanjo uporabo: Jodova tinktura, 70 % alkohol za razkuževanje vbočin in vrezov, 3 % raztopina vodikovega peroksida za grgranje, vrečko borne kisline za pripravo obkladkov, zdravilno mazilo za rane (npr. — Hidrocyclin), hladilno mazilo in otroški puder.

Zdravila za notranjo uporabo: tablete proti bolečinam, tablete za zniževanje vročine, odvajalne tablete, živalsko oglje, soda bikarbona, svečke proti krčem, baldrijanove kapljice za pomirjenje živcev, Hoffmannove kapljice, tekočino zoper vetrove in krče in tablete saharina.

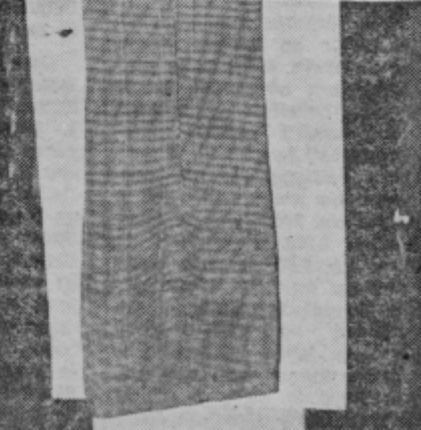
Čaj shranjujemo v neprepustnih škatljicah ali steklenih posodah. Doma je dobro, da imamo čaj iz poprove mete (za želodec in črevesje), kamilični čaj (zoper krče in za zunanje obkladke) odvajalni čaj, prsni čaj (za izkašljevanje) in lipov za potenje.

V vsaki domači lekarni mora biti toplomer!

Boris Jagodič, dipl. farmacevt

Elastične ženske nogavice BI so uspešna preventiva proti krčnim žilam. Prodajajo jih v veleblagovnici Tkanina, cena pa je 107,15 din (nogavice) in 208,35 din (hulahop).

V trgovini Mladost v Zidanškovi ulici smo izbrali za vas moške hlače, modno krojene z zavihki v rahlem karo vzorcu. Izdelali so jih v Zarji Zalec, stanejo pa 374,00 din.

ŠPORT NT — ŠPORT NT — ŠPORT NT — ŠPORT NT — ŠPORT NT

68 ŠSD

Ob staranju uela v TTKS veda se posebej poudariti najuolj mmoacno telesno-vzgojno organizacijo v celjski regiji SSD. Ta društva imajo se mlade korenine, ki pa globoko poganjajo v novem sistemu organiziranja in življenja naše telesne kulture.

V celjski regiji je trenutno kar 68 SSD, kar predstavlja lepo število osnovnih organizacij. Največ SSD je v celjski občini — 21 (11 na osnovnih in 10 na srednjih šolah), sledijo šmarska občina z 11 (10 na osnovnih in 1 na srednji šoli), žalska z 9, velenjska z 10, šentjurska in konjska s 5, moziška s 4 in laška s tremi društvi.

SSD se iz leta v leto organizacijsko bolj utrjuje in kažejo svojo življenjsko silo in moč z vsebinsko bogatim življenjem, vnašanjem novih oblik in metod dela, razvijanjem vadbe in tekmovanj, organizacijo izletov, pohodov, akademij in nastopov, taborenj in športnih tečajev.

Na osnovnih šolah celjske regije je 28.750 učencev, v SSD in telesnovzgojnih krožkih pa je 13.731 članstva. Tako je kar 47 odstotkov otrok aktivnih v svobodnih aktivnostih na področju telesne vzgoje in športa! S tem številom celjska regija daleč prekaša ostala šolska področja v republikli!!!

Zal ni moč postreči s statističnim prikazom stanja članstva SSD na srednjih šolah, ki se suče od 20 do 30 odstotkov, kar je znatno slabše od stanja na osnovnih šolah.

Morda je primerjava aktivnega članstva v SSD na osnovnih in srednjih šolah presenetljiva, saj bi po zrelosti pričakovali, da se bo mladina na srednjih šolah lažje organizirala v SSD in pokazala večjo življenjsko moč. Zakaj takšno neskladje? Vzrokov bo vsekakor več, naštetih pa velja vsaj nekatere. Mladina na srednjih šolah je dnevno bolj časovno obremenjena s šolanjem, študijske obveznosti so vsekakor večje, materialni pogoji za izvajanje prostovoljnih dejavnosti za šport so neprimerno slabši kot na osnovnih šolah, pa tudi problem vozačev (kar dve tretjini učencev srednjih šol je izven Celja) onemogoča večjo angažiranost mladine v športnih aktivnostih na matičnih šolah. Za razveseljive uspehe učencev na osnovnih šolah v okviru SSD pa velja posebej poudariti izredno prizadevanje ravnateljstev šol in učiteljskih zborov, pa tudi večjega števila mentorjev iz vrst pedagogov, ki vrednotijo udejstvovanje učencev v okviru svobodnih aktivnosti na šolah kot sestavni del svojega pedagoškega dela.

Ob uvajanju novega učnega načrta za telesno vzgojo na osnovnih šolah velja poudariti tudi obveznost, da je v teku osemletnega šolanja treba naučiti vsakega učenca smučati in plavati. V zadnjem šolskem letu je z organizacijo smučarskih šol v naravi in tečajev bilo zajetih kar 2.876 otrok, kar pomeni ob 3.875 učencih petih razredov kar 74 odstotkov! To je vsekakor izredno razveseljiva ugotovitev. Manj pa smo lahko zadovoljni s startno osnovo pri poučevanju plavanja. Tako je v letu 1972/73 bilo v plavalnih šolah in tečajih le 1.344 otrok, kar ob številu 3.691 učencev v četrtih razredih pomeni le 32 odstotkov! Ta pokazatelj je vsekakor zaskrbljujoč.

K. JUG

Slovenske Konjice

MLADI AKTIVNI

Pred petimi leti je v konjskem športu vladalo še pravo mrtvilo. Toda s prihodom nekaterih mladih športnih delavcev je doživela športna dejavnost v tem kraju pravo renesanso. Nastala sta dva centralna športna kluba: nogometni klub »Dravinja« in košarkarski klub »Konus«.

Pred dvema letoma pa so ustanovili še judo klub »Kostroja« ter smučarski klub Slovenske Konjice. Mladina, ki se je prej ukvarjala s športom zelo neorganizirano, je sedaj dobila svoj smoter v klubih. Vodstva klubov so si zadala kot poglavitno nalogo delo z mladino, povezali pa so se tudi s športnimi društvi na osnovnih šolah. Načrtno klubsko delo tako vključuje mlade v svoje vrste, iz njih črpa kader za svoja pionirska, mladinska in kasneje članska moštva.

V lanskem letu so športni klubi v Slovenskih Konjicah

zabeležili odlične rezultate. Mladinska ekipa nogometnega kluba »Dravinja« je postala republiški prvak, prav tako so republiški prvaki tudi pionirji iz košarkarskega kluba »Konus«. Vsi ti rezultati kažejo na pravilno politiko klubov pri športnem delovanju.

Občinski proračun namenjuje športni dejavnosti konjske občine 5 starih milijonov letno. To je vsekakor premalo za kvalitetno delovanje športnih klubov, zato gre posebna zahvala vsem delovnim organizacijam, ki so s svojimi sredstvi veliko pripomogle k tako širokemu razmahu športne dejavnosti v občini. To so predvsem podjetja Konus, LIP, Kostroj, Komet in Kovaška industrija, ki so prevzela patronat nad klubi. V veliko pomoč so bila tudi z referenduma leta 1968 zbrana sredstva, iz katerih so zgradili telovadnico pri osnovni šoli Dušana Je-

reba, del sredstev iz referenduma leta 1973 pa je namenjen izgradnji novih športnih objektov v občini.

V zadnjem času se je močno razgibalo tudi športno življenje v Vitanju, kjer so košarkarji z marljivim delom prišli do druge slovenske lige — vzhod, prav tako pa se budi športno življenje v Zrečah, predvsem z izgradnjo novega rekreacijskega centra na Rogli. Mrtvilo pa še vlada v športnem društvu Partizan v Ločah, vendar so mladi na osnovni šoli Ljubu Serce precej aktivni, zlasti radi igrajo košarko, kar jim omogoča novo igrišče ob šoli, ki je sedaj že skoraj urejeno.

Vsi športniki v občini velik pričakujejo od temeljne telesnokulturne skupnosti, ki bo nedvomno našla pravo mesto za telesno kulturo v občini. Telesna kultura bo tako dobila tisti pomen in vlogo, ki ji pripada.

DAMJANA STAMEJCIC

KOŠARKA

V zadnjem kolu prvega dela tekmovanja v II. zvezni košarkarski ligi so Celjani nastopili proti ekipi Slovana v Ljubljani in doživeli visok poraz s 106:66 (53:30). Sprva ni kazalo na tako katastrofo, saj tudi domačinom ni šlo posebno od rok. Vendar je vedno bolj prihajala do izraza izrazita premoč domačinov v višini igralcev. V prvih dveh minutah nadaljevanja so Celjani zaigrali hitreje in učinkoviteje v napadu in znižali razliko na 17 košev, vendar so takoj zatem spet popustili in domačini so spet prevzeli igro v svoje roke in preko odličnih Papiča in Krušiča do konca tekme stalno povečevali razliko. V tem delu se je pri Celjanih izkazal edinole Miloš Sagadin, ki pa ob nerazporejenih soigralcih ni mogel napraviti kaj več. Koše za Celje so dali: Miloš Sagadin 30, Zmago Sagadin 10, Jerič 9, Ramšak 5, Sabolčki 4, Kralj 4, Leskovar 2 in Jošt 2. V naslednjem kolu bodo Celjani gostovali proti Borcu, zadnjemu v skupini na lestvici, ki je še brez točk. In še razveseljiva vest za ljubitelje košarke v Celju! Tone Sagadin bo spet pričel trenirati in lahko pričakujemo, da se Celjanom obetajo še boljši rezultati.

Ocene prof. Čepin Mileta: Miloš Sagadin 5, Zmago Sagadin 3, Kralj 1. Mladinci Kovinotehne pa so v nadaljevanju zimске mladinske lige v Celju premagali ljubljanskega Slovana s 66:63 (39:27). Skozi vso tekmo so bili Celjani boljši nasprotnik in vseskozi vodili, le enkrat se jim je nasprotnik uspel približati na eno točko. Pri domačinih se je najbolj odlikoval mladi Požlep, koše pa so dali: Požlep 11, Stefanec 11, Muhovec 10, Zohar 10, Kralj 9, Osolc 5, Jošt 3, Škoflek 3, Videc 2 in Kitanovski 2.

JANEZ ČEPIN

NOV REKORD

Marljivim športnim delavcem SK Oljka Andraž je uspelo, da so kljub pomanjkanju snega pripravili 50-metrsko skakalnico za meddruštvene skakalne tekme, ki se jih je udeležilo 103 skakalcev iz 17 klubov. Nov rekord skakalnice — 49 m — je postavil bivši član SK Izletnik Celje, zdaj Ilirije iz Ljubljane Pavliha. REZULTATI: ml. mladinci: 1. Berčič (II) 169,1 točke ... 12. Čremožnik (na sliki) 112,6 ... 21. Marjetič 71,4 (oba Oljka) itd. St. mladinci: 1. Blenkuš (II) 159,8 ... 10. Sušnik 109,7 ... 19. Vežočnik 74,4 (oba Ljubno) itd., člani: 1. Pavliha (II) 213,9 ... 15. Fortin (Izletnik), 21. Lipovšek (Izletnik), ... 23. Globačnik (Ljubno), ... 29. Podvršnik (Oljka), ... 35. Blagotinšek (Oljka), 35. Juvan (Ljubno) itd.

T. TAVČAR

ŠAH

Celjski šahisti so pričeli z zanimivim in kvalitetnim prvenstvom v mednarodni INTER ligi. V tej ligi, v kateri so imeli do sedaj mnogo uspeha, sodeluje pet slovenskih in pet avstrijskih ekip. Celjani so v prvem kolu presenetljivo igrali z avstrijsko ekipo Voitsberg iz Gradca samo 4:4.

V soboto ob 15. uri bo v mali dvorani hotela Evropa srečanje proti najmočnejši ekipi Avstrije Humanicom iz Gradca.

KEGLJANJE

Prvič po daljšem času bomo imeli v Celju žensko kegljaško ekipo, ki bo nastopala pod imenom Celje. Pri KK Celje se iz vrst izredno nadarjenih tekmovalk, ki so se pričele ukvarjati s tem športom v sindikalnih ekipah, postavili dvajset članske ekipo, ki bo imela letos svoj krst v republiški ligi. Znani tekmovalki Magda Urh in Janja Marinceva pa bosta glavni moči v novem klubu.

Na izbirnih tekmah za sestavo ženske državne reprezentance so v Slovenski Bistrici sodelovale tudi tri celjske tekmovalke. Članica Celja Urhova je dosegla tretje mesto z 811 keglji, Eva Ludwig (Kovinar) je bila peta z 799 keglji, Marinceva (Celje) pa deseta z 778 keglji.

Enaindvajset članov KK Celja je sodelovalo na klubskem prvenstvu na kegljiščih v Celju in Zalcu. Po izenačenih borbi je postal prvak Viki Vanovec, ki je podrl 2696 kegljev. Sledijo: Tisovec 2691, Lubej 2657, Druškovič 2638 in M. Krajnc 2619.

GOVORIO

VALTER ŠTAJNER

Srečali smo ga takoj po podpisu samoupravnega atletskega sporazuma, ki so ga podpisali Miro Kocuvan in Nataša Urbančič ter trenerja Zlatko Bezjak in Valter Štajner. Valter je bil že na samem začetku pesimist in je dal nekaj pri-

pomb: »Od Mira Kocuvana zahtevalo non stop formo. To pomeni mnogo več dela in trikrat dnevno trening. To moramo omogočiti Miru, drugače ne bo pomagal noben samoupravni sporazum. Omeniti pa moramo, da ima najhitrejši slovenski sprinter tudi obveznost v šoli in doma pri družini. Torej naš glavni načrt bo, da Miru pomagamo na vsej fronti. Samo tako bo lahko uspeh v Rimu v štafeti 4 x 400 metrov. Podpis samoupravnega sporazuma pa precej obvezuje tudi trenerja. Upamo, da bomo Celjani izpolnili svojo obveznost.«

J. KUZMA

OGLAŠUJTE V

NOVI tednik

ATLETIKA

PRIPRAVLJAJO BAI KROS

Velenjčani, kjer se je atletika zaradi nekaterih entuziastov začela krepko razvijati šele pred leti (dosegli so že tudi lepe uspehe), bodo v marcu letošnjega leta priredili državno prvenstvo, 24. marca pa Balkansko prvenstvo v krosu, kar bo doslej največja atletska prireditev v rudarskem mestu. Obe prireditvi sta vsekakor veliko priznanje mestu, kjer so se nekako specializirali za krose.

Proge bodo speljane po odličnih terenih ob stadionu in okoli jezera tako, da bodo večji del vidne za gledalce. Organizacija je v polnem teku, v dveh dneh bodo razposlali vabila, tiskajo pa se že tudi plakati, bilteni in značke. Delovne organizacije Saleske doline so prevzele pokroviteljstvo nad posameznimi ekipami, ki jih pričakujejo v Velenju. Ljubljanska banka je prevzela pokroviteljstvo nad Jugoslavijo, Gorenje nad Romunijo, Rudnik lignita Velenje nad Grčijo, RSC nad Albanijo, Vegrad in trgovsko podjetje ERA nad Bolgarijo in Kleparstvo Soštanj, Tovarna usnja Soštanj in Galis nad Turčijo. Tekmovalci, ki jih bo z vodstvom okoli 200, bodo prebivali v Velenju in Celju.

Dan pred balkanskim prvenstvom v krosu bo v VIII. Herbenstein še kongres balkanskih držav o organizaciji nadaljnjih tekmovalaj in krosov.

T. VRABL

SIP PRVI

V lanskem letu se čini Zalec udeležilo njih športnih iger 21 kolektivov. Tekmovali 12 panogah: rokometa, ki, odbojki, malem tu, streljanju, plavanju, miznem tenisu, šahu, nju, orientaciji, smučanju, košarki.

V kategoriji do 35. moških) je prvo mesto jil SIP Sempeter. Pr je tudi Garant Polze osvojil tretje mesto.

KONCNI VRSTNI
MOSKI DO 35 LET:
Sempeter, 2. Inštitut, 3. Garant Polze, 4. Zalec, 5. Juteks Zalec.
MOSKI NAD 35 LET:
Sempeter, 2. Inštitut, 3. TT Prebold itd. 22. 1. TT Prebold, 2. St. občine Zalec, 3. Aeroter itd. Zmagovalec v vanju za množičnost Prebold, sledita SIP ter, Ferralit Zalec itd.

Prehodni pokal je glč osvojila ekipa SIP.

HOKEJ N. L.

ZLATARNA : 5:5

Tokrat začenjamo hokejskih rezultatov vsakdanji hokejski Verjetno prvič na Slovensko gojijo in igrajo hokej tudi v delovnih viih. V Celju imamo podjetja, kjer je hokej ledu med športi, ki trajo za rekreacijo in tere sindikalne organizacije prispevajo svoj delež kolektivi Zlatarna Celje je že naročila skupaj kompletno hokejsko opremo in Cinkarna. Ti vi izkoristijo vsak prost min in igrajo med soboto smo videli prvilnimi gledalci srečanje med Zlatarno EMO, ki se je končalo ločeno 5 : 5. Omeniti dno, da lahko igrajo samo tisti igralci, ki glistirani za noben klub. Hokej torej med sindikalne športne nekoliko let lahko pramo tudi sindikalno pr Celja v hokeju. To bo no prvo v Jugoslaviji.

Člani Celja so igrali no tekmo proti Slavodori igri so izgubili. Rezultat ni toliko vreden dejstvo, da so mladi zaigrali dobro. To je nekoliko več možnosti skim igralcem prvenjem v Beogradu prni zvezdi v soboto Zadetke sta tokrat Bratec dva in Dami.

Mladinci so dosegli uspeh. Na Jesenicah li za državno prvenstvo ti Jesenicam. Rezultat preskromen za Celjo vodili so s 4:1 in 5:3 v zadnji minuti 2. Po izjavah igralcev krivo vodstvo, kajti so odšli sami. Med pa so se tokrat vpisali jensek, Filipovič, Vajdetič in Antleji igrajo proti Slaviji.

Pionirji Celja so v Ljubljani izgubili proti 1:11, toda že dan so doma premagali 11:3. Najboljši igralec Sendlbach je do zadetkov.

T. KUZMA

9-krat daroval kri

TRIKRAT DIREKTNO

že Strašek, močan moža-
ki jih ima nekaj čez
deset (let namreč, kilo-
nov pa nekaj več!) je tre-
no — po vsej verjetnosti

tisti človek (med živimi) v
žaliski občini, ki je doslej
največkrat daroval kri. Za-
čel je kot mladenič, zdaj to
nadaljuje kot zrel možakar

in pravi, da bo kri daroval
vse do takrat, dokler bo lah-
ko, dokler bo zdrav.

Točne številke, kolikokrat
je dal kri, pravzaprav ne ve.

Pravi, da naj poprašamo dr.
Strausovo na Transfuzijski
postaji v Celju, ki ima vse
zapisano. Takole osemindeset-
desetkrat jo je že dal, prej
več kot manj. Od tega tri-
krat direktno, prvič kot prvi
v Ljubljani. Zaposlen je bil
v Litostroju, živel pa je v ba-
rahah. Bilo je tam nekje
okoli leta 1953...

»Prišli so po mene, da mo-
ram takoj v bolnico, ker je
nujno. Sedemnajstletno de-
kle, ki se je ponesrečilo v
prometni nesreči, nujno po-
trebuje kri, veliko krvi, če
hoče, da bo ostala pri živ-
ljenju. Imam krvno skupino
»0« in prvič sem takrat dal
kri direktno. Prva doza ni
zadostovala, kajti dekle se ni
kazalo vseh znakov življenja.
Doktor operater — bil je pri-
znani Lavrič — je rekel, da
naj še dam takoj enkrat, če
hočem, da bo dekle ostalo
pri življenju. Sam sem tudi
bil mlad in sem dal. Na ve-
selje vseh ni bila potrebna
nova doza, ampak samo del-
ček in dekle je bilo rešeno.
Nisem čutil kakšnih posledic,
vendar ko sem vstal sem od
slabosti kar skupaj zlezel. No,
kmalu je bilo bolje. Nasled-
nji dan me je v baraki obi-
skal možakar in mi prinesel
denar kot zahvalo, da sem
dal kri njegovi hčerki. Denar-
ja nisem vzel, ker sem proti
temu, da bi se to plačevalo.
Kri se ne more in ne sme
plačevati. Vzel sem samo ti-
sočaka, sedel na trolejbus,
kupil cvetje in se odpeljal v
bolnišnico. Na hodniku sem
povprašal sestro, kje leži ta
in ta. Rekla je, da nihče ne
sme k njej in kaj sploh tam
delam. K sreči je prišel mi-
mo zdravnik, ki me je poznal
in je vedel, za kateri primer
gre. Odpeljal me je v sobo
in dekletu sem dal rože. Ve-
sel sem bil, da sem ji na nek
način pomagal, da je ostala
živa...«

Jože je bil v Ljubljani med
prvimi, ki se je začel organi-
zirano boriti proti plačevanju
krvi, kajti v začetku so kri
plačevali, takole po dva tiso-
čaka je dobil vsak, ki jo je
dal. V Litostroju se je s so-
misljeniki postavil v bran in
začel dajati kri zastonj, iz
čisto humanitarnih namenov.
Kmalu so mu sledili tudi
drugi in počasi so odpravili
plačevanje dajanja krvi. Jo-
že ima še veliko različnih
spominov na dajanje krvi.
Recimo, nekoč so ga pod
nujno poklicali v celjsko bo-
lišnico, da je treba dati kri.
»Ali grem v porodnišnico, je
kakšen nujen primer pri kak-
šni mladi mamici?« je vpra-
šal. »Ne. V neki gostilni so
se pijanci stopili in eden je
v kritičnem stanju.« je dobil
odgovor. »Za pijance pod
nujno ne dajem krvi, za mla-
de mamice in ostale primere
pa.« Takšen je Jože Strašek
iz Zalca, ki ima doma že
vrsto največjih priznanj Rde-
čega križa — od diplomi, zla-
te točke, do posebnega pri-
znanja za več kot 25-letno de-
lo v organizaciji RK. Kadar
organizirajo krvodajalske ak-
cije, gre Jože naprej. Zapo-
slen je kot čuvaj v KK Hme-
zad Zalec, kjer ga cenijo kot
izredno vestnega in natančne-
ga delavca. In fotografirati se
ni pustil, češ, kaj boš o me
ni pisal, jaz dajem kri zaradi
tega, da bi pomagal človeku
do življenja. Tudi ni hotel,
da bi kaj pisal o njem.
Vendar mislim, da je prav in
pošteno, da sem to napisal.

STRNAD KARMEN

TONE VRABL

VSE
ZARADI
BENCINA

V čakalnici pri dežurnem zdravniku je bilo pol-
no ljudi. Kot običajno. Poleg mene je sedel moz-
z dokaj razbitim nosom, iz katerega mu je še ve-
dno curjala kri, čeprav jo je stalno drisal z rob-
cem. Ker je bilo pred nama še dosti pacientov, sva
korak za korakom začeli pogovor. In končno
sva prišla tudi do tega, zakaj sva tu.

— Eh, je dejal sotrpin, jaz sem tu zato, ker me
je po nosu žena. Moja lastna žena. In to le zato,
ker v trafiki ni bilo bencina.

— Kaj, zaradi navadnega bencina? Pa kako, saj
v trafiki nimajo bencina. Verjetno mislite na ben-
cinsko črpalko.

— Ne, ne. V trafiki niso imeli bencina. Tistega
za vžigalnik.

— In vaša žena je strastna kadilka, cigarete pa
si prižiga le z vžigalnikom in tako ni mogla kaditi,
postala je živčna in tresk vas po nosu.

— Napačno sklepate. Po nosu me je zato, ker
sem ji rekel, da je neroda nerodna in da nič ne pa-
zi, ko pobira steklo. Pri pobiranju drobcev stekla
se je namreč urezala.

— Dobro, toda kaj ima bencin z razbitim ste-
klom?

— Hja, kako da začnem. Veste, popoldan sem
opazil, da v vžigalniku nimam bencina in stopil
sem v trafiko, da ga kupim. Toda niso ga imeli.
Zato sem vzel vžigalice. Ko sem se vrnil domov,
sem si po stari navadi najprej prižgal cigareto, toda
pri tem mi je padla vžigalica na tla. Pobral sem
jo, pri tem pa po nerodnosti potegnili z mize prt.
To je žena zelo razjezila, kajti na prtu je bila kri-
stalna vaza, ki se je pri padcu razbila. Sina sem
brž poslal po metlo v shrambo, toda ta je izkoristil
priložnost in med tem časom uničil tri kozarce
kompota, ko je poskušal, kateri je boljši. Ko pa se
je vračal, je z držajem metle sklatil s stropa naš
najlepši luster, ki ga je dobila žena v poklon od svo-
je mame. Želeli so ji popuščati živci in oba naju
je nagnala v sobo gledat televizor, ona pa se je lo-
čila pospravljanja čreptinj. Toda kaj kmalu me je
poklicala v kuhinjo, saj se je med pobiranjem ste-
kla urezala v prst in moral sem ji ga zaviti. Ker
me je ravno zmotila pri gledanju napete kriminal-
ke, seveda tudi jaz nisem ostal ravnodušen. Dejal
sem ji, da je neroda nerodna in še nekaj krepkej-
šega. Tako krepkega, da ni prenesla, pa je zgrabila
valjar in me mahnila po nosu.

— Dobro, toda kaj ima pri vsem tem bencin?

— Kako da ne! Če bi dobil bencin za vžigalnik,
ne bi kupil vžigalic. In ker ne bi imel vžigalic, ne
bi z njimi prižgal cigarete in ne bi mi padla ena
na tla. Tako se mi tudi ne bi bilo treba pripogi-
bati in ne bi potegnili na tla prta in razbil vaze.
Niti ne bi pošiljal sina v shrambo, da uniči tri ko-
zarce kompota in razbije potem še luster. In konč-
no se ne bi tudi urezala žena in ne bi jih dobil po
nosu. Tako vidite, da je vsemu res krivo to, da v
trafiki nisem dobil bencina za vžigalnik.

F. B. K.

HUP, HUP SOFERJEM

Praznik šoferjev

Vse osnovne organizacije ZSAM po Jugoslaviji praznujejo
15. januarja. 15. januar je proglasil za praznik Zvezni odbor
Združenja šoferjev in avtomobikanov Jugoslavije že pred leti.
Ta dan je kot redni član organizacije vstopil v članstvo tovariš
TITO. Vsaka organizacija ZSAM zato stremi, da ta praznik
tako ali drugače praznuje čim svečaneje in čim lepše v okviru
svojih možnosti.

Proslave v počastitev 15. januarja bodo na teritoriju Celja
kar po vrstnem redu.

OO ZSAM Velenje je ta dan proslavila s kulturno prire-
ditvijo v dvorani kina Velenje ob številni udeležbi občanov.
proslavo pa je počastil s svojo udeležbo tudi odlikovaneec
AVNOJA, generalni direktor Gorenja Ivan Atelšek. Še posebej
so pozdravili šoferje in se jim zahvalili za uvidenost najmlajši
pionirji prometniki.

OO ZSAM Zalec je ta dan proslavila 13. januarja v kino-
dvorani v Sempetru v Sav. dolini ob obilni udeležbi članov
organizacije, svojcev in gostov z bogatim kulturnim sporedom.
Udeležba na proslavi je potrdila, da se občani zavedajo dol-
nosti in pripravljenosti šoferjev za pomoč vsem, tako v kul-
turni vožnji, kakor tudi pri vzgoji občanov vseh starosti in
poklicev. Odposlanec ZSAM SRS je k organizaciji proslave
OO ZSAM čestital.

OO ZSAM Laško se pripravljata, da bo počastila praznik
18. januarja s kratko proslavo, ki pa bo delavnega značaja. Po
proslavi bo namreč strokovno predavanje za vse poklicne voz-
nike motornih vozil, t. j. v petek ob 18. uri v kinodvorani
v Laškem. OO ZSAM se namreč dobro zaveda, da brez stro-
kovnega znanja ni dobrega poklicnega voznika in zato izkoristi
vsako priliko, da obogati znanje svojega članstva. Trudi pa se
tudi pri vzgoji drugih občanov, predvsem mladine.

OO ZSAM Celje pripravila proslavo 15. januarja dne 19. t. m.
in to proslavo s kulturnim programom ter srečanjem vsega
članstva organizacije. Organizacija je množična in so člani
tudi po Kozjanskem ter se le redko srečajo skupaj. To pa bo
prilika, da se bodo skupno srečali in poveselili.

PAD

ZALEC

Dobra letina

V Zalcu so lani končno
očakali dobro letino. Po-
veh izredno slabih leti-
nih so končno dosegli
boljše rezultate.

Tako so pridelovali 18
tisočkov več hmelja kot
ta 1972, 21 odstotkov več
lenice, 16 odstotkov več
črnega, 27 odstotkov več
kompirja, če naštejemo
nekaj boljših pridelkov.
redno je narasla tudi
tina sadja, saj so pride-
li kar 167 odstotkov več
rušk kot leta 1972, 125
tisočkov več grozdja in
1 odstotkov več jabolk.
skup živine je v primer-
vi z letom 1972 za 25 od-
stotkov višji, odkup mle-
ja je ostal na isti ravni,
skup brojlerjev pa je
prasel za 8 odstotkov.

Povišale so se tudi od-
pne cene, in sicer za
vino 24%, za mleko
% in za brojlerje 21 %.

B. S.

VELENJE

ODLIČJA
ZA N. ŽGANKA

Na 11. rednem običnem zboru
Turistične zveze Slovenije v Ljub-
ljani, dne 11. 1. 1974 je bil spre-
jet sklep upravnega odbora Turi-
stične zveze Slovenije, da se pred-
sedniku Skupščine občine Velenje
Nestlu Žganku podeli zlat častni
znak TZS z diplomom. To najvišje
odličje TZS je Nestl Žgank pre-
jel za svoja prizadevanja na pod-
ročju izgradnje številnih turistič-
nih objektov v Velenju. Poleg
predsednika občine so bronaste
častne znake TZS prejeli še ne-
kateri drugi turistični delavci Ve-
lenja, med njimi poznani kon-
struktor smučarskih skakalnic ing.
Lojze Jevšenak in prizadevna tu-
ristična delavka Branka Mravljak.

V. K.

RAZSTAVA
PTIC PEVK

V Velenju postaja že tradicijo-
nalna razstava ptic pevk, ki jo
vsako leto prireja Društvo za za-
ščito ptic. Letošnja razstava je
v avli osnovne šole Miha Pintar
— Toledo, odprta pa bo do ne-
delje 20. januarja vsak dan od
9.—20 ure. Na razstavi je tudi
srečolov, katerega čisti dobriček
je namenjen za zaščito in prehrano
ptic v zimskem času. Za poučno
in vzorno razstavo, ki ima tudi
human značaj, zasluži Društvo za
zaščito ptic v Velenju vso pohva-
lo in priznanje.

V. K.

LASKO

Bilo je lepo

V Radečah smo Novo
leto pričakali v veselju
razpoloženju. Posebno mla-
di smo imeli obilo dela.
S smrekovimi vejicami
in lepimi novoletnimi
okraski smo okrasili ra-
zrede. Da bi bilo pra-
zovanje čim lepše, smo
gledali filme pod naslo-
vom: Ura risank. Posebno
težko smo pričakovali
dedka Mrza.

V soboto ob 9. uri smo
učenci dopoldanske izme-
ne gledali igrice Snegulj-
čica. To igrice je naštu-
diral dramski krožek pod
vodstvom prof. Pešca.
Čudovita scena na odru
in nastopajoči so nas po-
peljali v čarobni svet Sne-
guljčice in pačkov. Po

Za najmlajše je poskr-
bel lutkovni krožek z igri-
co Rdeča kapa. Lutkovni
krožek je z igrice gosto-
val še v vrtcu, osnovni
šoli Svibno in Zidanem
mostu.

STRNAD KARMEN

TONE VRABL

avto celje

vam nudi osebne avtomobile ZASTAVA:

1300 Lux	750 K
1300 P	750 M
Z 101	750 Lux
125 PZ/1500	1500 Familiare

Dobava avtomobilov takoj po vplačilu, nudimo družinski kredit pri deviznem plačilu popust 10 odst.

Avtomobil prejmete tehnično pregledan in opremljen z dokumenti za registracijo.

Obiščite prodajalno »AVTO CELJE«, Celje, Ljubljanska 11 ali zahtevajte informacije na telefon 063-22-180.

POROKE

CELJE

Poročili so se štirje pari, od teh: ANTON ZUPANC, Kanjuce in ALBINA NOVAK, Sentjanž nad Storami.

SLOVENSKE KONJICE

JAN TRSTENJAK, 23, Skalce in IVANKA VUHERER, 19, Klačje; STANISLAV JEZOVSEK, 29 in MARTINA MEDVED, 26, oba iz Lipoglav; IVAN KLAJZER, 26, Brdo pri Sentjurju in EMA GORENJAK, 24, Padeški vrh; MARJAN HRIBERSEK, 27, Donji Leskovec in EMA KUMAR, 21, Črešnjava; FRANC VREČKO, 27, Maribor in JOZEFA BUCAR, 20, Zeče; STANKO KOTNIK, 24, Bezovje in STANISLAV VIVOD, 20, Gorenje nad Zrečami; MARTIN MALIČ, 24, Nova vas in EMA RETUŽNIK, 22, Draža vas; FRANC KOHNE, 23, Zbelovo in FRANCISKA RAZBORSEK, 24, Zbelovo; VIKTOR VALANT, 27, Prežigal in VIKTORIJA KUKOVIČ, 22, St. Slemenice; MARTIN MRZDOVNIK, 24, Sp. Zreče in NADA HREN, 21, Sp. Zreče; ANTON SLAPNIK, 23

SMARJE PRI JELSAH
IVAN RAJNIS, Kamenik in IVANKA NOVAK, Log.

SMRTI

CELJE

KATARINA KUSAR, 71, Tenetiš; LEOPOLD SLAPNIK, 74, Trnovlje; AN-

DREJ SAVSKI, 64, Celje in ANA ROMIH, 48, Velenje.

SMARJE PRI JELSAH

MARIJA ANDRENESEK, roj. Dečman, 85, Smarje; MARIJA ZOBEC, roj. Gajšek, 70, Zadrže; TREZA BELINA, roj. Pernar, 81, Zadrže; ROZA TEPEŠ, roj. Kidrič, 49, Zahenberc in MARTIN VRTNIK, 70, Zahenberc.

ROJSTVA

CELJE

48 dečkov in 32 deklic

SLOVENSKE KONJICE

2 dečka in 3 deklice

KINO

UNION: do 22. 1. ameriški barvni film »Poletje 42«
od 23. 1. dalje ameriški barvni film »Decameron«

METROPOL: do 18. 1. ameriški barvni film »Joe Kidd«
od 19. do 23. 1. ameriški barvni film »Pravi kavboj«

DOM: 17. 1. še italijanski barvni film »Na ukaz podzemlja«

od 18. do 20. 1. ameriški barvni film »Imenovani so ga« ob 18. in 20. uri od 14. do 20. 1. ob 16. uri pa sovjetski barvni film »Vlak za postajo Nebo«

od 21. do 27. 1. ob 16. uri ameriški barvni risani film »Vesele zgodbe«, ob 18. in 20. uri italijanski barvni film »Alfredo, Alfredo«

PROMETNE NESREČE

UNIČEN NSU PRINC

SREČKO STIH, 26, iz Sevnice, je vozil iz Ljubljane proti Celju, ko ga je v Grajski vasi zaradi prehitre vožnje zadel v nasproti vozeč tovornjak »prikolico«. Trčenje je bilo tako silovito, da je osebni avto popolnoma uničen, prikolica je prevrnila in razila se je tekočina, tako da je bil prevoznik na cesti oviran kar sedem ur. Voznik Stih se je lažje poškodoval, škode na vozilih pa je za 35.000 dinarjev.

VZPOREDNO STA VOZILA

IVAN OČKO, 32 iz Laškega, je v Rečici dohitel z motorom dva pešca, ki sta šla drug ob drugem po desni strani ceste. Očko je s krnilom zadel JOZETA OSTREZA iz Volke in oba ter mopedistova sopotnika ANA OČKO so padli na cestišču. Mopedist in pešec sta se težje. Ana Očko pa se poškodovala.

NEPREVIDEN PEŠEC

MATIJA PAPIRUTTI, 56 iz Celja, je šel peš skozi Kras vas po svoji desni strani. Hotil je sem ter tja po cesti, tako ga je zadel voznik osebnega avtomobila JOZEF BRKO iz Celja, saj je Papirutti tik pred njim stopil v presek. Pešec se je težje poškodoval na vozilu pa je škode za 20.000 dinarjev.

PREČKAL JE CESTO

JANEZ ZMAVC, 42, iz Ljubljane je vozil z osebnim avtomobilom skozi Mozirje. Nasproti je prišel po levi strani pešec ANTON ZUNTAR, iz Mozirja, ki je tik pred osebnim avtomobilom prečkal cesto. Voznik ga je zadel in zbil, pokrov motorja in v vetrobransko steklo, po 9 metrih pa padel na cestišče, pri čemer se je težje ranil.

ZAVIJANJE V LEVO

IVAN MESAREC, 48, iz Lahovškega, je pri Privovarni v Laskem z roko kazal, da namerava s kolesar zaviti v levo, nasprotno smeri je pripeljal z osebnim avtomobilom SANEJ, iz Gaberna, kateremu je kolesar izsiljeval pred in ga tako zadel ter zbil po cestišču. V zdravstvenem domu v Laskem so mu nudili prvo pomoč, povzročil pa je škodo za 2.000 dinarjev.

ZANESLO GA JE S CESTE

IVAN VRACUN, 33, iz Brezje, je vozil iz Ljubljane proti Celju. V Prekopu, kjer je na ravnam delu ceste zaviral, je zaneslo v levo izven cestišča, kjer se je prevrnil in obna strelci. Pri nesreči se je lažje poškodoval sopotnik KARM VRACUN, na avtomobilu pa je škode za 8.000 dinarjev.

UKRADEN MOPED

BOZO PODHRASKI, 18, iz Brezje Gornje se je peljal ukradenim in neregistriranim mopedom proti Rogatcu, njim je peljala patrila milice, ki ga je hotela ustaviti, pa je z nezmanjšano hitrostjo zapeljal s ceste na travnik, kjer se je prevrnil. Podhraski si je zlomil nogo, njegov potnik DRAGO KROSLIN pa je pobegnil.

TRČENJE V KRIŽIŠČU

ANTON SLAVISEK, 45, iz Kamnika, se je peljal iz Ljubljane proti Celju v križišču v Petrovčah mu je z zavijanjem v levo izsiljevala prednost voznica osebnega avtomobila MARTINA JURJEVEC, 36, iz Petrovč, v katero se je Slavisek zadel. Pri nesreči so se lažje ranili voznik Slavisek in njegov sopotnik, na vozilih pa je škodo za 30.000 dinarjev.

Razpisna komisija

OZD

Osnovne šole

»BRATOV
DOBROTNŠKOV«
VOJNIK

razpisuje
prosto delovno mesto

TAJNICE

s štirlurno zaposlitvijo
za nedoločen delovni čas.

POGOJI: Srednja izobrazba z znanjem strojepisja (ekonomska ali druga sorodna srednja šola).

Rok prijave 14 dni po objavi.

Prošnje naslovite na naslov: Razpisna komisija OZD Osnovna šola »Bratov Dobrotnškov« Vojnik.

TV SPORED

NEDELJA

9.25 Poročila (Lj)
9.30 L. N. Tolstoj: Vojna in mir — barvna TV nadaljevanje (Lj)
10.15 Kmetijska oddaja (Sa)
11.00 Mozaik (Lj)
11.05 Otroška matineja: Zaklad ob reki, Enciklopedija živali, Pravniški (Lj)
12.35 Svetovno prvenstvo v slalomu za moške — barvni posnetek in prenos iz Wengna (Lj)
Nedeljsko popoldne — Po domače s Stanko Kovarčič, Pisan svet, Prvi aplavz, Za konec tedna (Lj)
Poročila (Lj)
Celovečerni film (Lj)
19.45 Risanka (Lj)
19.50 Cik-cak (Lj)
20.00 TV dnevnik (Lj)
20.25 3—2—1 (Lj)
20.30 A. Medved: Rendez vous (Lj)
21.30 Spust s Skrlatice (Lj)
22.00 Sportni pregled (JRT)
22.20 TV dnevnik (Lj)

PONEDELJEK

16.45 Madžarski TV pregled — Pohorje, Piešivec do 17.05 (Bg)
17.45 Spot doma — serija Kurir Greec (Lj)
18.00 Risanka (Lj)

18.10 Obzornik (Lj)
18.25 Enciklopedija živali — barvni film (Lj)
18.55 Mozaik (Lj)
19.00 Mladi za mlade (Sa)
19.30 Kaj hočemo — Ob ustavnih in kongresnih razpravah (Lj)
19.45 Risanka (Lj)
19.50 Cik-cak (Lj)
20.00 TV dnevnik (Lj)
20.25 3—2—1 (Lj)
20.30 Z. Majdak: Grenkoba v ustih (Lj)
21.30 Kulturne diagonale (Lj)
22.00 TV dnevnik (Lj)

TOREK

9.00 Slovenska TV (Bg)
16.45 Madžarski TV pregled — Pohorje, Piešivec do 17.05 (Bg)
17.45 H. Ch. Andersen: Snežna kraljica — I. del (Lj)
18.00 Risanka (Lj)
18.10 Obzornik (Lj)
18.25 To je bila pesem svetlega in vročega jedra — III. oddaja (Lj)
18.55 Mozaik (Lj)
19.00 Dosežki medicine: Operacija prostate (Lj)
19.20 Tišina, na sporedu je nami film (Lj)
19.45 Risanka (Lj)
19.50 Cik-cak (Lj)
20.00 TV dnevnik (Lj)
20.25 3—2—1 (Lj)
20.35 M. med seboj (Lj)
21.25 H. Fallada: Sam med volkovi — TV nadaljevanje (Lj)
22.10 TV dnevnik (Lj)

SREDA

9.00 TV v šoli (Bg)
16.45 Madžarski TV pregled — Pohorje, Piešivec do 17.05 (Bg)
17.40 Zaklad ob reki — serijski film (Lj)
18.10 Obzornik (Lj)
18.25 Na sedmi steni (Lj)
18.55 Mozaik (Lj)
19.00 Zabavna glasba (Sa)
19.20 Delavska TV tribuna (Lj)
19.45 Risanka (Lj)
19.50 Cik-cak (Lj)
20.00 TV dnevnik (Lj)
20.25 Propagandna reportaža in 3—2—1 (Lj)
20.35 Zaklad Sierra madre (Lj)
22.35 TV dnevnik (Lj)

ČETRTEK

9.00 TV v šoli (Bg)
16.45 Madžarski TV dnevnik — Pohorje, Piešivec do 17.05 (Bg)
17.15 Iz slovenske književnosti: A Funtek: Tekma (Lj)
18.05 Obzornik (Lj)
18.20 Shane — serijski barvni film (Lj)
19.10 Mozaik (Lj)
19.15 Naš ekran (Lj)
19.45 Risanka (Lj)
19.50 Cik-cak (Lj)
20.00 TV dnevnik (Lj)
20.25 Kam in kako na oddih (Lj)
20.40 E. Zola: V kipečem loncu — TV nadaljevanje v barvah (Lj)
21.40 Monitor: Janez Jakelj obišče hčerko (Lj)
22.15 TV dnevnik (Lj)

PETEK

9.00 TV v šoli (Bg)
16.45 Madžarski TV dnevnik — Pohorje, Piešivec do 17.05 (Bg)
17.35 Kuhinja pri violinskem ključu — Zgodba o kruhku (Lj)
18.05 Obzornik (Lj)
18.20 Mariltovi pramunje (Lj)
18.50 Mozaik (Lj)
18.55 Zaloge hrane — izobraževalna oddaja (Lj)
19.05 Prva pomoč pri množičnih nesrečah (Lj)
19.25 TV kazipost (Lj)
19.45 Risanka (Lj)
19.50 Cik-cak (Lj)
20.00 TV dnevnik (Lj)
20.25 Propagandna reportaža (Lj)
20.30 3—2—1 (Lj)
20.35 Na obali — celovečerni film (Lj)
22.45 TV dnevnik (Lj)

UHF oddajnik — Krvavec:

18.50 Poročila (Zg)
19.00 V petek ob 19. uri (Zg)
20.30 Do-re-mi — kviz (Zg)
21.40 Serijski film (Zg)
22.10 Poročila (Zg)

SOBOTA

9.55 Svetovno prvenstvo v velenjskem slalomu za ženske — prenos s Pohorja — do 12.25 (Lj)
16.25 Košarka: Zadar : Jugoplastika — prenos (Zg)
18.00 Obzornik (Lj)
18.10 Doktor — serijski barvni film (Lj)
19.05 Gledate TV — poslušate ra-

dio? — barvna oddaja

19.15 Gledališče v hiši (Zg)
19.45 Risanka (Lj)
19.50 Cik-cak (Lj)
20.00 TV dnevnik (Lj)
20.25 3—2—1 (Lj)
20.30 Akordi Koseva — (Bg)
22.00 Barvna propaganda — ja (Lj)
22.05 TV dnevnik (Lj)
22.20 Colditz — serijski film (Lj)
UHF oddajnik — Krvavec:
18.00 Kronika (Zg)
18.15 Otroški spored (Bg)
19.15 Gledališče v hiši (Zg)
19.45 Risanka in propaganda (Lj)
20.00 TV dnevnik (Lj)
20.30 TV drama (Bg)
21.30 Feljton (Bg)
22.00 Zabavna glasba (Bg)
22.30 24 ur (Bg)

V vsak dan
NOVI
TEDNIK

HITRO OBVEŠČENI HITRO DO AVTA Z VEČEROM

Zelimo ustreči mnogim pismom in telefonskim pozivom naših bralcev, ki so zamudili prvo priložnost sodelovanja v naši velikih nagradni igri

ALI POZNATE SVOJO OZJO DOMOVINO?

Sporočamo vsem, da bomo

18. JANUARJA PONOVO OBJAVILI ZBIRALNO LISTO Z VSEMI DO SEDAJ OBJAVLJENIMI SLIKAMI SLOVENSkih KRAJEV

NE ZAMUDITE ZADNJE PRILOŽNOSTI SODELOVANJA!
MORDA BOSTE RAVNO VI POSTALI LASTNIK ENEGA OD PETIH AVTOMOBILOV!

MALI OGLASI

PRODAM

ČOBILO staro pet let prodam. Velenšek Drago, Cesta na Ostrožno 138, Celje.
SPALNICO komplet z jogi vložki — orehov furnir — ugodno prodam. Celje, Kersnikova 32/A, stanovanje 23.
GRAVO — po izbiri, dva prašiča za zakol, puhalnik z 12 m cevi, štiri nove zimске gume za VW 600-15 in kompresor za polnjenje gum, prodam. Reka 1, Prebold.

REC ORODIJ za izdelovanje vpeljanih artiklov kovinske galanterije in 100 kg hladno valjanih trakov v kolobarju širine 21 x 2 mm ter elektromotor trofazni, nov, prodam. Ponudbe pod »Pocenica«.

TRAJNO gorečo peč, moško kolo, kredenco, divan, sobno mizo, pomivalno omaro, posteljo in dve moški bundi prodam. Skale, Zagrad 103, Celje.

UGODNO prodam Z — 101 tudi na kredit. Emeršič, Rakovlje 6, Braslovče.

LEPO posestvo — 12 ha, v Lipju, Vinska gora prodam. Petek Franc, Lipje 27, Velenje.

TRAKTOR Steyer 30 KM s kosilnico — starejši tip, zelo dobro ohranjen, prodam. Završnik Filip, Zg. Grušovlje, Sempeter v Sav. dolini.

OMARO za dnevno sobo, divan in dva fotelja poceni prodam. Polutnik, Trubarjeva 34.

TELICO osem mesecev brejo prodam. Košnica 11, Celje.

KOMPLET zimské gume za fiat 1300 (štiri kom.) prodam. Bevc Rajko, Dom pod Javorjem, Trbovlje.

NJIVO 1565 kv. m v Levcu prodam. Lazarevič, Kocbekova 5, Celje.

MOTOR BMW 250 ccm prodam. Smisal Jože, Mariborska 110, Celje.

VOLKSWAGEN kombi odprt prodam. Ogled Zg. Hudinja 74 (nad Opekarno).

PET PRASICEV — teža 110 kg, prodam po 20.— din za kg. Robič Anton, Planina pri Sevnici.

PUHALNIK »Erolo 33« prodam. Vozlič Martin, Smartno v Rožni dolini.

TRAKTORSKO prikolico 3 t kiper novo prodam. Cena po dogovoru. Zorko Rudi, Dolenja vas, Prebold.

KRAVO s teletom prodam Trebovc, Hruševac 12 Sentjur.

FICO — malo vožen, letnik 1970 ugodno prodam. Ogled vsako popoldne od 15. ure dalje. Milčinskaga 2, Celje.

KREDENCO kuhinjsko in divan prodam. Ogled popoldne. Čuvan Rezi, Titov trg 5, vhod iz Gubčeve 4.

PLETILNI stroj »Brothner« japonski prodam ali zamenjam za hladovino. Cena po dogovoru. Tot Miho, Mariborska 124, Celje.

DNEVNO sobo (omara, miza, stoli) jesenov furnir, skoraj novo, prodam za 2.000.— din, tudi ček. Telefon popoldne 25-490 Celje.

JUNKERS bojler na mestni plin, skoraj nov prodam za 1.500.— din, tudi ček. Telefon popoldne 25-490 Celje.

SPALNICO kompletno, polkavč, komodo in divan poceni prodam. Mirnik Tereziya, Dečkova cesta 50, Celje.

POSESTVO vseh kultur z gospodarskim poslopjem in 5 ha zemlje na lep sončni legi, 15 minut od avtobusne postaje, prodam. Ogled vsak dan. Cena po dogovoru. Vidmajer Marija, Zabukovca 164, Griže.

OKROGLO mizico z dvema Rex foteljema, lepo pisalno mizo s foteljem in preprogo 1,80 x 1,20 m ter ogledalo za predsobno steno,

prodam, Celje, Zagata 4/I (vrata naravnost).

SIMCA 1000 GLS, letnik 1970, 50.000 km prevoženih, ugodno prodam. V račun vza mem milijon kredita. Informacije po telefonu 21-954. Podnevi ogled v skladišču »Petrol« Celje.

HISO, novo gospodarsko poslopje in 1 ha zemlje, od tega travniki, vinograd in vrtovi, na lepem sončnem kraju, prodam. Dovož z avtom do hiše, Eberlinec Bogomir, Zagrad 144, Celje.

SPACKA, letnik 1967 ugodno prodam. Registriran in tehnično pregledan do konca leta. Močnik Franc, Vrbo 25, Sentjur.

MOPED V 15, letnik 1973 prodam. Bevc Milan, Dolarjeva 6, Celje.

SPALNICO komplet z jogi vložki, dobro ohranjeno, prodam. Skale Milan, Bernekerjeva 2, Zg. Hudinja.

SPALNICO kompletno ugodno prodam. Nikolič Lazar, Ljubljanska 31, Celje.

AUDI 60, letnik 1968 ugodno prodam. Ponudbe pod »Majhna poraba goriva«.

POPRAVEK malega oglasa v NT št. 1. HISO prodam ali zamenjam za drugo hišo. Informacije Milin Vrbo.

STANOVANJA

MLAJSA zaposlena — dekle in fant pred poroko, iščeta enosobno stanovanje ali prazno sobo pri starejših ljudeh, tudi v bližnji okolici Celja, katerim bi pomagala pri hišnih delih. Ponudbe pod »Marijiva — poštena«.

OPREMLJENO ali neopremljeno sobo v Celju ali bližnji okolici išče mlad fant. Ponudbe pod »Dober plačnik«.

SPREJMEM dekle na stanovanje. Vprašajte od 15. ure dalje. Kovinarska 10, Celje — pri EMO.

ZAKONCA iščeta sobo, po možnosti s kuhinjo. Ponudbe na naslov: Lazarevič, Kocbekova 5, Celje.

SOSTANOVALKO sprejemem. Stanetova 21, I. nadstropje desno.

MLADA zakonca z dvema dojenčkoma nujno iščeta kakršnokoli stanovanje v bližini Laškega ali Celja. Ponudbe pod šifro »Zimas«.

SOBO, centralno orgevano, s posebnim vhomom v Celju iščem. Ponudbe pod šifro »Student«.

STAREJSA ženska — uslužbenka dobi brezplačno stanovanje. Bedene Julijana, Teharska cesta 97, Celje.

DVOSOBNO komfortno stanovanje (75 kv. m) v Celju zamenjam za manjšega v bloku, po možnosti s centralno. Ponudbe pod »Savinjska«.

GARSONJERO na Zg. Hudinji s centralnim ogrevanjem, I. nadstropje, primerno za starejšo osebo, zamenjam za večje stanovanje, lahko brez centralnega ogrevanja in za adaptacijo. Telefon 23-042 — računovodstvo Erika.

ENOSOBNO stanovanje s centralnim ogrevanjem (43 kv. m) na otoku zamenjam za dvosobnega ali večjega. Nudim primereno odškodnino. Ponudbe pod »Dobra nagrada«.

ZAPOSILITEV

ZAPOSILITI se želim na delovnem mestu šefa strežbe ali kot vodja gostinskega obrata. Ponudbe pod »Vestens«.

GOSTISCE Zajc, Velenje, sprejme v službo kuhinjsko pomočnico. Stanovanje in hrana v hiši. Dobra plača.

BRIVSKO frizerska pomočnica išče službo. Renata Jevšenak, Dobrava 43, Slovenske Konjice.

DVA učenca, poštena, z veseljem do te stroke sprej-

GOZDNO GOSPODARSTVO CELJE

Odbor za delovna razmerja

razpisuje naslednje prosto delovno mesto:

ŠEF

gradbenega obrata

Pogoj za zasedbo je diplomirani gozdarski inženir z 8 let. prakse.

Kandidati pošljejo prijave v roku 15 dni od objave na Gozdno gospodarstvo Celje — Kadrovske splošni sektor.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi dragega očeta

Janeza Spesa

se vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti ter darovali vence in cvetje, iskreno zahvaljujemo. Posebej se zahvaljujemo sosedu Dolfu Lebru za ganljive poslovilne besede ob odprtem grobu.

Zalujoci:

sinova Ivan in Franc, hčerki Tlička in Mici z družinami

mem. Pirh Dragotin, avto ličar, Zalec, Savinjska 49.
UPOKOJENKA gre čistit dvakrat ali trikrat tedensko. Marija Krepl, Kamniška 16, Celje.

FANT, star 22 let, nealkoholik išče zaposlitev kot voznik B kategorije. Skale Vi li, Skofja vas 7.

RAZNO

PERUTNINARJI pozor! v letu 1974 si lahko nabavite priznane pasme enodnevnih piščancev nesnic in pi tancev od 3. 2. naprej. Prednaročniki bodo imeli prednost. Valilnica Šmarje ta pri Škofji vasi.

V NAJEM vzamem dobro vepljano gostišče. Bevc Rajko, Dom pod Javorjem, Trbovlje.

NOVO enodružinsko hišo z vrtom v Šempetru ob cesti Celje—Ljubljana zamenjam za enako v Celju na Otoku. Ponudbe pod »Zamenjava«.

ZIDARSTVO Hrestak Rudi, Vojsak 44, Pregrada sprejema naročila za novogradnje, adaptacije, fasade in ostala zidarska dela za sezono 1974. Pismene informacije: Žagar Anton, Gornja vas pri Preboldu.

ENODNEVNE piščance lahko dobite že 5. februarja in potem vsak torek. Za naročila se priporoča Umetna valilnica. Anica Winter, Lopata 55, Celje.

LOKAL v centru, primeren za krojača ali šiviljo od dam. Ponudbe pod šifro »Mareca«.

IŠČEM garažo na Otoku. Plačam dobro in vnaprej. Ponudbe po telefonu 25-022.

dobra knjiga

najboljši prijatelj

STANOVANJSKO-KOMUNALNO IN GRADBENO PODJETJE

gradbeni obrat

LAŠKO

razpisuje naslednji prosti delovni mesti:

1. **VODJA** gradbenega obrata podjetja

2. **ADMINISTRATORKE** (v gradbenem obratu)

Pogoji za zasedbo delovnih mest so sledeči:

pod 1.:

— višja ali visoka izobrazba gradbene smeri s petletno prakso od tega na vodilnem delovnem mestu 3 leta, ali

— srednja izobrazba gradbene smeri z 8-letno prakso, od tega 4 leta na vodilnem delovnem mestu,

— da ima opravljen strokovni izpit. Zagotovljeno je trisobno stanovanje.

pod 2.:

— da ima srednjo ali 2-letno administrativno šolo z enoletno prakso

— strojepisni tečaj z 2-letno prakso v administraciji

— da dobro obvlada strojepis.

Interesenti naj pošljejo svoje vloge s priloženimi dokumenti o izobrazbi in življenjepisom do 31. 1. 1974. O izidu razpisa bodo obveščeni do 8. 2. 1974.

SEZONSKO ZNIŽANJE

30-50%

MOŠKA, ŽENSKA IN OTROŠKA
KONFEKCIJA
MOŠKE, ŽENSKA IN OTROŠKE
PLETENINE
MOŠKE SRAJCE IN PIŽAME
TORBICE IN ČEVLJI

od 10.1. do 10.2. 1974

VELEBLAGOVNICA V CELJU

KOHOUTEK - REVA

Komet ali repatica je reva. Reva je, ker nas ni kot velika metla prestavil na drugi konec galaksije. Naša teta Mica je zaradi njega strašno razočarana, ker je čisto brez potrebe molila po tri roženkrance vsak večer, da bi jo, Kohoutek lažnjivi, odnesel naravnost svetemu Petru pred prag, nas druge pa Belcibubu v kotel.

Odkar Kohoutek sramežljivo skriva svoj oguljeni rep, je bilo po nepotrebnem porabljenost zanj nič koliko časopisnega papirja. Človekoljubni ljudje so

mislili — no, če ni vojna na Blížnjem vzhodu izbruhnila v svetovni požar, vsaj repatica ne bo razočarala. Pa je. Bolj ko se je bližala, manj impozantna je bila in manj pozornosti so ji posvečali.

Kohoutek, repatica mislim, je morebiti politični komet, to pa zato, ker se je s tolikim pompom napovedal in zdaj prav po francosko izginja z obzorja.

In vendar je nekaj dokazal, repati Kohoutek. Dokazal je, da Nemci niso nič boljši kot so bili. Za-

pisali so, da je repatico odkril nemški astronom Ljuboš Kohoutek iz Hamburga. Če bi bil ta mož slučajno kakšen kriminalec, bi pisali o njem kot o vražjem, do kraja pokvarjenem poljskem emigrantu.

Naša teta Mica je zdaj obrnila ploščo in zatrjuje, da je z roženkranci obvarovala svet, da pa ji je žal zaradi sosedove Mare, ki bi jo moral repati Kohoutek čisto zares odnesti v največji Belcibubov kotel.

Kako naj bi Kohoutek, tudi če bi ne bil reva, vsem ustregel?

Poročali smo že, da sta »kopjaško zakonski da« izrekla znana atletinja Nataša Urbančič in atlet Zlatko Bezjak, oba člana AD Kladivar. Poročila sta se v Varaždinu. Tokrat objavljamo tudi posnetek športnih mladoporočencev. Odslej naprej bo Zlatko treniral Natašo, želimo pa jima samo čimdaljših metov svetlih puščic... Foto: J. Z.

MISLI Z NAPAKO

Nekoč so kmetje mlatili s cepci, zdaj cepci mlatijo po njih.

Banketi so botri bankrotom.

Tudi med bogovi in tatovi je socialna diferenciacija.

Svet je s prižnice drugačen.

Resnična tragedija je smrt značaja.

Laž je na visokih nogah.

Kdor laže, temu krasti ni treba.

Po tujem blatu rijejo samo svinje.

Zulji so kolažne revežev.

Kar ni zmogel Karl May, to zmore — uradni list.

Zenske so le po abecedi na zadnjem mestu.

Na lastnih nasvetih se največ ljudi spotakne.

Bedasti prijatelji naredijo več škode kot zahrbtni, škodljivci, hinavci in hudobneži skupaj.

Laž je dekoracija življenja.

Največje zamude ima — pamet.

Resnica ima več sovražnikov kot laž.

Generalom slava, vojakom glava.

Laž: snažilki so priredili banket.

Laž: snažilka je priredila banket.

Resnica: snažilko so odpustili v podjetju kjer so priredili banket.

Nekega aprilskega dne se je Ezop vračal iz bližnje okolice v mesto. Spotoma je opazoval travo, nebo, ptice in morda snoval kako novo basen, ko mu je prišel nasproti neki popotnik in ga vprašal:

»Dobri človek, koliko je še do tistega kraja tam doli?«

»Pojdi!« je odgovoril Ezop.

Popotnik je nestrpno in obširneje ponovil vprašanje, Ezop pa mu je spet rekel:

»Pojdi!«

Popotnik ga je odmeril od nog do glave in zagodrnjal:

»Ta je gotovo prismsuknjen.

To bi bil moral opaziti, brž ko sem ga zagledal!« In je šel naprej. Tedaj pa se je Ezop obrnil in zaklical za njim:

»Ljudi človek, če bi takoj poslušal moj nasvet, bi dospel na cilj v dveh urah. Zdaj pa lahko mirno rečem, da boš prispel šele zvečer, ker sem prepričan, da po nepotrebnem izgubljaš čas!«

TRETI ČLOVEK

Katehet pride prvič med šolarčke in začne prijazno:

— No, otroci, zdaj vam bom pripovedoval zgodbo o tem kako sta bila ustvarjena prva človeka na zemlji...

Otroci pa kot na pri-tisk ne gumb:

— Gospod. To vsi že vemo...

— Res. Kaj bi vam pa naj povedal, vpraša katehet ves vesel nad predšolskim znanjem otročičev.

— Pripovedujte nam raje, kako je bil ustvarjen tretji človek.

???? !!!!

INFORMACIJA

»Le ne tako naglo fant! Kdo pravi, da se tako lahko vdam?! vpraša ona. »Cel kegljaški klub,« pojasni on.

TEŽKA IZBIRA

»Lepo se imej na zabavi in ne stori česa, kar bi mi prineslo skrb in sramoto,« pravi mati svoji hčerki.

»Mami, kaj od obojega lahko zares storim?«

TRI O SPANJU

— Kdor spi, ne greši.

— Kdor spi prej, oolje greši.

— Kdor prej greši, bolj spi.

Kar ženska pri moškem najbolj ceni, je njegova čvrsta in strumna moškost.

ON: Bi šla v posteljo s kakšnim idiotom samo zato ker ima veliko denarja?

ONA: Pač. Koliko denarja pa premoreš?

Ljubezen po svetu

LOČITEV PRI DŽOBIH

Džobi je precej močno pleme v Maliju v Zahodni Afriki. To je eno izmed plemen s katerim se Modibo Kheitaova vlada težko sporazumeva glede njihovih plemenskih običajev in navad. Mali je ena od naprednejših afriških držav in je že od samega začetka med neuvrženimi. Vodstvo zameri sicer pogumnemu plemenu, da ima strahotne običaje kar zadeva položaj žena. Ne. Džobi ne pretpajo svojih žena. Ne, to ne. Se pa jih znebijajo na najbolj preprost način, in kdo ve, če od tam preko nekdanjih kolonizatorjev, Francozov, ne prihaja k nam prispodoba o kovčku pred vrati?

Če Džobi ni zadovoljen s svojo ženo, če jo je zares sit ali če se je hudo razjezil nanjo, je dovolj, če ji zmeče oblačila pred kočo. V tem trenutku je ženska ločena in postane divjad za vsakega moškega. Kdor prvi pobere ta oblačila, tistega je ženska. Na takšne priliko čakajo moški, ki sicer težko dobijo dekle za ženo, bodisi da so na slabem glasu, bodisi da so revni in nesposobni za preživljanje družine. Zenske, ki se bojijo pritja v roke kakšnemu vaškemu tiranu, zlobnežu ali revežu, raje poberejo oblačila in pobegetje. Njih usoda je včasih še hujša. Postanejo prostitutke.

No, tudi ženska se more na enak način ločiti. Pobere svoje obleke in odide. S tem pa zgubi pravico do otrok. Zgodi se, da se mož s kom dogovori, ki mu plača za ženo, tudi žena se more dogovoriti z ljubčkom, da jo čaka pred vrati, ko bo vihar v koči. Pr-

vi mora pobrati oblačila. Variat je veliko, toda največkrat so Džobijke na slabšem. Tisti namreč, ki je pobral njene obleke, ni zavezan, da postane mož. Ima jo kot priležnico v koči, dokler ji ne zmeče cunj pred vrata... ltd...

Novi časi

Bil bi vesel čas kolin, če bi ne b'lo hladilnih skrinj. Zdaj so koline šle v spomine, kot tudi snežne, mrzle zime.